



hanem annyiban is, hogy minden erősebb akciót a Balkánon megakadályoz, mert kereskedelmi érdekei miatt Törökországgal baráti viszonyt tart fenn.

Igy aztán nagyon természetesen egész külügyi politikánk a minimumra zsugorodik össze. Nemcsak az van számunkra lehetetlenné téve, hogy a világversenyben részt vegyünk, hanem még régi évszázados törekvéseinkről is le kell mondanunk.

Magyarország szerepe még szomorubb, mint Ausztriáé. Mert abban a szűk látókörben is, amelyet neki ez az erélytelen és neveléses külügyi politika megenged, Ausztria úgy-ahogy megtalálja érdekeinek védelmét, de Magyarország teljesen háttérbe szorul. Románia, Szerbia, Bulgária teljesen magyarellenes politikát folytatnak s ez ellen a külügyminisztériumunk nemcsak, hogy nem tiltakozik, hanem örömmel látja ezt, mert egyrészt ezzel is szaporítja azokat a gazdasági és politikai nehézségeket, amelyekkel Magyarországnak meg kell küzdenie, másrészt ezért cserében az osztrák kereskedelmi érdekek respektálását kéri kárpótlásul. Erre fényes bizonyíték volt a két év óta huzódó szerb vámháboru, amely Magyarországnak kiszámíthatatlanul többet ártott, mint Szerbiának s végre is az osztrák érdekek diadalával ér véget, amint az a legutolsó felhivatalos jelentésekből kitünik.

Reméljük, hogy abban a külügyi vitában, amely a magyar delegációban tegnap kezdődött, mindezt szóvá fogják tenni. De ezenfelül szóvá kell tenni Magyarországnak azt a követelését, hogy a külügyi politika irányításában aktív részt vegyen. Azt a paritást, melyet nekünk a törvény biztosít, követeljük s nem szabad megengedni azt, hogy a magyar miniszterelnök fejének is csak mindenre igent legyen szabad biczenenie, mint a kínai porcellán pagodliknak.

urnak. Külön ilyen czélokra csináltatta mind a három prédikátumával.

Az arszlán visszamenet ezt mondta:

— A fivére a nagyságos asszonynak?

— Unokabátyám — hebegte zavartan.

— Miért nem szól, az istenért!

A tisztí szolga délután illatos levelet kapott, nem is egyet.

„Kedves Iván! Ha nem köszönsz a korzón, szívesen kisegítek havi tíz forinttal. — Szerető Böske”.

A válasz ez volt:

„Huszon alul nem tehetem; magamnak is több van. — Csókol Iván”.

Ilonka leányzó diszes kézimunkával kedveskedett neki, másnap már hallhatta délből:

— Köszönöm kicsikém, szépen tudsz himezni.

A gyöngye leányszív ezentúl tortával kötelezte le Ivánt, sonkaesüők is került néha.

Ilonday, már mint Böske férje, szállította a cigarettákat. Vasárnapra szivarról kellett gondoskodnia. Az alispánné, a büszke tánti, aki a család grófi ágából származott, már csak huszonöt forintot válthatta meg a köszöntéseket; huga, a főmérnökne, tizenötöt szurkolt ki.

Gyönyörűséges állapot volt ez annyi pénzzel, mint a polyva, fejedelmi jólétben. Azonban a sarcolást kezdték már unni az atyfiak s a második esztendőben, mikor Iván srófolni akart, tanácskozássra gyűltek egybe.

A ravasz alispán vitte a szót.

— Végtére is — mondta — én nem találom az ő helyzetén semmi szegyelni valót. Gyerekjáték lesz elhítenni mindenkivel, hogy hóbort az egész, hiszen akire kétezer hold föld vár, az tényleg csakis hóbortból csinálhat ilyesmit.

— Lám, hogy erre nem gondoltunk!

## Argus röpiratáról.

Irta Mocsáry Lajos.

Mikor legnagyobb a szükség, akkor van legközelebb az isteni segítség — mondja egy német példabeszéd. Abból, hogy e pillanatban oly rettenetes állapotban vannak nálunk a nemzetiségi viszonyok, éppen nem következik az, hogy egy kedvezőbb fordulat, gyorsabban mint gondolhattuk volna, be ne következzen. Az 1848-iki atrocitások után csakhamar bekövetkezett, azon időben, midőn a magyar nép szívszakadva várta Kossuthot és Garabangyit, hogy az emigráció a román Conza és Obrenovics Mihály szerb fejedelmekkel konspirált, minek folyományaként azután az 1868-iki nemzetiségi törvény meghozatott. És ime most is, midőn, ha mindjárt egyelőre főleg csak szóval és tollal, valóságos atrocitások vannak folyamatban, midőn vörös posztóval ingerlik folytonosan a könnyen böszülő bikákat, ökröket; midőn haszontalan locsogás-fecsegésért ötven per van folyamatban, midőn az osztrák Militár Reglement értelmében tizenkét tótot löttek agyon Csernován; midőn mindezekért, érdemelve vagy nem érdemelve, de tényleg az egész világ ránk kiált, előlép egy román férfiú, Babes Emil, a román metropolita jogtanácsosa s a román lapokban valóságos békeakciót indít és előlép Argus, egy igaz, hogy jól és szépen írott, terjedelmes röpirattal, melyben egészen eredeti érveléssel, ugyanazon konkluzióhoz, t. i. az 1868-iki nemzetiségi politikához jut, melynek alkalmas és alkalmatlan időben való prédikálásáért annak idején a sárga földig akarták volna leverni e sorok íróját a magyar lapok és ahelyett, hogy vele hasonló módon bánának el, elismerésben és dicséretben részesítik: hát ne mondja senki, hogy ez nem az idők jele, a közvélemény igenis át van hatva annak szükségese volta által, hogy ebből a hinárból ki kell gázolni minden áron.

Argus könyve feltűnést keltett s természetesen idézi fel a kérdést: kicsoda az az

— Csakhogy — folytatta a viczispán, akire a választások óta ragadt a ravasz jelző — ezt a hírt igyekeztek elsejteni, minél szélesebb körben terjeszteni. Fogadok, hogy a főügyész mindjárt meginvitálja ferblire.

Elseje szomorú elseje volt, haszontalan várakozott Iván egész nap, senki sem mutatkozott a borítékkal.

— Eh, talán sok a dolguk. Majd holnap! A holnap is eredménytelenül telt el, sorba látogatta hát az atyfiakat.

— Mi lesz a pénzzel?

— Tudod, a rossz termés, a viszonyok... A másik azzal mentegődött:

— Az uram szörnyen fukar, leszállította a konyhapénzemet...

Harmadikán délből megjelent a korzón és vészjósló szemekkel közeledett Ilondayné felé. Most, na most teszi tönkre. De az a legbájosabb mosolyával intett:

— Szervusz Iván, hogy vagy?

Majd eleitette a talakat. Ideje se volt gondolkodni, máris ott termett mellette a kis Ilonka:

— Csunya vagy, Iván bácsi, felénk se nézel.

A méltóságos tanti leereszkedőleg hunyorgatott.

— Mutasd már egyszer magad, kis öcsém; mit bujkálsz...

... A legközelebbi utcasarkon eltűnt s akkor is reszkett az indulattól, mikor rapporton jelentkezett:

— Alássan kérem áthelyezésemet a csapathoz. Nem érdemes tisztiszolgának lenni.

Argus. Magyar ember, román ember? Azt mondja: „mi magyarok”, úgy is mondja, hogy „szeretett nemzetem”, de ebből még nem következik, hogy ez csak az álnév fedezésére való, még ezért lehet román ember is; joggal mondhatja magát magyarnak, mert az 1868. 44. t.-cz. 1. §-a azt mondja, hogy az egységes politikai magyar nemzetnek tagja e hazának minden fia. Ha nem magyar, hanem román, annál jobb, adjon az isten sok ilyen románt, mert igaz, hogy az első kérdés így is, amugy is az, hogy igazat beszél-e, vagy nem, de ha román létére állítja fel az 1868 programját, akkor nemcsak azon érdeme van, hogy igazat mond, hanem az is, hogy hathatósan járul azon magyar „ultrasovén” érvelésnek lerombolásához, hogy haszontalan akarnók tejből-vajból fűrésztenni a nemzetiségeket, mert azokkal tisztességes békét kötni lehetetlen.

Ezt az argumentumot kell az Argus könyvében különösen figyelembe venni, ezzel akarok magam is első sorban foglalkozni. Az Argus röpirata által képviselt fontos érvhez kívánok csatolni egypár adalékot.

Nem kisebb ember, mint Mocsányi Sándor sietett a Drapelul című lugosi román lapban dezavouálni Babes Emilnek a román lapokban s gróf Batthyány Tivadarhoz intézett levélben indított békeakcióját. Régen volt az, mikor Mocsányi Sándor éles érvvel és nagy szónoki tehetséggel kimutatta, hogy a mostanihoz hasonló nemzetiségi politika mellett lehetetlenné válik fokról-fokra ebben az országban a szabadelvűség; nagy elismeréssel szolt akkor ezen beszédéről maga Kossuth Lajos. És ime, nemcsak hogy a nemzetiségek ellen való szabadkéz biztosítása képezi állandóan a Bécs előtt való meghunyászkodásnak egyik mélyenfekvő okát, de itt van most konkrét alakban a Mocsányi jóvendőlésének beteljesedése a házszabály-revizóban. Mocsányi Sándor, bár az aktuális politika teréről jórészt visszavonult, nem számít meg úgy tekintetni, mint a románság legtekintélyesebb vezére, ki mindaddig az intranzigens álláspontot foglalta el. Mi kifogása van most a Babes kezdeményezése ellen? Azt mondja, hogy a békeakciónak csak akkor volna értéke, ha a kormány köréből indulna ki, a Babes akciója időelőtti dolog, mely csak arra alkalmas, hogy a béke eszméjét kompromittálja. Eszerint Mocsányinak se a béke ellen van kifogása, egy szóval se mondja, hogy annak az 1868-iki alapon való létesítését helyteleníti, ellenkezőleg, félti a kompromittálástól magát az ily alapon megkötendő békét. Ez nem érdemleges, csak taktikai és oportunitási szempontból való dezavouálás. Teljesen igaza van abban, hogy az akciónak a kormány köréből kellene kiindulnia, talán meg is volna rá ott a hajlandóság, de mikor a nemzetiségi kérdésnek megvan az a fátuma, hogy éppen a legilletékesebb tényezők nem mernek hozzányulni, mert minden magyar kormánynak rovása van abban a tekintetben, hogy Bécs irányában nem tudja a kellő ellentállást kifejezteni s ezen rovását azzal akarja lefagrasztani, hogy nagy magyarnak gerálja magát a sovíniszták előtt. Valakinek kell kezdeni, összetett kézzel nézni a dolgok folyását nem lehet, nem a béke művét, nem önmagukat kompromittálják a nemzetiségek, ha azt mutatják be, hogy ők az okosabbak.

Egy más példa. Emlékezik bizonyára mindenki arra a mult decemberben, Schillinger nevű képviselő indítványára hozott bécsi reichsrathbeli határozatra, mely sze-

rint az osztrák kormány utasítottatik, hogy a magyar kormányt az 1868-iki szeptemberi magyar nemzetiségi törvény pontos végrehajtásának szükséges voltára figyelmeztesse. Felháborodást keltett országszerte az osztrákoknak ezen épp oly vakmerő, mint esztelen beavatkozása Magyarország ügyeibe. Hát mit is lehetett várni egyebet attól a nem vérszerződésen, hanem császári oktrojáláson nyugvó, 14. §-os, pofozkodó alkotmányosságtól. Hanem volt a dolognak egy nagyon érdekes oldala is, az t. i., hogy éppen az 1868-iki nemzetiségi törvényt emlegették. Ott Bécsben, a mindenféle Grossdeutsch, Alldeutsch, Deutscher Schulverein egyletek fészékében, hol az „Einrückten“, a feldarabolás, foederáció eszméivel van a levegő telítve, ahol maguk emberségéből azt se tudták eddig, mi fán termett az az 1868-iki magyar törvény. Schillinger ur se szopta a maga ujjából ennek ismeretét, hogy mégis ezen törvényért lelkesedett, ez csak azt mutatja, hogy miképpen informálták őt azok a magyarországi nemzetiségi hazaáru-lók. Semmi kifelé való gravitálás, semmi feldarabolás, csakis egy oly modus vivendi megállapítása, melyen szerencséseknak vallhatjuk magunkat, ha az ország teljes állami konstitúciójának sértetlen fentartása mellett a nemzetiségekkel való békét megköt-hetjük.

Midőn örömmel üdvözlöm Argus művét, örömet fejezem ki afölött, hogy ime, ket-ten vagyunk, kik az 1868 programját valljuk, van mégis munkájára egy észrevételem. Szinte úgy látszik, hogy si duo faciunt idem, non est idem. Könyvének végén, nagyot szíva a demokrata radikális szociálista szociológus modern elméletből rögtönöz egy kis Zukunfts-musikot s itt nézetem szerint ellentmondásokba bonyolódik. Azt mondja egy helyen, hogy itt a magyar fajnak hegemoniája, sőt szerinte szupremáciája századokra van biztosítva, másutt azután azt mondja, hogy s z á m i t á s a (?) szerint 3—4 generáció multán okvetlen be kell következnie a természetes fejlődés folytán, az evolúció törvénye szerint, annak, hogy a mostani helyzetet köztünk és a nemzetiségek közt a szövetséges állapot váltsa fel. Neki „szilárd meggyőződése, — ugymond — hogy nemzetiségeink etikai fejlődését, azoknak önjogu nemzetekké leendő tömörülését semmiféle uton és módon nem sikerül megakasztani . . .” Hozzáteszi ugyan egy más helyen, hogy a magyar faj akkor is lehet, nem is lehet egyéb, mint a népszövetség legelső tényezője, primus inter pares, az ilyen kétes szerep elvállalására azonban nem fog kapni magyar embert, maga is elismeri Argus, hogy ehhez rezignáció kell, a fiziológiai haláltól, ugymond, nem kell félni, csak a patológiai halált, az idő előtt való elvérzést kerüljük el. Hát én ezeket a kombinációkat tarthatatlannak vélem. A mi nemzetiségeink „etikai fejlődése“ az alatt a 3—4 generáció alatt, tehát mintegy száz év alatt, alig fog annyira haladni, hogy az evolúció végstádiuma, az önálló, vagy szerinte önjogu nemzeti lét szükségszerűleg bekövetkezzék s bármennyire éreznek is magukat majd akkor arra feljogosítva, egy pillantás úgy Magyarország, mint az egész délkeleti Európa etnografiai térképére, meggyőzhet mindenkit afölött, hogy bármit hozna is magával az evolúció törvénye, az itteni össze-visszakuszált nyelvhathárok mellett minden kisebb-nagyobb nemzetiségi csoport számára külön állami és nemzeti létet terem-

teni lehetetlenség. Ebben az irányban tessék ajánlani a rezignációt. Európának egész délkeleti része egy végnélkül gomolygó chaoszba nem merülhet s ezt csak a történelmi konzisztenciával bíró képzemények fennmaradása hátrithatja el. És ha már a jövő zenéjével foglalkozunk, az evolúció törvényének tultengésbe menése helyett vajjon nem képzelhetjük-e el inkább azt, hogy jöhet idő, midőn a most teljes tüzükben lévő nemzetiségi aspirációk „engedni fognak a 48-ból“; máris van haladás, az analog vallási differenciák miatt az emberek egykor ölték egymást, ma a reálisabb nyelvi különbségek miatt már csak nyelvüket öltögetik egymásra. Majdnem úgy látszik, mintha Argus azért kardoskodnék a 68 mellett, mert azt hiszi, hogy annak életbeléptése nagyban fogja előmozdítani azt a 3—4 generáció ideje alatt teljessé váló evolúciót. Jó portékáját nem jól árulja Argus, könyvének befejezésével, ha ki akarná mutatni és ez sikerülne is neki, az okozati összefüggést a 68-iki politika felújítása és ama 3—4 generációs elmélete közt, kilencz tizedrészt lerombolná munkájának. Én úgy értem a 68-at, hogy Kárpátoktól Adriáig, ezen a területen, melyet az isten is arra teremtett, hogy egy teljes állami konzisztenciával bíró, független, egységes állam legyen, mindnyájan megmaradhassunk együtt békességben az idők végéig, mint meg tudunk maradni ezer éven át, de csakis akkor, ha politikánk alapelveit fogadjuk azt, hogy *justitia regnorum fundamentum*, kormányzati rendszerül pedig azt, hogy nem kell bántani senkit.

Budapest, január 28.

**Az osztrák miniszterelnök Wekerlénél.** Bécsből jelentik, hogy báró Beck osztrák miniszterelnök ma délelőtt tizenegy órakor látogatást tett dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél a bankassai magyar palotában.

**A horvátországi helyzet.** Zágrábban tegnap az autonóm és közös tisztviselők bizalmas értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a választások alkalmával nem engednek semmiféle befolyásnak. Kimondták, hogy az esetben, ha a választói jogok gyakorlására bárminő irányítás tételnek, akciót indítanak, hogy a választási szabadság biztosításáról szóló törvény oltalmában részesüljenek. Ogulinban Nikolics volt bányahelyettes tegnapelőtt tartotta beszámolóját, amelyen a vidékről is sokan jelentek meg. A tisztviselők, akik a választók túlnyomó részét képezik, az új bán iránti respektusból, igen tartózkodóan viselkedtek. Nagyobbszerű rendezettség nem történt, csupán dr. Szakáts Nándor pénzügyi titkár lakásának ablakait törték be. Zágrábi tudósítónk félhivatalos helyről nyert értesülése szerint dr. Rakodczay Sándort, a volt horvát bánt a király a zágrábi hétszemélyes tábla elnökévé nevezte ki. Dr. Rakodczay, aki mielőtt a mult év júniusában a horvát kormány élére került, a zágrábi báni tábla elnöke volt. Most ő a legmagasabb rangú horvát bíró. Tegnap, Szent Száva napján kellett volna Zágrábban megtartani a Svetosavska Besedát, amelyet a szerb delegáció évenként rendez s amelyre a kormányt és a hatóságok fejeit mindig meghívták. Az elnök a választmányban az idén is indítványozta, hogy hívják meg a bánt és az osztályfőnököket, de indítványát nem fogadták el. Erre Joannovics tanácselnök kijelentette, hogy a Beseda-ünnepélyt nem tartja meg, az elnökségről pedig lemond. Ez a rendelkezés a szerb delegációban nagy izgalmat okozott s a tagok rendkívüli közgyűlést tartottak, amelyen az elnök eljárását kemény bírálat tárgyává tették. — Horvátországban már hosszú idők óta működik a Julián-egyesület, amely a magyar nemzeti törekvéseknek mindenkor hathatós tényezője volt. Ez tartotta fenn a magyar iskolákat Horvátország-

ban és éppen emiatt szakadatlanul ki volt téve a horvát tuzók támadásainak. Különösen a Pejacsevics-kormányzás idejében szenvedett sokat az egyesület és dr. Rojcs, a Pejacsevics-kormányzat osztályfőnöke a horvát országgyűlésen tartott beszédében 1907. februárjában valóságos kormány-programmávé tette a Julián-egyesület magyar iskoláinak üldözését. Zágrábból jelenti most tudósítónk, hogy báró Rauch Pál, az új horvát bán a korábbi horvát politikával e téren is szakított és rendeletére nyolcz új magyar iskolát állítanak fel és ezeket az iskolákat a Julián-egyesület fogja fenntartani.

## A magyarság a közös ügyekben.

— A delegáció albizottságai. —

Budapest, január 28.

A magyar delegáció külügyi albizottsága ma délelőtt folytatta a külügyminiszter tegnapi expozéjának megvitatását és ezzel kapcsolatban a külügyi költségvetés tárgyalását. Az a körülmény, hogy a külügyminisztérium költségelőirányzatát az albizottság megszavazta, semmi esetre sem irható báró Aehrenthal javára. Egyedül a magyar kormány iránt való bizalomnak és annak a reménynek, hogy a magyar kormány fokozottabb mértékben fog befolyást gyakorolni a külügyek vezetésére, volt kifolyása ez a szavazás, amelyet olyan felszólalások előztek meg, amelyeket a legnagyobb jóakarattal sem lehet bizalomnyilvánításnak mondani. A felszólalók nyomtatékosan követelték a külügyi képviselőletben a paritást, amelyet különben báró Aehrenthal még az expozéjából is kiírtott. Egyenesen megdöbbentő képét adta külügyi képviselőletünknek Bakonyi Samu, amikor példaképpen felemlítette a párisi nagykövetet, aki Magyarországot még egy nyomtatásban megjelent könyvében is elikkasztja és mindig csak osztrák államról beszél. Szívák Imre rámutatott arra, hogy abban a rendszeres hadjáratban, melyet a külföldön Magyarország ellen indítottak, Ausztria vezetőszerepet játszik, a külügyminiszter pedig nem törődik vele. A paritás kifejezésére vonatkozólag Sággy Gyula határozati javaslatot is nyújtott be, amelyhez gróf Zichy Tivadar elnök hozzászólt és nyomtatékosan hangoztatta, hogy valami közös lobogóról és közös cimerről szó sem lehet, a magyarok nem kombinált cimert akarnak. Gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök megvédte a gazdasági és elég furcsán azt mondta, hogy a helytelen cimerek és zászlók megváltoztatása egyrészt nem tartozik a hatáskörébe, mert a két kormánynak is van beleszólása, de másrészt — és ez különösen érdekes — a külügyminiszter az osztrák delegációnak is felelős. Ilyen kritika után szavazták meg a külügyi költségvetést, amelyről még a plénumban sok szó fog esni.

Délután a tengerészeti albizottság tárgyalta a tengerészeti költségvetést. A vita során itt is főképpen Magyarországnak és a magyarságnak elikkasztása volt a főtárgy. Már az a körülmény, hogy az ülés megnyitása után nyomban gróf Montecuccoli tengerészeti főparancsnok kért szót, hogy aztán ékes német beszédben tartson előadást, arra készítette Kmety Károlyt, hogy ez ellen tiltakozzék. Majd utalt a tengeri kirándulás alatt szerzett tapasztalatokra, hogy a haditengerészetben a magyar államiság egyáltalában nem jut kifejezésre. Nagyon helyesen követelte, hogy magyar hajóosztályokat szervezzenek és nyomtatékosan hansúlyozta, hogy ha ezeknek a követelményeknek nem tesznek eleget, úgy Magyarországon elvész a bizalom az 1867:XII. t.-cz. érvényesíthetősége iránt és annak, mint életképtelennek, bukniuk kell. A többi felszólaló is hasonló értelemben beszélt, míg gróf

Montecuccoli egész egyszerűen azt mondta, felelve a főlsházalásokra, hogy első a szolgálat, ez pedig nem engedi meg, hogy magyar hajóosztályokat szervezzenek. Kmety Károly erre az igazán vakmerő osztrák kijelentésre megadta a méltó választ, amikor a zászló- és czimer-kérdésre és az új hajók építésére vonatkozó válaszok tárgyalásánál határozottan kifejtette, hogy Magyarország ilyen körülmények között nem vesz újabb terheket a nyakába. A türelmünk már fogytán van.

Az albizottságok üléseiről tudósításunk a következő:

#### A külügyi albizottság.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság külügyi albizottsága ma délelőtt 10 órakor gróf Zichy Tivadar elnökségével folytatta a külügyi költségvetés tárgyalását.

Az első szónok Nagy Ferencz volt, aki kijelenti, hogy a külügyminiszter expozéja reá jó benyomást tett. A külügyminiszter jó örökség gyanánt átvette elődjétől a hármasszövetséget, rossz örökség gyanánt a macedon-kérdést. A hármasszövetség megerősítésében a magyarság teljes lélekkel támogatja a külügyminisztert és örül annak, hogy a különben soha ki nem zárható érdekellentétekből származó félreértések eloszlatásával sikerült ezt a viszonyt bensőbbé tennie. A délkeleti politikánkra nézve fenforogni látszó érdekellentétek a toltott aspirációk félretételével a minimumra redukálhatók. Reméli, hogy ez alapon a hármasszövetség továbbra is záloga marad az európai békének.

Áttérve a macedon-kérdésre, kijelenti, hogy eddigi egész intervenciónk igen kevés gyümölcsöt hozott. Minden esztendőben körülbelül 300.000 korona költséget okoz, másrészt kérdés az, hogy mennyiben emeli prestige-linket egy a törököknél, mint az ott lakó keresztényeknél az a gondviselészerű szerep, amelyet a Keleten játszunk. A török-macedon kérdés válpontja jutott azzal, hogy a török szultán azt a propozíciót tette, hogy az egész akciót saját kormányzatába akarja beleolvasztani, másrészt kijelentette, hogy az igazságszolgáltatásra vonatkozó reformáció az ő szuverénitására ítkezők és hogy ő ahhoz nem járulhat hozzá. Kérdi, hogy ezzel szemben meddig kívánunk menni. Óhajtja, hogy ne menjenek tovább, mint amennyi feltétlenül szükséges a mai helyzetnek minden veszélyes komplikáció kiküldésével való fentartásához.

A magyar nemzetnek nincsenek hódító szándékai és minden hódító politikát a Keleten érdekei ellen levőnek tart. Ami különösen a vasúti vonalakat illeti, kívánatosnak tartja, hogy ezek a tervek, amelyek már évtizedek óta foglalkoztatják a közvéleményt, minél előbb valósíttassanak meg. Különös fontosságot tulajdonít annak, hogy a délkeleti fővonal, amely majdnem a török határig megy, kapcsolassék össze azzal a török vonallal, amely Szalonikibe vezet. Ez nemcsak nemzetközi fontossággal bír, de különösen érdeke a monarchiának és első sorban Magyarországnak. Szól ezután a Balkánon a vasúti politika tekintetében fennálló keresztesési törekvésekről, majd behatóan fejtegeti a konzuláris intézmény fejlesztését. Végül kijelenti, hogy a költségvetést elfogadja.

Holló Lajos azt mondja, hogy ha a magyar államiság mértékét alkalmazza a külügyi vezetésre és a diplomáciai szervezetre, akkor kifogásai vannak ellene. Kérdés, hogy ama közös érdekek tekintetében, amelyek Olaszországot, Magyarországot és Ausztriát a Balkán-államokban vezetik, tisztázott és megnyugtató megállapodás van-e a három állam között? Csatlakoznak ahhoz a fölfogáshoz, amely jogosnak ismeri el az iparilag fejlett államoknak azt a törekvését, hogy termékeiknek külső piacokat teremtsenek. Azt óhajtja, hogy mind a két államnak módjában álljon a konzulátusok mellé saját kereskedelmi megbízottait kiküldeni, akik azután kontaktusba jöjjenek a konzulátusi szervezettel. Rá kell mutatnia arra a sajnálatos tünetre is, hogy Ausztria olyan törekvéseket, amelyeket a saját államában elítél, akkor, amidőn Magyarországból jelentkeznek, becézget, sőt nyíltan még parlamentjében is támogat. Ilyen magatartás illojális még idegen állam részéről is, nemhogy szövetséges állam részéről. Elismeréssel van a diplomáciai szervezet terén elért haladás dolgában, de a haladás eddigi mértékével Magyarország egyáltalában nem lehet megelégedve. Az egész diplomáciai szervezetben nem látjuk a magyar államiság megnyilvánulását, még a belső szervezetben sem. Az összes szervek egy más állam székvaróságban székelnék. Ilyen kérdéseket nem lehet a kvóta arányában megoldani. Magyarország a külügyi képviselő költségére Ausztriánál körülbelül egy millió koronával fizet kevesebbet, az udvartartás költségeihez pedig egyenlő összeggel járulunk hozzá. Vajon mit szólnának Ausztriában, ha mi följajánlanók, hogy a legközelebbi 40 évben mi fogjuk megfizetni azt az egy, millió koronát, amit ma

Ausztria fizet helyettünk, de ennek fejében azután az egész udvar és az egész külügyi szervezet a legközelebbi 40 éven át Budapesten székelnék?

Hol van a külügyi képviselőben a teljes paritás? Szívesen megerősítjük a külügyminiszter karját, de szolgálja a mi érdekeinket is. Szakítani kell e téren az eddigi uralkodó tradíciókkal, hogy a dinasztia, mint a diplomácia és hadügy szervezetében itt egy nagy német hatalom erejét akariák koncentrálni. Magyarország híve a dinasztának, ragaszkodik az Ausztriával való szövetséghez is, de ebből a ragaszkodásból és érdekszövetségből nem következik, hogy engedje megalázni államiságát.

Bakonyi Samu azokkal kapcsolatban, amiket már eddig is felhoztak külügyi képviselőinkről, egy konkrét esetet említ fel, amely mutatja, hogy külügyi képviselőink között olyanok is vannak, akik nemhogy megvédelmeznék a magyar államot a külföldön ellene irányuló támadásokkal szemben, hanem még maguk is a támadók közé állanak. Gróf Khevenhüller Rudolf, aki Magyarországnak párisi nagykövete, a nyáron közléte egyike ősenek, gróf Khevenhüller Jánosnak naplóját, amely elé ő hosszabb korrajzi bevezetést írt. Ezt a bevezetést közzétette a Revue de Deux Mondes 1907. június 15-iki füzetében is. Ebben a bevezetésben mindenütt írtat a trüchieről beszél. Sajnálkozza emlegeti, hogy a Mária Terézia korabeli pompás épülete a régi Ausztriának régóta romokban hever. Azt írja: „Régem eltelt az az idő, amidőn, hogy megnyerjék a magyarokat és a cseheket, elég volt, hogy az álarozos bálon felöltötték az ő nemzeti jellegüket, amint az Mária Terézia tette. Ma már — ugymond — más koncessziókat követelnek, amelyeknek megadásával csak arra ösztökélik őket, hogy még többet és többet kívánjanak.” Ilyen gunynyal és keserűséggel fakadt ki azon változások ellen, amelyek a nemzet közérzetében és irányadó helyen is a legutóbbi időben lefolytak. Ha valakinek, aki Magyarország külügyi képviselőre van hivatva, ilyenek a nézetei, akkor vonuljon vissza a magánéletbe és mint magánember mondja el ezeket, de nem ebben az állásban, amely egészen más kötelességeket ró rá.

Holló Lajos: Uri dolog a fizetést felvenni és a magyar államot így szolgálni!

Szivák Imre: Nagy elismeréssel vette tudomásul azokat az intézkedéseket, amelyek a delegáció határozatainak különösen két pontjára nézve történtek. A czimer- és zászlókérdésre vonatkozólag hasonló elismerést — fájdalom — nem nyilváníthat. Állami paritásunk ezen a téren a dualizmus szempontjából feltűnő elhanyagolásban részesült. Már pedig éppen a mai időt, amikor a király és nemzet között a békének szélesednie uralkodik, kellene felhasználni ilyen kényes kérdések megoldására. A delegációnak erre vonatkozó határozatát tehát fentartandónak véli és végrehajtásához ragaszkodik. Mély sajnálattal látta, hogy rendszeres hadjárat indult meg Magyarország ellen, melyben a vezető szerepet Ausztria játsza. Követi ebben a német és angol sajtó is. Kéri a külügyminisztert, tegyen ez ellen valamit. Magyarország nem passzivitást vár a külügyminiszterrel, hanem pozitív tevékenységet jogos érdekeinek védelmében. Magyarország a dualizmus becsületes és paritásos megvalósítását várja és kívánja. Abban a kérdésben, hogy Macedóniában hogyan verekszenek a zsandárok, Magyarországnak nincs ellenzék, de abban igen, hogy a magyar államiság hogy jut kifejezésre a külügyi képviselőben. Kívánja végül, hogy a belső konzuli szervezetben magasabb pozíciókra is nevezzék ki magyar embereket.

Sághy Gyula rövid indokolás kíséretében a következő határozati javaslatot nyújtja be:

A magyar országos bizottság a közös külügyminiszternek választást a megelőző országos bizottság határozatának második, harmadik és negyedik pontjaira vonatkozólag megnyugvással veszi tudomásul és elismerését nyilvánítja a magyar közjognak kötelező vizsga tárgyává tételét, valamint a magyar hatóságokkal és felekkel való magyar nyelvi érintkezés és levelezés tekintetében tett intézkedése felett, minnek folytán ama határozatok megújítása szükségesnek nem mutatkozván, arra kéri a közös külügyminisztert, hogy az országos bizottság elé terjesztszen évenként kimutatást a külügyi szolgálatban alkalmazott magyar állampolgárok létszámáról, hogy megállapítható legyen: mennyiben felel meg a magyarul tudó magyar állampolgár-alkalmazottak száma a Magyarországot a paritás alapján megillető aránynak. Az előbbi határozatnak a czimerre és zászlóra vonatkozó részét azonban, amelynek értelmében felhivatik a közös külügyminiszter, hogy intézkedjék aziránt, hogy az 1876. évi kiegyezési törvényekben lefektetett paritás és egyenlőség követelményeinek megfelelően minden követségi és konzulátusi épületen, illetőleg hivatalos helyiségen az osztrák czimer mellett azzal egyenlő nagyságban a magyar czimer is elhelyeztessék, továbbá olyan alkalmakkor, amikor azon épületeken az osztrák zászló kitűzteni szokott, hasonlóképp a magyar zászló is kitűzessék, változatlanul fentartja és megújítja és elvárja a közös külügyminiszterrel, hogy a maga részéről minden lehetőleg megtesz arra, hogy a czimer-kérdés lehetőleg rövid idő alatt megfelelő megoldást nyerjen.

Gróf Zichy Tivadar elnök a közös külügyminiszter feleleteit a tavalyi delegáció határozatainak második, harmadik és negyedik pontjára nézve tökéletesen kielégítőnek találja és azok igaz örömmel töltik el lelkét. Sajnálja, hogy nem mondhatja ugyanezt a czimer kérdésében, amelyet kénytelen kritika tárgyává tenni. A czimer kérdése véleménye szerint, nagyon egyszerű. A közös külügyminiszterium osztrák-magyar nagykövetségi, követségi és konzuli hivatalai közös hivatalok lévén, éppen olyan mértékben magyar hivatalok, mint osztrákok és ezért a legelembb méltányossági követelmény, sőt tulajdonképpen egészen magától érthető dolog, hogy ezek hivatalos helyiségeiken, épületeiken és pecséteiken használják az osztrák czimer mellett a magyar czimert is.

Holló Lajos: És a magyar felirást!

Gróf Zichy Tivadar elnök: Mivel pedig mindezen hivatalok a közös külügyminiszter vezetése alatt állanak, mindezt maga a külügyminiszter rendelhetné el. A külügyminiszter minden esetre el fogja fogadni elődjének, gróf Kálnokynak auktoritását, aki nem volt magyar és akiről nem állította még senki, hogy tuiságos vonalozommal viseltetett volna Magyarországra iránt. Gróf Kálnoky mégis a magyar álláspontot fogadta el akkor, amikor elrendelte, hogy az osztrák-magyar nagykövetségeken és követségeken a fekete-sárga zászló mellé tűzessék ki a magyar háromszínű lobogó is. Amit megtehetett Kálnoky a lobogókkal, azt megtehetné báró Aehrenthal is a czimerrel. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Bécsben és fájdalom, a külügyminisztériumban is az a vélemény vert gyökeret, hogy új czimert kellene kidolgozni, amely egyszerre jelképezné Ausztriát és Magyarországot is. Erre kell bizottságot kiküldeni, de ez a bizottság hiába fáradoz. E bizottságnak tagjai a kérdés ilyen megoldásáról még csak ne is álmodjanak. (Élénk helyeslés.) A közös czimer, közös államot, Gesamtmonarchiát jelképez, ez pedig ellenkezik a magyar közjoggal és ellenkezik Magyarország állami önállóságával. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Magyarország ragaszkodik czimeréhez, szereti czimerét, mely már Nagy Lajos korában ismert volt az Északi tengertől Itália legdélibb pontjáiig és amely czimer a Hármaskönyvben törvényi elismerést nyert. Ezért a kérdés megoldásának csak az az egy módja van, hogy valamint az 1899. XXX. t.-cz. a bank dolgában döntötte el a czimek kérdését, azonképen itt is egymás mellé helyezzessék az osztrák czimer és a magyar czimer. (Helyeslés.) Ezt a heraldikában alliance-czimernek szokás nevezni. Annak, aki 35 évig állott a külügyi szolgálatban és napról-napra kellett szemlélnie, milyen szomoruan áll a dolog a paritás szempontjából, milyen borzasztó lassan lehetett elérni azt is, amit tulajdonképen az 1867. évi törvények életbe léptetésekor azonnal meg kellett volna valósítani. (Igaz! Ugy van!) annak jói esik egyszer szabadon felszólalni. (Élénk éljenzés.) Elfogadja Sághy határozati javaslatát azzal a módosítással, hogy ez kiterjedjen a pecsétekre is. (Helyeslés.)

Sághy Gyula az elnök módosításához hozzájárul.

Gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnökre nézve ez a kérdés bizonyos tekintetben személyes kérdést is képez. Tagja volt az országos bizottságnak és ezen határozat hozatalához a maga részéről is hozzájárult. Amit akkor vallott, azt vallja ma is. (Helyeslés.) Már pedig ha ezen határozat tekintetében ellenkező fölfogást tapasztalna a külügyminiszter részéről, ma nem állhatna ezen a helyen. Ő akkor is, most is arra az álláspontra helyezkedik, amelyet a miniszterelnök is az előbbi ülésszakokban kifejtett és amely igazat ad a külügyminiszternek a tekintetben, hogy ő nincs jogosítva ezen kérdésben egyoldalúan rendelti uton intézkedni. A közjogi jelvények megváltoztatása nemcsak a külügyminisztert érdekli, de érdekli a magyar kormányt és az osztrák kormányt is, mert minden néven nevezendő változtatásért, amely a külügyi dolgokban történik, a külügyminiszter felelős az osztrák delegációnak is. Ezenkívül az ilyen természetű változtatás magától értetődőleg ő felsége szankcióját is igényli. (Ugy van.)

Gróf Thorotzkay Miklós kérdi, milyen eredménynyel járt az az intézkedés, hogy a nem magyar ajkú konzulátusi növendékek a magyar nyelvnek job elsajátítása végett magyar városokba lettek kiküldve.

Báró Aehrenthal külügyminiszter köszönetet mond az előterjesztések barátságos folytatásáért. A macedóniai rendszabályokra vonatkozólag megjegyzi, hogy az akció nem maradt eredmény nélkül. Ismerteti az orosz-osztrák-magyar egyezményt. A békét hat év óta nem zavarták meg. A kormányzat nem oly rossz, mint hiszik s még javulni fog. Az a kívánalom, hogy egy főkormányzói állást rendszerezessenek, nem teljesíthető, mert ez a nemzetiségi program megsejtése volna. A macedon kérdés mögött maga a török kérdés áll. A külügyi képviselő a külföldi sajtó ellenőrzését nem vállalhatja magára, amint Budapesten és Bécsben is hallatszanak hangok a sajtóban, amelyek a külföldnek nem tetszenek és ezzel szemben semmit sem lehet tenni. Ha azonban külföldön Magyarország államjogát elterjedő közlemények jelennek meg, a külügyi

kormány mindenkor igyekezni fog azokat helyreigazítani. A magyar miniszterelnökkel egyetértően, kéz-kézben törekszik működni és ez az akció folyamatosan is van; védelmébe veszi gróf Khevenhüller párisi osztrák-magyar nagykövetet, akit nem lehet azzal vádolni, hogy hatáskörét túllépte. A nagykövet működésével mindig félreértések eloszlatására törekedett.

Gróf Eszterházy Pál osztályfőnök a marokkói kérdéssel szót.

Bakonyi Samu ezután kijelentette, hogy fenntartja álláspontját a gróf Khevenhüller nyilatkozatait illetően.

A költségvetést ezután általánosságban Sághy Gyula indítványával és gróf Zichy módosításával elfogadták, mire a részletes tárgyalás következett és a költségvetést ezután részleteiben is elfogadták.

A bizottság csütörtökön délután tart hitelesítő ülést.

### A tengerészeti albizottság.

A közönségek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság tengerészeti albizottsága ma délután 4 órakor gróf Thorotzkay Miklós elnöklésével ülést tartott, amelynek napirendjén a tengerészeti költségvetés tárgyalása volt.

Az ülés megnyitása után gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok szót emel a költségvetés benyújtásával kapcsolatban, hogy elvegye annak a szemrehányásnak erejét, mintha a tengerészeti költségvetés nagy ugrásokban emelkedett volna. Kijelenti, hogy olyan csekélyebb részletekkel, aminek az 1908. évi költségvetésbe vannak beállítva, az épülőfélben lévő hadihajókat nem lehet olyan időben elkészíteni, amint az katonai és gazdasági szempontból kívánatos volna. A tengerészeti vezetőség kényszerítve lesz a következő három évben, miután ezek a hajók a jelenlegi tervezések alapján elkészültek, lényegesen magasabb részleteket kívánni a hajók építésére.

Elsőnek gróf Zichy Miklós jelentkezett szólásra, aki, mivel nem tagja az albizottságnak, engedélyt kért a felszólalásra. E kérdéshez hozzászólt: Kmety Károly, mire az elnök kijelentette, hogy a képviselőház bizottságaiban a képviselőknek csak úgy van szólási joguk, hogy ha szónyegyen levő tárgyhoz indítványt akarnak tenni és azt írásban a bizottság elnökénél benyújtják.

Az albizottság a szóbeli engedélyt megadván, gróf Zichy fejtegetéseit megkezdte, de azokat az albizottság bizalmasoknak nyilvánította.

Kmety Károly mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy az országos bizottságban és annak albizottságaiban nem szabad más nyelvet használni, mint a magyart, eltekintve a horvátoktól, akik a maguk nyelvét is használhatják. A törvény ezen rendelkezése nemcsak a bizottság tagjaira vonatkozik, hanem mindazokra is, akik bármiféle jog és kötelesség alapján itt felszólalnak. Áttérve a haditengerészet költségvetésére, kijelenti, hogy megdöbbentő hatással volt rá az a 11 millió költségemelkedés, amely az összes költségeknek 80%-át teszi. Súlyosbítja a helyzetet az, hogy ebből a 11 millióból 10 millió az ordináriumban való emelkedés. A jelenlegi politikai helyzetnél és a paktumos állapotnál fogva kétszeresen visszatetsző ez, mert az átmeneti idő alatt a status quo volna fentartandó. Ezen okból semmiféle fejlesztési költségemeléshoz hozzá nem járulhat.

Szóvá teszi, hogy a delegáció tagjainak kirándulása alkalmával valamennyiüket fájdalmasan érintett az a körülmény, hogy abban a tengeri hadseregben a magyar államiság sem a czimerben, sem a zászlóban, sem a nyelvben nem érvényesül. Ez különösen fájdalmasan érintheti azokat, akik az 1867:XII. t.-cz. alapján állanak.

Kifogásolja a haditengerészet kiegészítési módját is, amely kizárja a paritás érvényesítését. Magyarország joga van ahhoz, hogy a tengeri hadseregben a magyar állam honosai a népesség arányában vegyenek részt. A hadi igazgatás azonban mindig kivonta magát ezen követelmény alól. 42%-ot kellene Magyarország népességéből a haditengerészetbe besorozni. Azt mondják, hogy a magyar ember nem megy a haditengerészetbe. Ha ez igaz lenne is, oda kell sorozni az illetőket. De arra is gondot kell fordítani, hogy valóban a magyar elem legyen ott képviselve, mert tiszteltől tudja, hogy a magyar elem jobban válik be a tengerészetnél, mint a dalmát kecskepásztor.

Tomácsics György: Azok pedig huszárok lesznek. Kmety Károly: A cseh és morva elem még messzebb esik a tengertől és nagyobb kontingenssel szerepel ott, mint a magyar. Ezzel a tengerészet harcalképessége nem csökken.

Törvényes követelménykép áll fenn az a kívánság is, hogy Magyarország ujonezai a tengerészetnél is külön csapatokba osztassanak be. Ez a tengerészetnél is keresztülvihető lenne, ha ott magyar hajóosztályokat szerveznének, úgy, hogy a magyar kontingens a tengerészetben épp úgy feltalálható legyen, mint a közös hadseregben.

Ha ezeknek a kívánalmaknak nem tesznek eleget, ne csodálkozzanak azon, ha Magyarországon elvész a bizalom az 1867:XII. t.-cz. érvényesíthetősége iránt és annak, mint életképtelennek, meg kell bukni.

Miklós Ödön: A hajóépítésekre vonatkozólag hivatkozik arra, hogy már 12 évvel ezelőtt is reámutatott, hogy ezen a téren a magyar ipart sokkal hatóságosabban lehetne foglalkoztatni. Akkori felhívásnak lett is fogantatja, amennyiben azóta a diósgyőri gyárnak aczélszítványait használják hajópánczélokra, de a diósgyőri lövegek is fényesen beváltak. Kérdést intéz, vajon nem lehetne-e a haditengerészet részéről másnemű felszerelési tárgyakat is Magyarországon rendelni és ezzel a magyarországi gyáripart támogatni?

Szabó István szerint haditengerészetünk tisztikara kiválóan képzett, legénysége példásan fegyvermezett.

Okolicsányi László szerint nagyobb áldozatok hozatalához szükséges mindenekelőtt erőteljesebb kereskedelem kialakulása és megszüntetése annak az állapotnak, hogy ma — fájdalom — a tengerészet áll Magyarországtól a legtávolabb. Ez az intézmény, amint a legutóbbi tengerészeti kiránduláson is meggyőződhetek, nem akar tudomást szerezni a magyar államiságról. A fiumei tengerészeti akadémiában pl. a magyar helységneveket sem veszik figyelembe; általában olyan állapotok uralkodnak ott, mint a közös hadseregben a hadapródiskolákban 25 évvel ezelőtt. Sérelnemesnek tartja, hogy 1905-ben a tengerészetre fordított összes költségeknek csak 17,13%-a esett Magyarországra. Ezért a megrendeléseknél a magyar érdekeknek sokkal méltányosabb figyelembevételét kívánja. 1906-ban a magyar kormány és a hadügyminiszter között az ipari szállításokban való részesedés tekintetében megállapodás jött létre, amely — tudomása szerint — kiterjed a haditengerészetre is. Felvilágosítást kér arra nézve, hogy mennyiben tesznek eleget a megállapodásnak?

Gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok a delegátusok felszólalásaira válaszolva, második beszédében visszatérve gróf Zichy Miklós megjegyzéseire, amelyek szerint kevés hajónk van és hogy ezzel a kevéssel oly sokat kell végezni, amennyi csak lehetséges, mert a haditengerészet ez irányban most kevésbé jól van, mint korábbi időben, kifejti: A delegátus ur azt is kérdezte, miért nem kért a tengerészeti kormány többet a hajóraj kiépítésére. Erre csak azt válaszolhatom, hogy kért és kapni két dolog. Kértem, de nem kaptam meg mindent. (Derültség) Kmety delegátus ur megrémiltnek látszott, amidőn én Fiumében azt mondtam, hogy a flotta nemcsak védelemre, hanem támadásra is szükséges. És ezekre alkalmasnak is kell lennie. Ezzel azt akartam mondani, hogy illoctánknak legalább is oly erőnek kell lennie, hogy az ellenség esetleges gyengéit kihasználhassa, tehát védelem közben esetleg támadhasson is, ami tudvalevőleg a védelem legjobb módja. Ami Kmety delegátus urnak a magyar tiszték hiányára vonatkozó megjegyzéseit illeti, kiemeltetem, hogy a tengerészeti akadémia látogatására szóló felhívást úgy a magyar szeptemberi országában, mint Ausztriában is közzéteszik, hogy a magyaroknak meg van engedve, miszerint felvételi vizsgálatukat magyar nyelven tehessek és hogy a tengerészeti akadémia növendékeinek 35%-a tényleg magyar honfiai. Hogy a magyar honfiai miért nem látogatják sürűben a tengerészeti akadémiát, annak oka abban a körülményben is keresendő, hogy a tengerészet ügyét Magyarországon nem propagálják különösen. A legénységi állomány magyar elemét illető kívánságokra megjegyzem, hogy a flotta legénységét természetesen a partvidék lakosságából kell kiegészíteni. Minthogy erre nézve partvidékeink lakossága sajnós nem elegendő, a kiegészítés a belföldön történik, mely alkalommal a modern tengerész-szolgálatnak kiválóan technikai jellegre való tekintettel az ipartűző vidékek lakossága vétetik figyelembe. A legénység besorozása a haditengerészeti szolgálat 18 különös osztályába, csak az egyén képességeinek és foglalkozásának megfelelően történhetik, nem pedig nemzeti szempontok figyelembevételével. Tekintettel arra, hogy a hajók legénysége bizonyos arányban a speciális szolgálati szakokból állítatik össze, az következik, hogy lehetetlenség egyes hajók, vagy hajóhadosztályok legénységét kizárólag magyarokból összeállítani. A haditengerészet részére történendő szállításokra vonatkozólag meg kell jegyezmem, hogy ezt az ügyet a két államfél kereskedelmi minisztériumai teljesen ellenőrzik és rendezik. Okolicsányi Lászlónak a tenger alatt járó naszádokra vonatkozó kérdésére azt válaszolja a tengerészeti parancsnok, hogy hat tenger alatti naszádot, kettőt-kettőt a leginkább bevált típusok szerint, kezdünk építtetni.

Ezután a tengerészeti albizottság elfogadta a haditengerészet költségvetését és áttért a válaszok tárgyalására.

Az első válasznál, amely a zászló- és czimerkérdésre vonatkozik, gróf Majláth Géza előadó indítványozza, hogy azon okból, mert a válasz nem kielégítő, a tavalyi határozat fentartassék.

Kmety Károly a választ nem tartja megnyugtatónak, mert a czimernek és a lobogónak tör-

vényes jogát kétségessé tenni nem szabad. Abban a véleményben van azonban, hogy ebben a kérdésben nem a tengerészeti főparancsnok, hanem egyedül a közös hadügyminiszter felelős. Ezt a kérdést különben nem is lehet megfelelő módon megoldani a haditengerészetnél mindaddig, míg a dualisztikus szervezet keresztül nem vitetik, amíg a magyar kontingens a haditengerészetben nem érvényesül. Akkor azután a magyar kontingensben egyedül a magyar állam zászlaja és czimere, az osztrák kontingensben pedig az osztrák állam czimere és jelvénye lenne alkalmazandó, a főparancsnokságnál pedig mind a két állami jelvénye.

Indítványozza, hogy ezen kívánság az egyedül felelős közös hadügyminiszterrel szemben fejteztessék ki.

Gróf Majláth Géza előadó hozzájárul ehhez a javaslatához, mire az albizottság elfogadta az előadó azon indítványát, hogy a múlt évi határozat fentartassék és áttért a tengerészeti parancsnok második váiaszának tárgyalására, amely szól a magyar nyelv kötelező oktatásáról a tengerészeti akadémiában.

Gróf Majláth Géza előadó indítványozza, hogy az albizottság vegye tudomásul a választ.

Kmety Károly a kimutatásokból azt veszi észre, hogy a tengerészeti parancsnokság félreértette a határozatot, amennyiben csak azokat tanítják a magyar nyelvre, akik a szorosan vett anyaországban bírnak községi illetőséggel, nem pedig a Horvát-Szlavonországban községi illetőséggel bíró növendékeket is. Kéri ennélfogva a határozat fentartását.

Gróf Majláth Géza előadó nem járul hozzá Kmety ezen indítványához.

Okolicsányi László tekintettel arra, hogy a haditengerészet vezetősége rosszul értelmezte a tavalyi határozatot, mert a honos szó álampolgárságot jelent, fenntartandónak véli a tavalyi határozatot.

Ezután szavazásra került a dolog és az albizottság szótöbbséggel az előadó javaslatát fogadván el, tudomásul vette a választ.

Kmety Károly ezzel a határozattal szemben különvéleményt jelent be.

Következett ezután a harmadik határozatra adott válasz, amely négy új hajó építésének költségeire vonatkozik.

Gróf Majláth Géza előadó indítványozza, hogy ezen határozat megüiitassék.

Kmety Károly szerint a jelenlegi állapotban ki van zárva minden rendkívüli teher elvállalása a magyar állam részéről. A múlt évi delegáció ettől eltekintett ugyan, de feltételhez fűzte a második részlet megajánlását, amely feltételéig eddig nem teljesedett és ez okból a hitelt nem szavazza meg.

Miklós Ödön azon véleményének ad kifejezést, hogy a második részlet megszavazását nem lehet megtagadni, mert a feltétel nem ejtett el és ez különben is megakasztaná az egész akciózt. Egyébként is azt a határozatot, amely a czimer- és zászlókérdésre vonatkozik, az albizottság fentartotta.

Kmety Károly hivatkozik arra, hogy a magyar államnyelv követelménye a legfelsőbb helyen is jogosnak és törvényesnek ismertett el. Minthogy e részben türelmünk valóban fogytán van, ragaszkodik ahhoz, hogy az, amit a bizottság már tavaly kimondott, most is felfüggesztő feltételnek tekintessék.

Wekerle Sándor miniszterelnök helyreigazítja azt a felőgást, mintha itt egészen új, eddig nem ismert tételről volna szó, amely oly kötelezettséget állapítana meg, amelyet eddig nem vállaltunk magunkra. Ez távolról sincs így. Az 1907. évi tengerészeti budget egybeállításakor a hajóraj karbantartására aránytalanul kis összeg, másfél millió korona volt felvéve a költségvetésbe, ami nem felelt meg a realitásnak. A kormány azt vélte, hogy a tulajdonképeni szükséglet, 20 millió korona, amely rendkívüli kiadásként volt felvéve, ne szerepeljen mint rendkívüli, hanem mint rendes költség. Minthogy azonban egyszerre nem akarták a rendes költségvetés mérlegét 20 millióval megrontani, kimondták, hogy 10 millió vétessék fel 1907-re, a másik 10 millió pedig 1908-ra. Most tehát csak arról a 10 millióról van szó, amely eddig mint rendkívüli kiadás szerepelt és amelyet most a rendes költségvetésbe akarnak iktatni. Egyébként azt hiszi, hogy midőn az albizottság elfogadta az első határozatot, hogy t. i. a zászló- és czimerkérdés megoldása tolassék ki, egyuttal határozatot hozott a tavalyi harmadik határozat tárgyában is, mert amidőn azt mondtuk, hogy a zászló- és czimerkérdést toljuk ki a jövőre, akkor az ezen feltételhez fűzött kikötést is kitoljuk.

Kmety Károly azt válaszolja, hogy az ő álláspontjából nem az következik, hogy a czimerkérdés megoldását kitoljuk, hanem, hogy az ennek előfeltételét képező szervezeti megoldást is rögtön hajtsuk végre, mert annak szerinte lényeges akadálya nincsen.

A tengerészeti albizottság ezek után a tengerészet parancsnokságának harmadik választ is elfogadván, áttért a részletes tárgyalásra.

Ennek során Miklós Ödön a haditengerészetnél használt ágyuk kaliberét illetően intéz kérdést, amelyre gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok részletes felvilágosítást adott.

A tanintézetek tételénél Kmetz Károly kívánja, hogy az alapítványi helyek adományozásánál a magyar állampolgárok legalább a kvóta arányában véssenek figyelembe.

A költségvetés többi tételénél, valamint a külön előterjesztéseknél felszólalás nem volt.

Ezzel a tengerészeti költségvetés részleteiben is elfogadtatván, az elnök az albizottsági jelentés hitelesítését a péntek délután fél négy órakor tartandó ülésre tűzi ki és a mai ülést berekeszti.

#### A delegációk munkarendje.

A közösügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság albizottsági tárgyalásai ezen a héten valószínűleg véget érnek. A külügyi albizottság ma egész délelőtt ülésezett és tanácskozását befejezve, csütörtökön hitelesítő ülést tart. A hadügyi albizottság tanácskozása holnap délután kezdődik és előreláthatólag folytatódni fog csütörtökön, sőt esetleg pénteken is. Péntek délután a zárszámadási bizottság tart ülést, a tengerészeti albizottság pedig hitelesíti mai határozatait, végül szombaton valószínűleg az egyesült négyes albizottság is összehívul. A magyar delegátusok, ha csak valami előre nemlátott körülmény közbe nem jön, szombaton este vagy vasárnap reggel utaznak vissza Budapestre. A magyar delegáció első teljes ülése előreláthatólag csütörtökön, február 6-án lesz. Ez ülés napirendjére alkalmasint a közös külügyminisztérium és a haditengerészet költségvetéséről és az addig még elintézendő apróbb előterjesztésekről szóló albizottsági jelentéseket tűzik ki. Az osztrák delegáció csütörtökön kezdi meg tanácskozásait. Csütörtökön délelőtt az osztrák hadügyi albizottság tartja első ülését és ezen Schönaich közös hadügyminiszter imertetni fogja a közös hadügyminisztérium költségvetését. A magyar delegáció hadügyi albizottságában holnap délután fejt ki Schönaich közös hadügyminiszter hadügyi programját.

#### Külföldi lapvélemények.

Londonból táviratozzák: báró Aehrenthal külügyminiszter expozéjára megjegyzi a „Times”, hogy a Marokkóra vonatkozó passzus, tekintettel a francia kamarában lefolyt ugyanily tárgyú vitára kiváló érdeklődéssel bír. Jól esik hallani, hogy báró Aehrenthal helyesli Franciaország és Spanyolországban egyes marokkói kikötőben tett katonai intézkedéseit. A „Times” helyesli az expozéban a maczedóniai törökökről és keresztényekről szóló részeit és azt kívánja, hogy azok is, akik Angliában küzdenek Maczedónia érdekeiért, nyilvános kijelentéseikben több tartózkodást tanúsítsanak, hogy ezzel is megkönnyítsék az államférfiak nehéz feladatait.

Budapest, január 28.

Az osztrák költségvetési bizottság és az udvartartás. A Reichsrath költségvetési bizottsága ma folytatta tanácskozásait. Az udvartartást tárgyalták és a vitában Beck miniszterelnök is felszólalt és válaszolt Malik, Wolff és Seitz képviselőknek különböző, a czivilista felemelésére és egy a pápának küldött ajándékokra vonatkozó megjegyzéseire. Előadónak Steinwendert választották meg. Az ülés következőleg folyt le:

Wittek képviselő a legfelsőbb udvartartásról referál. Malik, Wolff és Seitz képviselők felszólalnak a czivilista felemelésé ellen, mivel az arra vonatkozó törvényjavaslat még nincs elintézve.

Wolff képviselő ezenfelül felel a hírt, hogy a császár felépülése alkalmából a pápának egy millió lírát küldött és erősen megtámadja ezt az ajándékozást.

Beck miniszterelnök mindenekelőtt konstatálja, hogy alap nélkül támadták meg a czivilistának felémelt alakban a költségvetésbe való beállítását, mert nincs semmiféle alkotmányjogi törvény, mely erre nézve különös eljárást adna elő és különösen nem szükséges, hogy arra külön törvényt alkossanak. Az eljárás mindig az volt, hogy a dotációt a költségvetésbe beállították. Annak jogosultságát a költségek emelkedése és az udvartartás körébe tartozó különböző fizetések emelése eléggé indokolja. Arról, hogy hova fordítják a czivilisztára megszavazott összegeket, nem lehet vitakozni, az az udvartartás, illetve a császár rendelkezésétől függ és így vissza kell utasítani az összes indítványokat, melyek az összegek hovatartozásának kritikáját foglalják magukban. Ami Wolff képviselő állítását illeti, kijelenti, hogy az egy millió ajándékozás a szentszék részére sem a családi alaptól, sem a császár magánvagyonától nem történt meg.

Ezután dr. Ellenbogen beszélt, mire az udvartartásról szóló tételt egyhangulag elfogadták.

A czivilista leszállítására vonatkozó indítványt elvetették. A kabinetirodáról és birodalmi törvény-székről szóló tételre vita nélkül elfogadták.

Ezután a minisztertanácsról és közigazgatási bíróságokról szóló fejezetek megvitatása következik.

Klofac a „Minisztertanács” tételénél a cseh nép hátráltatásáról szólva, azzal vádolja a kormányt, hogy a német hegemonia és a centralizmus megtartására törekszik. A legközelebbi ülés holnap.

## Politikai hangulatok.

### I. A várakozás álláspontja.

Bécsben a magyar delegáció hadügyi albizottságának ülésén ma ismét felhangzott az a meghatározás, hogy a külügyminiszter működésével szemben várakozó álláspontot foglalunk el. Ámbár Nagy Ferencz kiemelte, hogy sokkal több szimpátiával vagyunk iránta mint kezdetben, mert báró Aehrenthal Magyarország iránt fokozott jóindulatot árukt el nemcsak nyilatkozataiban, hanem tetteiben is.

Ennél a pontnál érdekes összekapcsolni a multbeli tapasztalatokat a jelenlegiekkel, valamint rávilágítani egynehány oly körülményre, a mi a külpolitika irányításánál befolyással bír. Az előző helyzet az volt, hogy Magyarország közjogi állását folytonos sérelmek érték s a diplomáciában és általában minden külpolitikai kérdésben Magyarország úgy szerepelt, mint Ausztria alárendeltje. De ezenkívül gazdasági és kereskedelmi ügyeknél is csakis Ausztriát vették számításba. Amikor aztán Magyarországon a nemzeti akarat győzött, hosszú ideig kellett várakozni, amíg meg lehetett értetni Bécsben, hogy a nemzeti akarat győzelme egyúttal maga után vonja ama következményt hogy a külpolitikában a mi helyzetünk más legyen, mint aminő azelőtt volt. Ez álláspontnak elismerése foglaltatott ama tényben, hogy báró Aehrenthal neveztek ki külügyminiszternek.

E tudott tényekhez kell csatolni a mi értesüléseinket, amelyek arról szólnak, hogy báró Aehrenthal tényleg azzal az elhatározással foglalta el nevezetes hivatalát a külügyminisztériumban, hogy Magyarország részére közjogi helyzetének megfelelő szerepet juttat a külpolitikában s az ebbe tartozó összes ügyekben, nemcsak közjogiakban, hanem a kereskedelmekben és gazdaságiakban is.

Elképzelhetni, hogy milyen nagyot néztek a burgbeli befentesek, amikor báró Aehrenthal szándékáról tudomást szereztek. Egyelőre kiadták a megfélemlítő kommentárokkal a következő irányítást:

— Aehrenthal le kell szerelni, felbuzdulását mérsékelni kell. Mert a Magyarországgal kötött paktum kizárja azt, hogy ő felsége és a magyar nemzet közti egyezség aként jött volna létre, hogy egyik felől győző, másik felől pedig legyőzött lenne. Minthogy pedig az eddigi külügyi politikát ő felsége helyeslése mellett folytatták, e politikának Magyarország előnyére való megváltoztatása azt jelentené, hogy a magyarok győztek az uralkodóval szemben.

Ennélfogva báró Aehrenthalnak egyelőre a várakozás álláspontjára kellett helyezkednie, mint amiképen most mi vele szemben szintén a várakozás álláspontjára helyezkedünk.

Nevezetesen báró Aehrenthal csak elharszította programja e pontjának megvalósítását, de nem mondott le róla. S ide kell jegyezni, hogy maguk ama szándékok, melyeket báró Aehrenthal táplált, más vonatkozásokban is érdekesek. Tudniillik, báró Aehrenthalról azt híresztelték és pedig körülbelül nem alaptalanul, hogy ő a trónörökös embere. Ugyanakkor azt

beszélték, hogy a trónörökös ellenszenvvel viseltetik Magyarországgal szemben. Már most, hogy ha bebizonyítottatik, hogy báró Aehrenthal nemcsak szándékaiban, hanem cselekvéseiben is jóindulatot árukt el, akkor tán még sem valószínű, hogy az őt pártfogoló trónörökös a mi ellenségünk.

Mig a várakozás állomásán időzünk, azalatt módunk van egyúttal gondolkoznunk afelől, hogy miért kell báró Aehrenthalnak még tovább is várakoznia.

— Kérem, — mondja informálónk — egy kicsit a magyarok is hibásak. Az Ausztriával való tárgyalások során s több más nagy kérdésben korábban egyeztek meg, sem mint báró Aehrenthal a maga jóindulatával szerephez juttatott volna. Az intrikusok folytonosan azt hangoztatták, hogy a szerepköröket nem szabad tullepni és az illetékeséget szigorúan meg kell állapítani. Amikor aztán az ügyek rendbehoztak, még hivatoztak is rá eképen: „No ime, kár lett volna, hogyha Aehrenthal engedményekkel rukkolt elő, mert ezek nélkül is lehetett boldogulni.”

Most ellenben a külügyi expozé és az ezt követő vita során báró Aehrenthalnak alkalma nyilott, hogy más kérdésektől függetlenül a maga külügyi programjában bizonyítsa jó szándékait. Akik a programban böngésznek, találnak is rájuk biztosítékot s ezért nincs ok rá, hogy az albizottságban oly elismerés ne jusson részére, mint aminőt Nagy Ferencz említett. Meg lehet mondani, hogy a szimpátiára érdemes.

Csak még egy kis illetékeségi kérdés lenne hátra. Ez a gazdasági és kereskedelmi ügyekre vonatkozik, mint amelyekre szintén vannak a külügyminiszternek tervei s amelyekkel szemben felvetik a kérdést, hogy vajjon nem lépi-e túl hatáskörét. Mert ez ügyekben az államok szakminiszterei illetékesek. Ugy véljük azonban, hogy az aggodalmak nem időszerűek. A külügyminiszter e kérdésekben a szakminiszterek nélkül tényleg nem tehet semmit. De az kétségtelen, hogy a mi minisztereink nem fogják megakadályozni jó terveiben a külügyminisztert kanapé-kérdések miatt.

\* \* \*

### II. Kombinációk.

Csak három napi szünetet kapott a parlament, de a kombinálgatók ennyit se bírnak ki békességgel. Miután csütörtökön ismét összeül a képviselőház, gondoskodni akarnak beszélgetési témákról. Más értelme alig van a minden áron való kombinálgatásoknak.

Ezek közzé tartozik természetesen az a találgatás, hogy a házszabályrevízióról szóló tanácskozásokban minő szerep jut a disszidenseknek és hogy vajjon egyetértéssel fogják-e megoldani a problémát, avagy alkalmat találnak a pártközi helyzet megbontására. Hirdetik, hogy az ország szimpátiája feléjük fordul, sőt, hogy a közelebbi három heti szünet alatt népgyűléseket és szervezkedő gyűléseket rendeznek a vidéken. Ezek az ugynevezett idealisták. Mert velük szemben a reálisok másképen számítanak s azt vélik, hogy a kérdés el van döntve. És pedig a kérdés eldöntött akkor, amidőn gróf Andrássy bejelentette, hogy ha a házszabályrevíziót megobstruálják, nem marad más hátra, mint a parlament feloszlata s a revízió kérdésének a választók elé terjesztése. Ilyenformán aztán nagyon is meggondolja nemcsak minden csoport, de még minden egyes képviselő is az obstrukciót s inkább marad revízióval képviselőnek, semhogy idő előtt mandátumért megint a választók közé menjen.

A kombinációk közé került az is, hogy a

delegácziós események megvitására időt szorítanak a parlamentben már most, még mielőtt maga a delegáció munkálkodását befejezte volna. Ilyenféle mindig elő szokott fordulni, valahányszor a delegációk saionjával egy időben a képviselőház is üléseket tart. A vége azonban rendesen az, hogy egy vagy két interpellációt hallunk s ezekre a miniszterek vagy azonnal, vagy későbbben válaszolnak. Előtt talán valamikor az az idő, hogy az ily interpellációk megválaszolására maguk a közös miniszterek jelennek meg a magyar parlamentben, de egyelőre az ily interpellációkkal nem érnek el többet, mint eddig. Tudniillik egy-egy választ, de csak helybelit.

## KÜLFÖLD.

Marokkó. Fezben a helyzet még mindig kritikus. El Mrani folytatja manővereit, hogy a helyzet egyedüli urának lássék. Mulej Hafid ellen mozgalom esirái észlelhetők. A környező törzsek majdnem valamennyien Abdul Azisz pártján vannak és készek a városban esetleg lábrakapó viszályok esetét abba behatolni és fosztogatazni. Az a különítmény, amely Raisuli foglyait Elkzarig vezette, közli, hogy a basa vonakodott a Mulej Hafid proklamálásáról szóló hírt tudomásul venni és meghalla szervezésén fáradozik. Az Elkzar környékén élő törzsek Abdul Azisz felé hajlanak. A Tanger közelében lakó Dsebala törzs elhatározta, hogy hű marad kaidjához és az esetben, a Abdul Azisz elmozdítja, saját törzselit választ szultánná. A fezi forradalmi bizottság Abdul Azisz híveitől adót akar szedni, hogy az ily módon összegyűlt összegből fegyvereket szerezzen az Abdul Azisz hívei ellen való küzdelem céljából.

A legújabb jelentések szerint a partvidéki helységekben működő tisztviselőket megfenyegették, hogy kifosztják házaikat, erőszakot követnek el családtagjaik ellen, ha Mulej Hafidot nem proklamálják szultánná. A serifi meghalla fegyverekkel és katonai podgyászszal Mellilában partra szállt. A katonák szánalomra méltó állapotban vannak. Ki vannak éhezve és félig meztelenek.

A spanyol kamara folyosóin az a hír terjedt el, hogy a pénzügyminiszter el van határozva a spanyol bankot rábírní, hogy Tangerben fiókintézetet létesítsen. A szenátusban a külügyminiszter bejelentette, hogy legközelebb piros könyvet fog a kamarában szétosztani. Több szenátor Marokkóra vonatkozó interpellációt jelentett be, a külügyminiszter kívánságára azonban beleegyeznek a vitának oly időre való elhalasztására, amidőn a francia kamarában is megkezdődik ugyane kérdés vitája.

Pichon külügyminiszter tegnapi beszéde foglalkoztatta ma az egész francia közvéleményt. A miniszter beszédének különösen az a része érdemel leginkább figyelmet, amely éles választ ad Delcassé beszédére.

Becsületes és nyílt politikát akarunk. Keresztül akarjuk a politikát vinni oly parlament támogatásával, amely mindenről értesülést nyerjen és a közvélemény támogatásával, amely elől semmit sem akarunk titkolni. (Helyeslés. Viharos zaj a radikálisoknál és szocialistáknál.) Az a hely, amelyet Franciaország szövetsége és barátsággal által elfoglalt, nem egyetlen férfiu, sőt nem is egyetlenegy kormány műve; eredménye ez a politika 37 évi fáradozásainak. (Élénk helyeslés baloldaltól.) Az Angolországgal való ellentét, amelynek előkészítésén már régóta dolgoztak, részünkről mindenkör a béke és civilizáció szellemében fogtuk fel. Senkit sem akarunk izolálni. (Élénk helyeslés.) Az algezirászi konferencia nem volt megalázása Franciaországnak. Azoknak érdemébe kell ezt betudnunk, akik vonakodtak egy igen bizonytalan célért a legbecsesebb értéket, a békét veszélyeztetni. (Viharos helyeslés a radikálisoknál és szocialistáknál. Utóbbiak túntetőleg Delcassé ellen fordulnak, aki összefont karokkal ült helyén.)

A legtöbb francia lap rámutat Pichon külügyminiszter beszédének barátságos, nyugodt hangjára és különösen kiemeli a Delcassé beszédére választ képező részt.

Az „Eclair” azt írja, hogy Pichon kérelmetlenül volt Delcasséval szemben és utóbbiak ráfogásait a való világitásba helyezte.

A szocialista „Humanité” azt mondja, hogy a tegnapi kamarai ülés alkalmat fog adni Európának, hogy megváltoztassa azt a felületes megítélését a helyzetnek, amelynek Delcassé beszéde nyomán kellett járnia.

A radikális „Lanterne” reméli, hogy Delcassé beszédére adott válasz egész Európára a legjobb benyomást fogja gyakorolni.

A francia kamarában Jaures kijelenti, hogy mindenkör ellenezte a marokkói katonai akciót és híve a francia-angol egyezménynek. A béke politikáját a hódítás politikája váltotta fel. Az európai béke érdekében Franciaország és Németország között okvetlen szükséges a közeledés. Nem szabad támogatnunk Abdul Azist, mert előtt az a nap, amikor Európa előtt denuncziálni fog és az algezirászi egyezmény alapján hatalmát fogja visszakövetelni.

Jaures kérdi, mily utasítást kapott D'Amade tábornok? Támadja-e meg Hafidot, vagy pedig kerüljön minden összeütközést. Franciaország nem fél a háborútól, de a békét kívánja. Ne sértessük meg az entente cordiale azoktól, akik az Anglia és Németország közötti gazdasági harcot ágyukkal akarják megvívni. Franciaország, mely Metz és Srtassburg miatt nem indított háborút, nem bocsátkozhatik háboruba avégből, hogy Abdul Azisz trónját megvédje. Chailley hevesen támadja Jaurest, dicséri Franciaország békés gyarmati politikáját. (Helyeslés.) Pichon külügyminiszter ismétli, hogy D'Amade tábornok utasításai úgy hangzanak, hogy Marokkó belügyeibe ne avatkozzék, a francia lobogó tekintélyét megvédje és a Saujah-törzs pavilókációját készítse elő. (Helyeslés.)

A miniszter elfogadja Dubievet következő napirendjét: A kamara el van határozva, hogy az algezirászi egyezményt keresztülviszi, Franciaország jogainak és érdekeinek védelmét biztosítja anélkül, hogy Marokkó belügyeibe avatkoznék. A kamara helyesli a kormány kijelentését, bizalmat szavaz a kormánynak és a nemzet üdvözlétet tolmácsolja az Afrikában küzdő hadseregnek. E napirend elsőbbségét 454 szavazattal 62 ellenében elfogadják. Ezután a javaslatot tulnyomó többséggel, 436 szavazattal 55 ellenében elfogadják, mire az ülés véget ér.

A portugál helyzet. Egy madridi újság ezelőtt négy nappal elküldte bizalmi emberét Lisszabonba, hogy ott az igazi helyzetet megtudja. Ez az ember azt jelenti Lisszabonból, hogy a riasztó hírek valótlanok és csak arra valók, hogy a választásnál az ellenzék malmára hajtják a vizet. Lisszabonban egészen rendes az élet s az üzlet és a forgalom egy pillanatra sem akadt meg.

Ezzel szemben Londonon át ma aggasztó jelentések jöttek. Félő, hogy a republikánus párt ország-szerte általános lázadást fog szítani. A kormány irgalmatlanul összefogdosztatja az ellenzéki vezéreket. Az újságoknak meg van tiltva, hogy a kormány erőszakos intézkedéseiről hírt adjanak. A katonaság a kaszárnyákban éjjel-nappal fegyver alatt áll, de a csapatok között is dul a fegyelmetlenség. Sok ezred már nyíltan lázong. Az 50. lovasezred és az első gyalogezred legénységét lefegyverezték. Más gyalogezred csapatai czirkálnak a főváros utcáin. Sok kormányhivatalnok és rendőrtisztviselő lemondott állásáról, mert a nép ellen nem akarnak erőszakosan fellépni. A rendőrség a fővárosban kevésnek bizonyul. Mindennaposak a rablások és gyilkosságok. A kormány el van tőkélve, hogy a legesekélyebb zavargást is teljes erővel fog elnyomni. A sajtócenzura sohasem volt olyan könyörtelen, mint most. Nagy elkeseredést kelt az a váratlan rendelet, amelylyel a kormány betiltotta a republikánusok gyűlését, amelyet előzőleg már megengedett. Az utcákon katonaság czirkál és semmiféle csoportosulást nem tűr. Aki gyanus, mindjárt letartóztatják s az ellenzéki vezéreket lakásukra internálták. A kormány folyton együtt van, hogy minden eshetőségre készen legyen. A rendőrség a fővárosban több helyütt rejtett fegyverraktárakat talált, amiből nyilvánvaló, hogy a forradalmi összeesküvés messze elágazó. Azt híresztelték, hogy a forradalmárok a középületeket bombával fel akarják robbantani s noha bebizonyítva nincs az összeesküvés terve, a királyi palotát éjjel-nappal szigoruan őrzik. A republikánusok egymaguk szálinak szembe a diktatúrával és táboruk folyton nő. A haladópartiak és a konzervatívek semlegesén viselkednek.

## A gróf ur téved.

Azt mondta gróf Széchenyi László az amerikaiaknak:

— Az én hazámban a férfi együtt utazik feleségével, elkíséri tarsaságokba és multságokba és segiti gyermekeit felnevelni. Minálunk nem rohan el a férfi korán reggel az üzletbe, nem iszsz meg reggelijét állva egy-két percz alatt, hogy azután uira üzletébe rohanjon.

Ahány állítás, annyi tévedés gróf ur. Az ön hazájában nem minden férfi utazik együtt a feleségével. Megesik, hogy a férfi északra utazik, a feleség délre. Az ön hazájában a férfi nem kíséri el mindig a feleségét a társaságba. Megtörténik néha, hogy a férfi a klubban kártyázik, míg a feleség otthon unatkozik vagy zsuron szellemeskedik. Az ön hazájában a férfi nem segít mindig a gyermekeket fölnevelni. Itt-ott előfordul, hogy se a férfi, se a feleség nem neveli a gyermekeket. Az ön hazájában is előfordul, hogy a férfi korán reggel az üzletbe szalad és az ebédjét, egy-két percz alatt állva eszi meg, hogy azután újra az üzletébe rohanjon. Sőt az is megtörténik az ön hazájában, hogy millió és millió ember haza se megy ebédelni, hanem a műhely-asztalnál kénytelen bekapni néhány falatját. Persze, ezek nem érnek rá Amerikába menni, hogy ottan egy rózsásarczu milliárd beléjük szerethessen.

De mindezt nem lett volna érdemes elmondani, ha csak arról lenne szó, hogy a gróf ur nem ismeri eléggé hazájának viszonyait. A szóra érdemes ott kezdődik, hogy népek, nemzetek, szokások, erkölcsök ilyen módon való megítélésében a gróf ur nem áll egyedül.

Uton-utfélen hallani, egyetlen tömondatba szorított itéleteket. A német alapos, az angol sivár, a francia frivol, a magyar lovagias, az olasz heves, a muszka perfid — ilyen és ehhez hasonló szentenciák még tudományos könyvekben is ezrével röpködnek. Nagyobb könnyelműség és tudománytalanság ennél el sem képzelhető. Egyetlen lapra állítani több milliónyi, gazdaságilag és kultura tekintetében szétszakgatott népeket, annak életmenetét egyetlen vagy tizenöt jelzőbe fogni — lehetetlenség.

Bizonyos például, hogy az örökké háborgó Etna valamilyen közös vonással ruházta föl a tövében élő olaszokat; de ezek az olaszok annyira különböznek például a Pó-vidéki kereskedelmi kertészettel foglalkozó olaszoktól, mint akár a magyaroktól. A gazdasági fejlettség és annak nyomában járó kultura az a vízvonal, mely a népek erkölcsét parcellákra osztja. A magyar mágnás és az angol mágnás erkölce között sokkal nagyobb a hasonlóság, mint a magyar mágnás és a magyar paraszt erkölce között. Geográfiai vagy politikai határokat nem lehet venni ilyen szempontok megvizsgálásával.

Aki pedig valamely nemzet családi életét (mert hiszen erkölcs alatt jobbára ezt értik) akarja meghatározni — mint Glédissz asszony íerie — az majdnem föltétlenül hamis vágányon fut. Nem lehet itt biztos támasztékot nyerni azért, mert a kikapós asszonyokról és a hámból kirugó férjéről statisztika föl nem vehető. Mérhetetlen naivitás azt mondani, hogy a német asszony jó anya, de ledér a francia nő. Van igen sok rossz német anya és van igen sok tisztességes francia asszony. Ha valami, úgy bizonyára a női becsület az, mely független nyelvtől, klímától, nemzetektől.

Maga a családi élet tisztasága azonban, melynek némelykor semmi köze sincs ahhoz, hogy az asszony házasságon kívül vagy belül szerelmes-e, nem menekül meg a gazdasági beolvás alól. Széchenyi gróf ur családi életéről

elképzelhető, hogy gyönyörű, ideális lesz; de bajosan tehető az fel arról a munkásnépről, kit a nélkülözés az alkoholizmus karjaiba sodort és aki tüzhelyénél csak kopasz falakat, siró gyermekeket, zokogó anyát és csunya, összeaszott feleséget talál.

## Mozgó képek.

### A kísérleti színpad.

A napokban új lap jelent meg, a „Füziapoéta”, amely helyet ad kezdő írók és költőknek. Hamarosan beláttam, hogy ez a lap kitűnő üzleti vállalkozás, mert rengeteg ember szívesen fizet, hogy a nevét nyomva lássa és sietve megvalósítottam egy másik ötletet: a kísérleti színpadot. Ugy tapasztaltam, hogy titkos drámairól még a füziapoétánál is több van s a titkos drámairók módosabbank a versfaragóknál, a várható profit tehát megéri a munkát. Prospektusokat küldtem szét, amelyekben felszólítottam a színpad titkos híveit, hogy küldjék be darabjaikat s én modern rendezésben színre fogom hozni valamennyit. Az első küldemény ma érkezett be és mutatóba szívesen közlök belőle részletet.

### XII. Jelenet.

PÁL, Margit, Lajcsi.

PÁL: És most Margit nagysád, engedje meg, hogy komolyan diskuráljak Önnel.

MARGIT: Kegyed megijeszt, Berkovits ur... (lassan elhalványodik).

PÁL: Egy bizonyos, egy komisz ember rágalmazta Önt, Margit nagysád. Azt mondta, hogy Ön és Adolf közt kész a pakli.

LAJCSI (az orrát piszkálja a földön): Az Adolf egy sliferli, akinek egy csomó kávécsész lesz betéve a zsebébe.

MARGIT (letérdel Lajcsilhoz): Mily nemes egy gyermek. (Meg akarja csókolni, de a mikor látja, hogy Lajcsi egy maszatos kölyök, aki bedolgozik az orrába, pofon vágja a kezét. A pofonnak nem kell erősnek lenni, csak úgy spászból.)

LAJCSI (Margithoz): Te kutya...

PÁL (megfogja Margit kezét, érzékenyen): Látja Nagysád, én ezt nem mondtam, amit ez a gyermek, az Ön kedves öcsöcsé, ez a csirkefogó jassz itt a padlón... Ön nem kutya, kedves Nagysád, kegyed egyáltalában nem kutya, hanem egy egészen más állat... Egy kedves állat, egy finom állat...

MARGIT (szemérmesen): De Berkovits ur...

PÁL: Semmi, de... Ön egy finom állat, egy galamb...

MARGIT (lassan visszapirul): Oh Berkovits...

PÁL: És én kérem nagyon boldog volnék, ha visszonozná azt, amit én érzek...

MARGIT: De én egy szegény lány vagyok. Én biztosítva vagyok kétezer koronára, de arra már a múlt házbérlél felvettünk kétszáz korona kölcsönt és kapok egy szoba butort és ágyruhát.

LAJCSI: Mink szegények vagyunk, mert a papám mindig kártyázik.

MARGIT (elrejtí arczát a gyermek ruhája közt): Hallgass Lajcsi, mert a mama kihuzza a füledet, ha jár a szád...

LAJCSI (kinyújtja a nyelvét): Ez ilyen fiatal.

Pál: Mit bánom én, ha szegény kegyed, csak legalább az ezernyolcszáz korona legyen biztos. Azon én kinyitok egy boltot és keresek minden évben ezeröttszáz koronát.

MARGIT (boldogan): Oh Berkovits...

PÁL: Oh Margit... Megengedi, hogy megöleljem.

MARGIT (a karjaiba dől): Oh Pál...

LAJCSI (üvölt): Mama, tata, gyere megvan, megvan a fene egye meg, nem kell elereszteni... (Üvölt és indiántáncot jár. A többiek be és ők is indiántáncot járnak.)

(Vége az első fölvonásnak.)

Másolta:

Ray.

## Olvasóinkhoz!

Január elsejével negyvenharmadik évfolyamába lépett az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazollják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczósa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetései folytán a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül változatos és irodalmi nivón szerkesztett havifolyóiratot küldi meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

### Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

## TÁVIRATOK.

### Új kínai államminiszter.

Berlin, január 28. (Saját tudósítónktól.) Pekingből táviratolozzák, hogy a császár egy rendeletével államminiszterré nevezte ki sir Hart Robertet és sir Brebon Róbertet helyettes miniszterré.

### A skupstina.

Belgrad, január 28. (Saját tudósítónktól.) Több napos határozatképtelenség után karácsony óta ma először tarthatott ülést a skupstina. Pacsu pénzügyminiszter exorzéjában kifejtette, hogy Szerbia pénzügyeit a két éves gazdasági háboru nem rendítette meg s ez a nép alkotmányos érdekelének érdeme, mert tíz év előtt egy gazdasági háborut nem élt volna túl az ország. A pénzügyminiszter beszédét a kormánypart nagy tetszéssel kísérte, az ellenzéki pártok azonban nagy lármát csaptak.

### Az új bolgár kormány.

Szofia, január 28. Ferdinánd fejedelem Narinovat, a demokrata-párt vezérét bizta meg az új kormány alakításával.

### A kamatláb leszállítása.

Stockholm, január 28. A birodalmi bank a leszállítási kamatlábat fél százalékkal szállította le.

Kopenhága, január 28. A nemzeti bank a kamatlábat fél százalékkal leszállította.

### Közgazdasági táviratok.

New-York, jan. 28. Terménytőzsde. Gyapot. New-Yorkban 11.65, jan.-ra 10.80 ápr.-ra 10.93. New-Orleansban 12.—. Petroleum stand withe New-Yorkban 8.75. Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90. Credit Balances of oil City 178.—. Zsir. Vestern Steam 8.25. Rohe testvérek 8.40. On 27.25—27.50 Réz 13.75—14.—. Csikagó, jan. 28. Gabonátőzsde. Zárlat. Buza irány-

zata állandó, májusra 100.50—100.75 K., júliusra 97.88—97.88 K. Tengeri bányadt, máj.-ra 61.—60.13

Csikagó, jan. 28. Terménytőzsde. Zsir január-7.60, tegnap 7.75, májusra 7.80, tegnap 8.—. Szalonna short clear, 6.74 tegnap 6.74. Sertés húsa májusra 12.67, tegnap 11.05.

## László és Gladys.

— A Széchenyi-Vanderbilt ház. —

Budapest, január 28.

Gróf Széchenyi László és Vanderbilt Gladys tegnapi esküvőjéről már beszámolt az Egyetértés. Természetesen ez a beszámoló csak hiányos lehetett — tekintve ennek a házsnak a fontosságát.

Ma csakugyan marékszámra érkeztek az újabb adatok. Ezek között bizonyára legamerikaiabb az, mely arról szól, hogy tegnapelőtt este vámhivatalnokok jelentek meg a Vanderbilt-palotában, mert névtelen följelentők állítása szerint a család a Párisból érkezett kelengyéért nem fizetett vámot. A vámhivatalnokok meggyőződtek, hogy a család a vámot rendszeresen megfizette.

Valamivel poétikusabb ennél az az érdeklődés, melyvel a newyorkiak a magyar gróf házasságát kísérték. Aki csak tehette, elment az „ötödik utcában” levő Vanderbilt-palota elé, ha másért nem, lát azért, hogy szempillantásra láthassa a vőlegényt és a menyasszonyt. Már korán reggel sok ezer ember gyülekezett az utcán, hogy a megérkező nászvendégeket láthassa, de türelmetlenségük és kíváncsiságuk csak csekély mértékben nyert kielégítést, mert csak prêmes bundákba burkolt alakokat láttak, amelyek sietve szálltak ki a fogatokból és az autombilokból s alig egy másodperc alatt eltűntek a Vanderbilt-palota fényes lépcsőházában.

Az esküvő nyugodtan és méltóságosabban folyt le, mint annak idejében a menyasszony testvéréé, Mariborough hercegnék elvált feleségéé.

Tizenkét óra után jelentek meg a vendégek, köztük báró Hengelmüller magyar-osztrák nagykövet, Bright angol nagykövet, herceg Esterházy Pál és az amerikai plutokráciának számos tagja. Valamennyiüket a menyasszony anyja üdvözölte az orhideával és pálmával gyönyörűen ékesített előfogadó szalonban s e közben egy hatvanöt tagú zenekar, amely óriási pálmák közé volt elrejtve, klasszikus zenedarabokat játszott. A zenedarabokat maga a menyasszony választotta ki, így a többi közt Csajkovszkynak Pathetik szimfóniáját, továbbá Trisztán és Izoldéból egyes számokat.

Miután az összes vendégek együtt voltak, az orgonán elhangzott egy kantáta, utána pedig a St. Patrick székestemplom gyermekénekkara énekelt néhány dalt.

Énekük közben lépett be a mátkapár a terembe, Széchenyi László gróf magyar díszruhában Sigray Antal gróffal lépett be a terem egyik oldalán s az oltár elé állott, egy pillanattal később a menyasszony jelent meg Vanderbilt Kornél karján és két nyoszoló-leány kíséretében a terem másik oldalán. Széchenyi gróf néhány lépést tett feléje s Vanderbilt Kornél hugának kezét beletette vőlegénye kezébe.

A mátkapár letérdepelt az oltár előtt s Lavelia kanonok rövid, meghatározó beszédet mondott. A kanonok, aki az esketést a vegyes házasságokra nézve előírt szertartás szerint végezte, beszéde végén azt mondotta:

— A pápa kábeltáviratban küldte áldását s egyuttal azt a reményét fejezte ki, hogy a grófi párt nemcsakára a Vatikánban személyesen üdvözölheti és megáldhatja.

Az esketés nem tartott tovább tíz percznél s a fiatal pár Sába királynője győzelmi indulójának hangjainál fogadta a vendégek szerencsekívánatait.

Ezután következett a lakodalmi ebéd, amelyet harminczöt asztalnál fogyasztottak el.

Délután három órakor a fiatal pár az előtt a probléma előtt állott, hogy a kíváncsi tömegetől való háborítás nélkül jusson a vasuti állomásra. A menyasszonynak egyik testvére, Vanderbilt Alfréd, egy ismert autóbilit állított a palota egyik kapuja elé s mialatt a tömeg azt leste, hogy az új há-

zasok ebbe az automobilba fognak szállni, azalatt a fiatal pár egy másik kapun észrevétlenül elillant.

A fiatal pár a lakodalmi ebéd után Newportba, gróf Széchenyi Lászlóné születése helyére utazott s a legnagyobb visszavonultságban február 4-ig ott marad. A fiatal pár ezen a napon a Kaiser Wilhelm II. hajón Európába utazik.

## Orvossztrájk Budapesten.

— A kórházi orvosok fölmondtak. —

Budapest, január 28.

Budapest fő- és székvárosa a mai nappal egy jelentős osztályharcz tényével lett gazdagabb. Ennek a lehetőségéről van ugyanis szó, hogy egy szép napon, ez a háromnegyed millió lakossal büszke, ragyogó világváros, orvos nélkül marad. A főváros balparti kórházainak összes al- és segédorvosai ugyanis, ma délután, napokig tartó megbeszélések véghatározataként, hivatalosan bejelentették Müller Kálmán udvari tanácsosnak, a balparti kórházak főfelügyelőjének, hogy február 14-ikére fölmondják a szolgálatot és állásaiktól megválnak.

Ennek a kétségkívül rendkívüli módon nagy horderejű és komoly elhatározásnak pedig, meglehetősen sivár és kicsinyes okai vannak. Ugy értjük, hogy a kórházak főintézőségének szempontjából kicsinyesek azok az okok, amelyek a főváros orvosait ilyen föltétlenül az osztályharcz karjaiba kergették, mert az orvosok szempontjából, bizony súlyos, még pedig nagyon súlyos anyagi gondokat jelentenek azok, az az igazság, hogy nincs a világnak még egy kulturtartomány, ahol olyan szegénytelenesen nyomoruságos volna a kórházi orvosok helyzete, mint idehaza mi nálunk. Nem kell ennek bizonyítására egyebet fölhoznunk, mint szárazon azokat a kívánalmakat, amelyeket a kórházi orvosok helyzetük javítására, a főváros tanácsa elé terjesztettek. Négy évvel ezelőtt keletkezett már ez a mozgalom és mindaz, amiért a harc megindult, szinte képtelenül, majdnem komikusan jelentéktelen egy ezermillió államháztartásban. A kórházi segédorvosok azt kívánták, hogy évi, — értsük meg kérem! — évi fizetésüket 1000 koronáról 1200 koronára, az orvosok pedig, hogy ugyancsak évi fizetésüket 1200 koronáról 1600 koronára emeljék.

Ez volt minden. Ezeket a kívánalmakat aztán memorandumba foglalva, a főváros tanácsa elé terjesztették, abban a nyugodt és boldog reménykedésben, hogy ezeket a nevetségesen csekély kívánásokat nekik, a köz szolgálatában becsülettel odaadással dolgozó és nagy felelősségeket lelkes kötelességtudással viselő kórházorvosoknak egy szó vesztegetése nélkül teljesíteni fogják.

Ebben a reménykedésükben azonban, keservesen csalódnok kellett. A memorandum ugyanis, Viola tanácsnok asztaliórájába került, ahol esztendőig lepte a por és a feledés. Viola tanácsnok még csak komolyan se vette az orvosok kívánalmait, el se referálta az ügydarabot. A szegény és alkalmatlankodni nem szerető kórházi orvosok pedig, némi keserűséggel ugyan a lelkükben, de még mindig hittel, három hosszú esztendeig vártak ügyük elővételére. Most az ősszel aztán, hogy az általános drágaság, a megélhetési viszonyokat a főváros lakosságának minden osztályára nézve rendkívül súlyossá tette, a nyomoruságosan dotált kórházi orvosok helyzete egyenesen türelhetlenné lett. A körülmények nyomása alatt aztán ismét kiújult a mozgalom, s már akkor olyan komoly jelleget öltött, hogy a főváros lakossága az általános orvossztrájk alternatívája előtt állott. Hogy pedig ez, egy szegénységgel, nyomorusággal teli nagyvárosban mit jelent, micsoda katasztrófát, micsoda tömeges pusztulást, azt — úgy hisszük — látó és gondolkodó embereknek nem kell magyaráznunk. Müller Kálmán, a balparti kórházak főfelügyelőjének köszönhető, hogy a szerencsétlenség elmúlt a fejünk fölül. Müller Kálmán az orvosi kar becsületigényévé tette ezt a kérdést, apellált kartársainak emberi és európai lelkiületére, jött-ment, kapacitált s nem nyugodott addig, amíg a mozgalomnak élet nem vette. A fővárosi orvosok becsületére és dicséretére legyen megállapítva, hogy ez sikerült is neki és ezért az eredményért maga vállalt kötelezettséget arra, hogy a fővárosnál kijárja az orvosok jogos igényeinek teljesítését. Müller

Kálmán meg is felelt ennek az elvállalt kötelezettségnek, mert a főváros tanácsa, közbenjárására kimondta, hogy a kórházi orvosok kívánalmait teljesítendők és ilyen értelemben határozott a főváros közgyűlése is. A közgyűlés határozatának azonban miniszteri jóváhagyás kell, hogy joghatálya legyen. Ezt a jóváhagyást pedig nem kapta meg. A belügyminisztériumban ugyanis Chyser Kornél egészségügyi miniszteri tanácsos előadása alá került az ügy, aki ritka hozzá nem értéssel úgy referálta az ügyet, hogy az orvosok és a kórházi segédorvosok fizetésrendezése elutasított, ellenben nyolcz új főorvosi állást kreáltak minden szükségesség és cél nélkül. A nyolcz főorvos fizetése természetesen felémésztette az orvosi fizetések emeléséhez szükséges költségvetési alapot.

Ez a sérelmes, újabb döntés lett aztán, a mai nagy sulyu határozat tulajdonképeni és közvetlen szülőoka. A kórházi orvosok Müller Kálmán főfelügyelő előtt azonban kijelentették, hogy sulyos anyagi helyzetükben is érzik, hogy mivel tartoznak orvosi hivatásuknak; a köz ügyét, amelyet szolgálnak, nehéz küzdelmeikben is előbbvalónak ítélik a maguk kicsinyes gondjainál, nem élnek tehát az osztályharcz kiméletlen, de jogos fegyverével, a munkabeszüntetéssel, nem lépnek azonnal sztrájkba, de február negyedikére lemondanak állásaikról és a szolgálatból megválnak.

Müller Kálmán tudomásul vette az orvosok határozatát és azonnal közölte velük, hogy a helyzetről haladéktalanul jelentést fog tenni a főpolgármesternek. Így áll ebben a pillanatban az ügy, amelyből február negyedikére a főváros legnagyobb katasztrófája szülehet meg. Az orvosok most már teljes nyugalommal várják a fejleményeket, mert igazuk tudatában el vannak szánva álláspontjuk mellett a végtetek kitarítani. Chyser Kornél egészségügyi tanácsos ellen azonban, akinek a rajtuk esett méltánytalanságot a maga teljes egészében tulajdonítják, rendkívül elkeseredett a hangulat.

## UJDONSÁGOK.

Ha a tamburmajort vezet.

\* \* \*

A köruton vig zeneszóval egy ezrednyi fáradt, lehorgasztott fejű katona lépkedett végig. Elcsigázva, álmosan vonultak el s még az ezredes lova is csak akkor tartotta hosszabb ideig nyitva a szemét, mikor az orra előtt a nagydob kezdte rá az ézengést. Hátrább, az őrnagyok és kapitányok lovai egyfolytában aludtak s gazdáik is fázósan, velőikig unottan kuporogtak nagy körgallérjaik közepén. Egyes századok előtt kis jelzőzászlókat s az egészségügyi csapatok ósdi pléhtáblákat czipeltek, az ezred tehát menetgyakorlatról jött s éjjel korábban kelt, mint ahogy fél Budapest nyugodni tért. Néhány utcagyerek ugrándozott a csendes ballagó katonák körül, a járdán egy pillanatra megálltak az emberek, aztán ott hagyták „nemzeti dicsőségünk” sáros hőseit és siettek megélhetésük után. A nagyobb utcák, így a körút és Rákóczi-ut vagy Podmaniczky-utca keresztezésénél azonban már nem ment ilyen simán a dolog. A zárt sorokban hazaballagó ezred megakasztotta a forgalmat, megállította a kocsikat és fogatokat s utját állta jó 10—15 percig a villamosoknak is.

Az ezredes ur az ezred bandája után nyugodtan léptetett deres lován és se hallva, se látva, akárcsak nagy, nyílt mezőn vagy talán isten ments esatateren, rendületlenül, féltelmet és belátást nem ismerő következetességgel vezette ezredét.

Már a Rákóczi-ut és a körút keresztezésénél a zápor egyhangu és szakadatlan süriességével kezdtek emlegetni az ezredes urat. Ideges emberek ugráltak le a villamosokról, a kezükben kis kézi táska, a másik kezükkel az órájuk után kapkodtak s egymás felé dörögtek: hét perc

mulva indul a vonat! Komflisokon és magánfogatokon czilinderes urak egy pillanat alatt átváltak kocsikokká s velük együtt emlegettek nemzeti dicsőségünk menyébéli leszármazását. De a banda szól, a katonák léptek s a közlekedés szünetelt. Más európai városokban néhány pillanatra kettészakítják az ezred hosszú kigyóvonalát, amíg a megakadt forgalom át nem hömpölyög az uttesten. S aztán utánaeresztik a fél ezredet, amely gyorsított lépésben igen hamar utólrérheti bajtársait. Nálunk megáll, leveszi a kalapiát s alázatosan várakozik az utca a katonaság előtt, mert a rendőrnek nincs bátorsága megállítani egy lovon ülő, kivont kardú századost, a százados az őrnagy ur után koczog, az őrnagyot az ezredes vezeti s az ezredet pedig a nagybotu tamburmajort.

A Podmaniczky-utca és a nagykörút sarkán még czifrább volt a helyzet. Az ezred megállított egy mentőkocsit. A mentők vágatva érkeztek, de onnan tovább nem mehettek, hiába ágaskodtak lovaik, hiába ugráltak ki a kocsiból s kértek a mentőorvosok s valahol halódó, megtört szemmel, ziháló mellet hiába hitta, várta őket egy szerencsétlenül járt ember. Annak a szerencsétlennek várnia kellett, talán a halált is bevárnia, a hozzátartozói hiába imádkoztak, a halál átugrott a katonákon s talán gyorsabban ért oda, mint érkezett az emberi segítség.

A közönség eleinte megdöbbenve állt meg az uttest szélén. De ahogy a századosok a legtermészetesebb hősiességgel koczogtak tovább, ahogy a zárt sor végtelenje csak nem akart mindössze két pillanatra megszakadni, egyre hangosabb lett a zuglódás, öklök lökődtek föl a levegőbe, az utca megmozdult, káromkodó, hadonászó emberek kiabáltak föl a századosokra s már a botok is nyugtalankodni kezdtek a kezekben. Vagy két őrnagy s nyolcz-tíz kapitány, akinek pedig adott helyzetek szerint önálló rendelkezési joga van még a harcban is, egyszerien nem merte ott az utcán megállítani hazaballagó századát, nehogy elmaradjon a tamburmajortól. S csak amikor a tömeg már a tettelegesség határáig fokozott dühében szinte közbevetette magát s véletlenül akadt egy kapitány, akinek hallomás után talán eszébe jutott, hogy Bécsben ő cs. és kir. Felsőének udvari fogata is megáll a tüzoltók, a halotthoz siető pap és a mentők kocsija előtt, s bár erre nem is talált szabályt a Dienstreglement-ban, mégis kettévágta a menetelést s átengedte a mentőket.

Nem tudom, nem kapott-e ezért orrot az ezredesétől. A közönség egyetlen kardemeléscéért megéjlenezte, mert ez a kardelés legalább némileg megmentette a hadsereg reputációját. Szomoruan állunk ezzel a reputációval, ha meg kellett s ily módon kellett megmenteni.

Mik—

NAPIREND. Napár. Szerda, január 29. Róm. kat.: Széchenyi sz. Ferencz. — Prot.: Ferencz. — Görög-orosz: Jan. 16. Sz. Pét. lánc. — Zsidó: Teb. 26. — A nap két reggel 7 óra 33 perczkor, nyugszik délután 4 óra 53 perczkor. — A hod két ójtel 3 óra 33 perczkor, nyugszik déli 12 órakor. — A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad délután 4 órakor. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. — A Kisfaludy Társaság ülése délután 5 órakor az Akadémiában. — A Nemzeti Szalon művészeti előadása délután 5 órakor. Előadó: Diener Dénes József. — A Műgyemémi Kör művészeti előadása délután 6 órakor a Műgyemémi Kör nagytermében. — A ilharmónikus hangverseny délután fél 4 órakor a Vigadóban. — A Medikus-társaság a Royalban. — Az angolkissasszonyok tanítóképző segítő egyesületének műkedvelő előadása Országy báróné palotájában. — A MIÉNK kiállítása a Nemzeti Szalonban, nyitva 9—6. Belépődíj 1 korona. — Zombory Lajos nyílt kiállítása a Könyves Kálmán műintézetben (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Keckeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kegyertéri szalonjában, nyitva 9—8-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum, nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 9—2-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9—12-ig és 2—6-ig. — A Széchenyi-múzeum zárva. — Az aquinomi múzeum nyitva egész nap. — A Te chn. Iparmúzeum nyitva 9—1 és 6—8-ig. — Az Orsz. Ráth György-múzeum zárva. — Az Erzsébet királyné ereklyemúzeuma nyitva 9—1 és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 9—12 és 3—8 óráig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3—6-ig.

— **Személyi hír.** Üxküll-Ghyllenband hadtestparancsnok, csapattfőfelügyelő Bécsből Budapestre érkezett.

— **Kitüntetések.** A király Dely Elemér és Fülöp János főállatorvosoknak buzgó szolgálatuk elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. — A király báró Hein Róbert klagenfurti, dr. Regner Oktavian lovag cernovici és báró Wassilko György bukovinai tartományi elnököknek, illetőleg tartományfőnököknek a titkos tanácsosi méltóságot és Schwartz Tivadar laibachi tartományi elnöknek a bárói méltóságot adományozta.

— **Demény Károly jubileuma.** Érdemes embert ünnepel a magyar posta: Demény Károly igazgató január huszonkilencedikén ünnepli szolgálatának huszonöt éves évfordulóját. Huszonöt esztendő nagy idő, a magyar posta ezalatt mértőföldes lépésekkel haladt mai magas színvonalra felé s hogy ezt a színvonalat elérte, abban nagy része van Demény Károlynak.

Demény Károly 1883-ban, január huszonkilencedikén tette le a hivatalos esküt, mint gyakornok. Két esztendővel utóbb már fogalmazó volt, újabb két év múltán már felügyelő, 1890-ben titkár, 1893-ban tanácsos, 1896-ban pedig igazgató lett. Nevezetesebb alkotásai között elsőbbségben is a budapesti posta- és táviró-igazgatóság betegsegítő-pénztárát említjük meg, amelynek ma már háromezer tagja van, modern berendezésű intézete és kitűnő orvosai. Az ének- és zene-egyesület szervezésével az alkalmazottak társadalmi életét akarta nagyobb fokra emelni s műveltségét fejleszteni. Az egyesületet jeles vezetői igen szépen kifejlesztették s most már iskolája is van, amelyben a tagok hozzátartozói igen olcsón, tanulhatnak zenét. A kisemberekről is gondoskodott Demény: az Altisztek és Szolgák Emberbaráti Köre is az ő kezébe alakult és az ő jóakaratu támogatásával fejlődött tagjai jólétének hatásos eszközévé. A Postások Kaszinójának megalapításában is jelentékeny része volt, amire büszke is. A postai kezelés reformjában, amely a posta munkaképességét igen nagy mértékben fokozta, kétségtelenül nagy része van. Ugyancsak nagy része van annak a két irányító hivatalnak a berendezésében is, amelyet tökéletességért külföldi szakemberek is megcsodálnak. Őt sejtik sok olyan intézkedés kidolgozójának, amely a közönség kényelmét szolgálja, sok idő megtakarításával jár és könnyíti az alkalmazottak dolgát is. Az autómobil, a motorost és a közönséges kerékpárt is ő fogadta a posta szolgálatába, ő gyorsította a közönség panaszaik elintézését s a fegyelmi eljárást ő módosította modern szellemben; a szabadságot megkönnyítette, az altisztek és szolgák külön pótlékát rendszeresítette, az éjjeli óradíjakat felemelte, szakértő felolvasásokat tartott s ezeken kívül is sok intézkedést tett a hivatalos szolgálat fejlődéséért és az alkalmazottak anyagi, erkölcsi és kulturális jóvoltáért. Most, hogy szolgálatának és életének erre a nevezetes állomására eljutott, méltán ünnepli a magyar posta és rászolgál a közönség elismerésére is.

A jubileumról a „Posta” című szaklap külön számot ad ki, amelyben ismerteti sokféle érdemét.

— **A párisi érsek halála.** Richard párisi bíboros érsek ma reggel hosszas betegeskedés után meghalt. Az agg bíboros érseknek az utóbbi években nevezetes szerep jutott, mert ő vezette a klérus ellenállását a Waldeck-Rousseau, Combes, Sarrien és Clemenceau-kormányok ellen. Életének legdrámaibb jelenete az volt, amikor ezelőtt két évvel el kellett hagynia párisi palotáját és egy francia arisztokrata palotájába költözött. Az érseki palotát azután a kormány átalakította és abban helyezte el az ujonnan szervezett munkásügyi minisztériumot. — A francia kormány megengedte, hogy Richard érsek lelkiüdvéért a Notre-Dame székesegyházban Coulie lyoni érsek misét mondjon.

— **Tóth János audienciája.** Félhivatalosan jelentik, hogy Tóth János kultuszminiszteri államtitkár pénteken, január 31-én nem tart kihallgatást.

— **Horvátok a magyarok ellen.** Zágrábban egy vendéglőben, ahol esténként cigánybanda szokott játszani, a horvátok összevesztek a magyarokkal. A horvátok ugyanis követelték, hogy a cigányok huzzák el a horvát himnuszt, a Nasa domavinát. A cigányok engedelmessé váltak, a horvátok állva hallgatták a dalt, a magyarok ellenben ülve maradtak, amiből dulakodás támadt és a horvátok a helyiségből kiszorították a magyar vendégeket.

— **Elhunyt képviselő.** Betegh Imre, a déési kerület függetlenségi párti képviselője a Herzl-szanaszatóriumban hosszas szenvedés után meghalt. Csiktusnádi Betegh Imre 1825. március 21-én Felső Szolnokdoboka-megyei községben született s Kolozsvárott végezte középiskoláit és később Nagyváradon bírói államvizsgát tett. Amikor édesatyja, néhai Betegh Kelemen Deák-párti képviselő meghalt, ő vette át a családi birtokok kezelését. Szolnokdoboka-megye közéletében kora ifjúsága óta jelentékeny részt vett. Gróf Apponyi Albertnek már a nemzeti párt idején rendületlen híve volt. Követte Apponyit a szabadelvű pártba is, amikor pedig Tisza kormányralaplése után Apponyi kilépett a Lloyd-klubból és a függetlenségi párthoz csatlakozott, Betegh Imre ide is követte. Kiváló szerepe volt Szolnokdoboka-vármegye társadalmi életében is. A megyei gazdaszövetségnek alapításától fogva tagja és mintagazdája híres egész Szolnokdobokában. A nagy nemzeti harc idején szervezte a megyei ellenzéket, amelynek elnöke volt. Az 1906. évi általános választásokon a déési kerület függetlenségi programmal egyhangulag megválasztotta. A kérvényi bizottság tagja volt.

— **Bebel nagybeteg.** Bebel Ágost, a német szociáldemokraták vezére hosszabb idő óta betegeskedik s állapota aggodalomra ad okot. Bebel szívbaiban szenved s ezért minden megerőltető munkától tartózkodnia kell. Az utóbbi időben ugyan eljárt még a birodalmi gyűlésbe, de orvosai a legnagyobb kiméletet ajánlották neki.

— **A terézvárosi polgárok vacsorája.** A terézvárosi polgárok, mint az elmúlt évben, az idén is vacsorát rendeztek a Terézvárosi Kaszinóban Vázsonyi Vilmos tiszteletére. A vacsorán megjelentek: dr. Bárczy István polgármester, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, Melly Béla tanácsnok, Viola Imre tanácsnok, Sándor Pál, Pető Sándor és Bródy Ernő orsz. képviselők, dr. Neuman Ármin, dr. bottfai Hüvös József és Sámuel Lázár udvari tanácsosok, Gelléri Mór kir. tanácsos és még számosan. Megjelent a Terézvárosi Kültelki Demokrata-Kör küldöttsége, a józsefvárosi, erzsébetvárosi, óbudai bizottsági tagok küldöttsége, a Magántiszviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének küldöttsége és még számosan egy a fővárosi bizottsági tagok, mint a fővárosi demokrata szervezetek tagjai közül. Az összegyűlt társaság egész este ünnepelte Vázsonyi Vilmost.

— **Csigorin meghalt.** Csigorin Mihály, a világ egyik leghíresebb sakkmatadorja, az oroszországi Lublinban meghalt. Csigorin 1850-ben született az orosz fővárosban és huszonöt esztendő korában már a legelső orosz játékosok közt említették a nevét. Számos nemzetközi sakkversenyben győzött. Már mint mester jelent meg 1881-ben a berlini sakk-kongresszuson s ott harmadik díjat nyerte meg Blackburne és Zuckertort mögött. Hasonló eredményt ért el 1883-ban Londonban. Az 1886-ban Pétervár és London közt rendezett távirati mérkőzésben ő győzött. 1889-ben New-Yorkban másodmagával osztozott az első díjon. Csigorin első díjat nyert Karoszekkel együtt 1896-ban Budapesten és 1898-ban Bécsben. Akármilyen félelmes mester is volt Csigorin, az újabb generáció mégis hatalmasan tuldszárnyalta. Sem Maróczyval, sem Tarrasch-al, sem Laskerrel nem tudott eredményesen mérkőzni. Az utóbbi években majdnem minden sakkversenyben résztvevett, de igen sok esetben helyet sem tudott kiküzdni magának. Hanyagló egészségével arányban hanyatlott versenyképessége is. Az újabb nagymesterek egyáltalában nem tartották veszedelmes ellenfélnek.

— **Szerencsétlenül járt orvos.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap a Wörthi tavon. Noha a hatóságok és a sajtó ismételtlen figyelmeztették a közönséget, hogy ne korcsolyázzanak a tavon, mert a jég nem elég erős, tegnap mégis ismét sokan merészkedtek a jégre. A korcsolyázók egyike Hoch János willaki orvos, Krumpendorfi közelében beszakadt, a jég alá került és a vízbe fulladt. Hoch János dr. Willakból vonaton utazott Krumpendorfba s onnan a tó simára fagyott jégén akarta az utat megtenni Klagenfurtba. De már a Krumpendorfi uszoda mellett a jég beszakadt alatta s az orvos halálát lelte.

— **A bereg megyei földindulás.** A meteorologiai intézet igazgatóságának jelentése szerint rövid időközben ismételtlen erős rázkódtatások, földindulások voltak Szolyva környékén. Az első földrengés január 5-én figyelték meg és ekkor legerősebben jelentkezett a földrengés Szolyva, Hársfalva és Szászka községekben délután fél 4 óra tájban. A megrázott terület átterjedt Máramaros vármegye északi és Galiczia déli részébe is. A rengési terület ismert határa Vereczke, Lavoczne, Dolha, Dávidfalva és Páloson át húzható meg. Január 25-én, szombaton délelőtti újabb és valószínűleg erősebb földrengés színhelye volt Bereg vármegye Szolyva járása. Ezen megisméltődéséről a földrengésnek még igen kevés adat áll rendelkezésre, de egyes újsághírek szerint igen erős volt. Az orsz. m. kir. meteorologiai intézet igazgatósága (Budapest, II., Fő-utca 6.) e helyütt tisztelettel felhívja Bereg vármegye közönségének figyelmét ezen természeti tűneményre és kéri, hogy erre vonatkozólag bárkitől eredő, legjelentéktelenebbnek látszó megfigyeléseket az intézettel közölni sziveskedjék. Különös fontossággal bírnak az oly jelentések, melyekből következtetni lehet, hogy az illető helyen milyen erős volt a földrengés. (Például lámpák ingásba jöttek, vakolat lehullott, butorok elmozdultak, falak megrepedtek stb. stb.) Utasítást földrengési tűnemények megfigyelésére érdeklődőknek szívesen küld az intézet igazgatósága.

— **Krivány.** Kriványnak elfogatásáról, aki tudvalevően a feleségét akarta meggyilkolni, már röviden beszámoltunk. Azt is közöltük, hogy sebesülten tartóztatták le. A tátoeng sebek, melyeket az orvosok életveszélyeseknek mondanak, még rejtélyesebbé teszik a tragédiát. Egyáltalában nem lehet tudni, hogy voltaképpen mi történt a házastársak közt. Kriványt, akit Gyorokon tartóztattak le, szuronyok közti vitték Aradra. Egyelőre a rabkórházban helyezték el a több sebből vérző embert. Krivány tagadja hogy gyilkos szándékkal lőtt volna a feleségére, de a keresztkérdések hatása alatt zavarba jött és többféleképpen vallott. Először azt adta elő, hogy felesége öngyilkosságot követett el, majd oda módosította a vallomását, hogy ő lőtt nejeire, de merő véletlenségből és kétségbeesésében magát is el akarta pusztítani. A gyilkos szándékot nagy erélyvel utasítja vissza és váltig hangoztatta, hogy az imádásig szereti a feleségét. Kriványt a törvényszéki orvosszakértő vizsgálata alapján egyelőre a rabkórházban helyezték el. Az orvos megállapította, hogy Krivány bal térdén saját kezétől eredő lőtt seb van, mely igen súlyos komplikációkat okozhat, ezenkívül a szíve körül késsel citett négy seb van, melyek életveszélyesek. Míg Krivány állapota nem javul, addig újból nem fogják kihallgatni. Állapota ma már valamivel javult és az orvosok véleménye szerint fel fog gyógyulni. A szerencsétlen aszszony kifejtette, hogy elválk az urától.

— **Tihanyi Irma mint Sturza grófnő.** A drezdai rendőrség azt hitte, hogy a tegnap letartóztatott Sturza Mária, akinek kalandos esetéről már megemlékeztünk, csakugyan magyar grófnő, most ellenben kiderült, hogy veszedelmes kalandornő, akit tulajdonképpen Freyler Irmanak hívnak. Magyarországon született, anyanyelvén kívül beszél németül, francziánul és angolul, fellépése és modora rendkívül előkelő. Évek előtt Tihanyi Irma néven nagy szélhámosságokat és csalásokat követett el, Sopronban azonban rajtavesztett, fogságba került, kétségbeesetten védekezett, nagy protekciókat mozgósított, de végre is rábizonyították, hogy több osztrák főur nevére váltókat hamisított és három évi börtönrre ítélték. A fogságban regényt írt, amelyben a saját élettörténetét festette. A regénynek Én volt a címe s kiszabadulása után meg is jelent a könyvpiaczon. A szélhámosság ellen már eddig is temérdek sokan tettek följelentést.

— **Bányaomlás.** Galáron az államkincstár tulajdonában levő vasbányában bányaomlás történt, mely majdnem végzetessé vált. A bányászok a Nyugati lépcső nevű tárnában nyugodtan végezték munkájukat, midőn egyszerre a tárna óriási dörgéssel beomlott és tizenhat munkást maga alá temetett. A szerencsétlenség hírére az összes künn dolgozó bányászokat mozgósították, kiknek tizen-négy órai szakadatlan munka után sikerült bennrekedt társaikat kiszabadítani. A bányászoknak az ijedségen kívül nem történt bajuk.

— **A berlini gyilkosság.** Arról a gyilkosságról, amelyet Berlinben körülbelül tizenkét nappal ezelőtt követtek el, de melyet — mint közöltük — csak tegnap fedeztek föl, még a következőket jelentik: Az áldozatot Wiesner Anna nevű negyvenöt éves özvegy nő. Csöndesen és visszavonulva élt, gyermekruhavarrással foglalkozott és szobáját albérlőnek adta ki. Szomszédjainak sokszor keservesen panaszkodott szegénysége miatt és ezért lehetetlen, hogy rablógyilkosságnak esett volna áldozatul. Szobaurai gyakran változtak; utóljára egy Torber Emil nevű husz éves kocsis lakott nála. Torber a szobában lakott, az asszony pedig a konyhában szokott aludni. Abban állapodtak meg, hogy az özvegy asszony minden reggel fölkel; ez történt ezelőtt két héttel kedden és szerdán is. Csütörtökön elaludt a kocsis, mert az asszony nem keltette föl; amikor fölkel, asztalán egy czédulát talált, amelyre ez volt írva:

Testvérem halála miatt, három-négy napra elutaztam. Wiesner Anna.

Torber nem gyanított semmi rosszat, de tegnap este föltűnt neki, hogy a konyhából sajtószerű szag áradt ki. Torber értesítette a rendőrséget, amely erőszakkal behatolt a konyhába, ahol az ágy előtt vértócsát látott, a fal vérrrel volt befeccskendezve s az ágyon az özvegy asszony holtteste feküdt, mellette hevert egy vérral bepiszkolt balta. Az asszony fején hat centiméter hosszú, tátongó seb volt. A rendőrségnek eddig nem sikerült kinyomozni a gyilkost, aki körülbelül tizenkét nappal ezelőtt követhette el a gyilkosságot. A hátrahagyott czédulát maga a gyilkos írta, hogy elég ideje legyen a szökésre. Az özvegy asszony szerelmi viszonyt folytatott szobaurával s a rendőrség lefoglalt egy szerelmes levelet, amely a konyhasztalon volt. A rendőrség ezer márká díjat tűzött ki annak, aki a gyilkos nyomára vezet.

— **Tarnovszka grófné.** Velenczében Tarnovszka grófné tegnap szembesítették Naumovval. Naumov a Giudecca börtönből való átszállítása közben nagyon izgatott volt. Gondolája utközben majdnem neki ment a „Hegedüs Sándor” gőzhajónak. Tarnovszka grófné, a kit egy apáca készített elő, gyorsan öltözködött, azután cigarettára gyújtott. A mikor Naumovot meglátta, egy pillanatra elhagyta lelkiereje, de aztán csakhamar összeszedte magát. Kihallgatásáról semmit sem lehetett megtudni; csak azt tudják, hogy Naumov nagyon meg volt hatva és hogy a grófné sokat sírt.

— **Sakkszimultán.** A II. kerületi Társas-kör (II. Fő-utca 83.) kebelében megalakult Budai Sak-kör e hó 30-án, csütörtökön este 8 órakor sak-estélyt rendez, mely alkalommal Gajdos János, lapunk sakkróvat-vezetője szimultán előadást tart és mérkőzik egyidejűleg az összes jelenlévőkkel. A főmeleg mérkőzésre vendégeket is szívesen látnak, de ajánlatos, hogy a játékokban részvenni óhajtók sakktáblájukat is hozzák magukkal. A Budai Sak-körben egyidejűleg egy háziverseny is van tervbe véve, melyre jelentkezni lehet a kör vezetőségénél.

— **Ujkori Metzsalemek halála.** Tiszt-Karácsony-felván Bródy Sándor gazdálkodó 101 éves korában meglát. Az elhunyt végigküzdötte a szabadságharcot és Petőfivel is szolgált egy táborban. Utolsó napjait életvidám volt. Fiánál Bródy Jánosnál, ki atyjával együtt harczolt a szabadságharcban, élte le utolsó napjait. — Paksról jelentik: Gausz Mór, zsidó-tempomszolga, ma 104 éves korában meghalt. Ő maga 104 évesnek vallotta magát, azonban azt hiszik, hogy idősebb volt, mert a község legöregebb emberei is aggkorának ismerték Gauszt.

— **Bestiális tanító.** Egy tanító vérlázító brutalitásairól érkezik híradás Kaposvárról. A somogyvármegyei görgetegi csendőrségnél főbb kuntelepi gazdaember elpanaszolta, hogy Kulman Ferenc kuntelepi tanító a rábizott gyermekeket kínozza. A csendőrség erre a tanító ellen nyomozást indított és megállapította, hogy Kulman Ferenc Zsinikó Gyula 8 éves gyermekeket azért, mert a számtant nem tudta, túlnél fogva fölemelte, majd a földre dobta, ott összeverte, megrugdosta úgy, hogy az orvosi látlelet szerint a test tele van zúzódásokkal, hólyagokkal és sebekkel. Zsalkovics Mariska 9 éves kis leánynak pedig dühében a fülét hasította le, majd agyba-főbe verte. Hasonlóan bánt el Zsalkovics András 8 éves gyermekkel, a kinek fejét az iskolakulcsal annyira összeverte, hogy véres fejjel vitték el az iskolából. Kulman Ferenc tanító ellen nemcsak a büntető hatóság, hanem a fölttes hatóság is megindítja az eljárást.

— **A tegnapi családi dráma.** A szerencsétlen Papp Elekne tragédiájáról Kovács Antal, a piarista gimnázium igazgatója, akinek a lakásán a dráma lefolyt, a következőket mondja ma:

— A boldogtalan asszony mindennap megfordult az intézetben. Rám azt a benyomást tette, mintha vallási tébolyban szenvedne. Egész nap imádkozott, mindennap gyónt és áldozott. Fia érdekében többször felkeresett s ilyenkor elmondotta, hogy a férje üldözi, el akarja rabolni tőle egyetlen gyermekét. Ha ez sikerül neki, ő nem éli túl, agyonlövi magát. Én a lelkére beszéltem és szemrehányást tettem neki, hogyan jut eszébe egy annyira vallásos asszonynak az öngyilkosság? Ma is azért kerestem fel, hogy a fia ügyében tárgyaljon velem. Nagyon bizalmasnak jelezte a beszélgetést és megkért, intézkedjem, nehogy zavarjon valaki. Én bezártam gyanútlanul az ajtót. Az asszony elmondta, hogy a fiát el akarja helyezni a konviktusban, de szeretné kikötni, hogy az apa ne látogathassa meg a gyereket. Közben értesültem, hogy az asszony férje, aki lesett utána, az épületben van. Rettenetes félreértésre adhatott volna okot a helyzet, amely nem volt egyéb, közömbös, de a nő érdekében nagyfontosságú tanácskozásnál. A férj, aki felesége ellen adatok gyűjtésén fáradozott, a helyzetet felhasználhatta volna a botrány okozására. Ezért módot kellett találni az ügy elintézésére. Én kimentem a folyósóra, hogy a férjrel beszéljek. A szerencsétlen asszony valószínűleg meghallotta az ura hangos beszédét a kétségbeesésében agyonlőtte magát.

Ezekben a rettenetes pillanatokban a szerencsétlen asszony, a következő bucsulevelet írta kuszá, zavaros vonásokkal:

Fiamnak az intézetből való kivételét jöttem bejelenteni ma délelőtt, de nem mertem innen elmenni, mert volt férjem meglepett. Mivel nem tudom azt a szegényt túlélni, amit íérjem tervezett, inkább megváltok az élettől. Az igazgatónál csak hivatalos dolgom volt. Isten engem úgy segéljen! Isten veled drága fiam!

Stephan Margit.

Ezzel az utolsó tanuságtétellel szemben a férj a következőket mondja:

A lapokban elferdítve láttak napvilágot a dolgok. Sajnos, én nem beszélhetek, nekem gyermekem van, szegénykét nem akarom beszározni, vagy ártani neki nem akarok. Soha ne tudja meg, hogy mi történt itt tulajdonképpen, ő ártatlan benne s a jövőjét tennék tönkre vele, ha ennek az ügynek részleteit kibontanánk. Én nem beszéltem, de helyettem a tények ékes hangon szólanak. A piarista-rend kiváló főnökével tegnap délután négy órától hatig tárgyaltam, megbeszéltük, megtárgyaltuk az ügyet, ő figyelmeztetett, hogy gyermekem s a rend tiszta becsülete érdekében ne keressem a nyilvános botrányt. Engem nagyon mehatottak a rendfőnök ur szavai, meg is ígértem, hogy nem szólok senkinek, hogy hetek és hónapok óta milyen mozgólényeképek játszódtak le előttem a piaristák kapujában. Csak azt kértem feltétlenül, egész bizonyosan, hogy Kovács Antal igazgatót, akinek szobájában öngyilkos lett feleségem, távolítsák el a piaristák házából. Neki ott nincs többé helye. A rendfőnök ezt meg is ígérte, hozzá tette, hogy előbb kikéri tanácsnokjainak véleményét. Én remélem, hogy teljesülni fog a kívánságom és Kovács Antal nem lesz tovább igazgatója a piaristák intézetének.

A rendőrség még mindig nyomoz az ügyben, de a tegnapi hamis adatokat ma sem rektifikálta.

— **A csernovaiak ismét tüntetnek.** Horánszky rózsahegy-i főszolgabírójának panaszt tettek, hogy legújabbban a csernovaiak fölök politikai tüntetést rendeznek. Vasánaponként összejönnek a templom előtt, ahol imádkozás helyett tót nemzeti dalokat énekelnek. A hatóságok okulva a csernovai vérengzésen, Palugyay főispán egyenes utasítására lapintatásos kivánnak a félrevezetést néppel eljárni és egyelőre nem avatkoznak be a csernovaiak tüntetésébe.

— **Hajószerecséltenségek.** A la Manche-csatornán napok óta nagy viharok dúlnak. Az osztendei gőzösnek tegnap három órára kellett volna Doverbe megérkezni, fél tíz óráig nem érkezett meg. Távirat jelentette, hogy a „Princette Henriette” gépezete a nagy viharban elromlott. Egy másik hajót küldtek ki a segélyére. — A Karolina háromárbozos hajó Angliából a Keleti-tenger felé menet eltűnt. A hajót már kilencz hete nem látják. — Oranból jelentik, hogy a „Russije” nevű hajó Marseillesbe indult a Nive hajótöréséből megmentett gépjegyverekkel s egyéb puszkákkal, a hajó irományainak jó részével meg más dokumentumokkal. — Fiuméba érkezett jelentés szerint az osztrák Lloyd-társaság „Kleopátra” gőzöse ma reggel, amikor Alexandriából Fiuméba indult, nem messze az alexandriai kikötőtől, sziklazátonyra jutott. A hajó később megszabadult veszedelmes helyzetéből, de mivel megsérült, visszatért a kikötőbe,

ahol ki fogják javítani. Utasait és postáját a Bohémia Lloyd-gőzös vette fel, amely Bombayból van visszatérőben.

— **Kiss József jubileuma a vidéken.** Kiss József 40 éves írói jubileuma a fővárosi ünnepek után a vidék nagyobb kulturemporiumaiban is őszinte, bensőséges ünnepségre ad alkalmat. Február 8-án Besztercebányán lesz Kiss József-ünnep, a költő műveiből összeállított műsorral, amelyet dr. Olgay tanárnak az előadása vezet be. Másnap, február 9-én a vidék egyik legrégibb irodalmi társasága, a szegedi Dugonics-társaság ünnepli a jubiláló költőt. A magyar irodalomnak ezen ünnepén jelen lesz maga Kiss József is, a ki költeményeiből fog felolvasni. Ugyancsak személyesen lesz jelen a költő február 15-én Baján, hol a kereskedelmi ifjak kezdesére az egész társadalom rendez az ünnepet. Végül február végén Kaposváron lesz irodalmi ünnep Kiss József tiszteletére, ennek a napja és műsora azonban még nincs meghatározva.

— **A dinamit.** Dévényujfaluban Percsovics István kőbányai felügyelő tegnap este lakásán a tűzhely mellett fagyos dinamitot puhított. Egyik dinamit hirtelen felrobbant és a robbanás Percsovicsot és nejét megölte, a náluk éppen látogatóban volt dévényujfalusi lakost pedig súlyosan megsebesítette.

— **Az állami vízmesterek a képviselőházhoz.** Az állami vízmesterek országos szövetsége memorandum fordult a képviselőházhoz a vízmesterek helyzetének javítása érdekében. A memorandum hangoztatja, hogy az állami vízmesterek az állami tisztviselőkkel azonos szolgálatot teljesítenek, mindazonáltal az állami tisztviselői jelleget nem tudták megkapni.

— **A fegyver.** Ruska Lajos szobafestő tegnap szülei látogatására Dinnyésre utazott. Reggel elment vadászni, miközben fegyvere véletlenül elsült és a lövedék oly szerencsétlenül találta Ruskát, hogy másnap sérülésébe belehalt.

— **Királyleány a konyhában.** Bostonban egy Smith Georgina nevű korcsmai cselédleány kétszáz-ezer dollárt, magyarul egy millió koronát örkölt. Valóságos regény, hogy hogyan jutott ez a Smith Georgina a kincseihez. Az ügyvédje ugyanis kimutatta, hogy a derék és természetes mosogatóleány IV. György angol királynak a leszármazottja. Nem éppen egyenes leszármazottja, de lelkiismeretes és fáradhatatlan ügyvédi csürésnek mégis sikerült kimutatnia, hogyan kapcsolódik a bostoni konyha, a londoni királyi udvarhoz és így aztán a konyhalány hozzájutott IV. György sokat vitatott örökségéhez.

— **Házasság.** Nagy Béla, a „Szeged és Vidéke” helyettes-szerkesztője, eljegyezte Józsa Jósikát, Józsa Adolf kassa-oderbergi vasút főellenőrének leányát, Szegeden.

Heller Iduka, posta- és távirdekezelő Budapestről eljegyezte Epstein Sándor bornagykereskedő Tiszafüredről.

Löwy Dezső tanító Szekesfejérvárról, eljegyezte Weisz Antónia kisasszonyt, a dunaszerdahelyi izr. iskola tanítónőjét, Dunaszerdahelyen.

Dr. Baán Sopronvármegye és Sopron szabad királyi város főispánjának leányát, Ilit, február 15-én vezeti oltárhoz Scharmár Károly építész-mérnök.

Grünwald S. Sándor czeplédi főkantórt eljegyezte Schäffer Zsófi Orszállásról.

— **Utonállás.** Szinnyei Miklós Ganzgyári tisztviselő az éjszaka a Lövház-utczában hazafelé igyekezett. Egyszerre egy munkás külséji ember ugrott eléje, kezében nagy kést tartott, és ráordított a hivatalokra:

— Most megöllek!

A támadó ebben a pillanatban Szinnyei felé is szurt. Szerencsére a kés csak a télikabátot szurta át. Szinnyei erre megragadta az utonállót, segítségért kiáltott. A munkás a lármától megijedt, félrelökte Szinnyeit és elmenekült. Valószínű, hogy a munkás bosszúból akarta leszurni a hivatalnokot. A rendőrség nyomozza a merényletet. — Az éjszaka Filler Elek husz éves gyári munkás és Hairinger József cipészszegéd Upesten a Virág-utca és Gyár-utca sarkán megtámadták Fekete József házúgyvédőt és negyven koronát elraboltak tőle. A rendőrség a két rablótámadót még az éjszaka letartóztatta.

— **Hítvesgyilkosság.** Véres családi dráma játszódott le Varkonyon. Vastag István váraljai gazda örökös perpatvarban élt feleségével. A sokat zaklatott asszony ezért elhagyta férjét és Varkonyba ment szolgálni. Az ura 23-án fölkereste és kérte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony nem hajlott a szavára s erre Vastag revolvert rántott és agyonlőtte. A gyilkos ma jelentkezett a czekszárdi ügyészségnél.

— **Harcz egy örökség körül.** Érdekes, vitás kérdés merült fel egy magyar és a bécsi árvaszék közt. Friedlaendernek, a „Neue Freie Presse” elhalt szerkesztőjének fia, a Falerna Félix művésznévén ismert énekes miatt. Falernát a bécsi árvaszék gondnokság alá helyezte és így atyja 600.000 koronás vagyonát nem a fiára, hanem annak leendő utódaira hagyta, míg fiának csak a haszonélvezetet biztosította. Falerna, hogy az egész hagyatékához hozzájuthasson, évek óta erőlködik, hogy a gondnokság alól megszabaduljon, de a bécsi árvaszék következetesen elutasította kérését. Hogy mégis szabaduljon a gyámság alól, magyar állampolgárságot szerzett a hunyadmegyei Algyógy községben és nemrég le is tette az állampolgári esküt Pogány alispán előtt. Az illetékes hatóság Falernának az osztrák állampolgárság kötelekéből történt kilépését jóváhagyólag tudomásul vette. Amikor Hunyad vármegye árvaszéke az immár magyar állampolgárrá lett Falerna javainak kiszolgáltatását követelte a bécsi árvaszéktől, ez vonakodott a felhívást teljesíteni. Egyben az osztrák belügy- és igazságügyminiszterek egyértelműleg kijelentették, hogy a gondnokság alá helyezett osztrák állampolgár nem léphet át más állam kötelekébe. Friedlaender most újból Hunyadmegye központi bizottságához fordult azzal a kéréssel, hogy hívják fel erre az esetre a kormány figyelmét és szerezzenek érvényt a hunyadmegyei árvaszék törvényes intézkedésének, mely a gondnokság fentartását nem találja szükségesnek. Ez az eset élénken emlékeztet Odilon Helén esetére, aki szintén magyar állampolgárságot szerzett, hogy a gondnokság alól megszabaduljon, de ez nem sikerült neki.

— **Sztrájk a farsang miatt.** A szegedi kenderfonógyár az ősszel egész sereg megyesegyházi leányt szerződöttetett a gyárba ötven krajczár napszámberért, lakásért és ellátásért. A leányok közül farsang idején a legtöbben hazaszökdöstek a falujokba. A gyár igazgatósága csendőrökkel hozatta vissza a leányokat, mert őket egy esztendői szerződés fűzi a gyárhoz. A leányok közül heten nem akartak munkába állni, amire a kihágási bíróság elzáratta őket. A leányokat hatszor kísérték föl a tömlőczből és hatszor vezették vissza őket a gyárba, de mivel nem akarták visszaállni a munkába, mindennyiszor újabb két napi elzárásra ítélték őket. A leányok szülei hosszú távirati panaszszal fordultak a kereskedelmi minisztériumhoz, azt adva elő, hogy a gyár éhezeti a leányokat, a felügyelők bántalmazták és minden csekélységért bírságotlák őket s a leányok rendszerint fizetésüknek csak harmadát és negyedét kapták ki a hét végével. A szülők távirati panaszára a kereskedelmi miniszter táviratban utasította dr. Somogyi Szilveszter főkapitányt, hogy a gyárban délböckor meglepő vizsgálatot tartson. Dr. Somogyi Szilveszter a vizsgálatot megtartotta, negyvenkilenc leányt éppen ebéd idején kihallgatott. E vizsgálatnak fölterjesztett eredményéhez képest a kereskedelmi minisztérium a megyesegyházi szülőknek azt táviratozta, hogy az ipartörvény értelmében a leányoknak haladéktalanul munkába kell állni, mert a szerződés megszűnésére nincsen semmi elfogadható ok. A megyesegyházi leányok kijelentették, hogy inkább a tömlőczben halnak meg, de a gyárba nem térnek vissza.

— **Kilincsre akasztott gyermek.** A Szatmárnémeti közelében levő báró Uray-féle tanyán borzalmas rablógyilkosság történt. Az uradalom Marozsánné nevű alkalmazottjának a házat rabolták ki és egy három éves gyermeket, akit a menhely adott gondozásba Marozsánnának, a kilincsre akasztotta a rabló. A porcsalmi csendőrség nyomozást indított a tettes kézrekerítése végett és három napi hajsza után sikerült a nyíraicsádi határban Winterberger Mária nevű cselédleányt, akit a tett elkövetésével gyanúsítottak, elfogni. A leány előbb tagadt, később azonban a bizonyítékok sulya alatt bevallotta a tettet. A bűnlejek egy részét megtalálták nála. Vallomásában kijelentette, hogy a rablott holmik egy részét kőbor cigányoknak adta el.

— **Szörnyet halt.** Bukován Albony József községi bírő és malomtulajdonos a malomban foglalatokodott és a szerkezetet igazgatta. Egyszerre egy sajtókerék lezuhant, de oly szerencsétlenül esett Albony fejére, hogy az menten szörnyet halt.

— **Ha választják a kántort.** Lakocsa községben tegnap este a kántortanító választásból kifolyólag a falubeliek felgyújtották Erdélyi János plébános száz kocsí szénáját. A lakosságot csendőrségnek kellett az oltásra kényszeríteni. Tíz embert letartóztattak. A kár több ezer korona.

— **Száz asszony férje.** A londoni rendőrség néhány nap előtt egy lengyel származású embert tartóztatott le, aki azt állította, hogy a neve Hyns. Az a vád terheli, hogy több, mint száz asszonnyal kötött házasságot. Mikor a pénzüket megkaparította, egyszerűen faképnél hagyta az asszonyokat. Ez a veszedelmes szédelő két évvel ezelőtt sokat foglalkoztatta az angol rendőrséget, mely akkor sem tudta kézrekeríteni. Akkor még Witzhoffnak, Bellnek, majd Randernek nevezte magát. Most végre sikerült őt a rendőrségnek elcsipni. Hyns nem is igyekezett bűnét tagadni és bevallotta, hogy számtalan asszonyt tett szerencsétlenné azáltal, hogy oltárhoz vezette s azután pénzükből kifosztva, elhagyta őket. A vádlott a tárgyalás egész folyamata alatt keservesen sirt.

— **Összedől állvány.** Az új charlottenburgi hid egyik részén felállított husz méter magas állvány, mely hatalmas szoboralapot felállítására szolgált, ma összedől. Egy munkás megsebesült. A másik állványt is az összedőlés veszélye fenyegeti. A hid forgalma egyelőreszünetel. Az összeomlás oka még nincs kiderítve. Valószínűleg a ma uralkodó hatalmas szél következtében történt az összeomlás.

— **A hosszú alvás.** Egy kiváló angol orvos, Weber, nemrégiben arról tartott előadást a londoni orvosok egyesületében, vajon egészséges-e a hosszas alvás, különösen egészségünk és munkaképességünk fentartására nincs-e káros hatással.

Weber véleménye szerint a felnőtt emberre a túlságosan hosszas alvás — nyolcz órán felüli — gyakran ártalmasabb, mint a rövid ideig tartó. Áll ez különösen a legkisebb agyedények elfajulására, az ideges feszítő erő csökkenésére, szélhűdési rohamra és korai hullásigra vezet.

Kant, aki nemesak nagy bölcsész volt, de az életéről is egészséges felfogással bírt, azt tanította, hogy a túlságosan sok alvás az erélyt megbénítja és az életét megrövidíti. Tulajdonképp csak éjjel szabad aludni, középkoru, egészséges ember nappal sohase aludjék, öreg ember is csak nagyon keveset. A megfigyelés bizonyítja, hogy a hosszú életű emberek csaknem kivétel nélkül korán fekédték le és korán keltek.

Egy másik angol tudós ezt mondja: Mi sem ártalmasabb, mint a hosszú alvás! A működő erők el-tompulását, renyheséget és a test elgyengülését okozza; az érzékeket eltompítja és feldulja; ug-a testet, mint a lelket megfosztja munkaképességétől. A sok alvás csökkenti a vérkeringést, aminek elhízás a következménye, nagy vérbőséget, vízi betegséget és végül gutaütést okoz. A testi vagy szellemi erővel dolgozó még akkor is keljen fel a rendes időben, ha véletlenül későn fekédt le, vagy rosszul aludt.

E szabály természetesen kivétel alá esik, ha a foglalkozás éjjeli munkára kényszerít. Az írók legnagyobb részének manapság az a szokása, hogy késő éjjeli órákban dolgoznak; azt állítják, hogy gondolatukat reggel képtelenek feljegyezni, míg szellemük és tolluk annál gyorsabban dolgozik, minél inkább közeledik az éjjel. Ez bizonyára csak rossz szokás következménye. A nappali munkát könnyen megszokhatja, akinek akarata van és ez elhatározásának egészsége fogja hasznát látni. Gyakran az üres gyomor gátolja meg a munkát a kora reggeli órában, de e bajon könnyen segít egy pohár tej vagy csésze tea zsemlyével. Számos szellemi munkás sohase alszik többet öt óránál és mégis magas kort ér el, ha különben egészséges életmódot folytat.

Némelyeket aggodalom szorongat, ha hét óránál kevesebbet aludtak, vagy éjjel többször felébrednek. Ez a gond bizonyára többet árt, mint az álom állítólagos rövidsége. Ha a képzelt beteg aggodalmának alaptalanságáról meggyőződik, rendszeren tovább és jobban alszik. Útleteikkel és gondjaikkal tépelődnek mások, ha az éj csendjében felébrednek s rendszerint mindent sötétebb színben látnak. Ennek utját állandó, már lefekvéskor vagy az első felébredéskor álomport vesznek be. A szívet gyengíti az ilyen szerek gyakori használata, az idegességet fokozza és a test ellenálló képességét csökkenti.

— **Megszökött betörő.** Horvát Ferencz hírhedt betörő a nagyváradi járásbírósi foglázából ma megszökött. Nyomozzák.

— **Halálozás.** Haupt Jakobné, született Kohn Netti, 65 éves korában rövid szenvedés után e hó 25-én Sümegen meghalt.

Vérő Manó főfelügyelő, a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút forgalmi szakosztályának főnöke e hó 28-án életének 48. évében rövid szenvedés után elhalálozott. Az elhunytban a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút nagytehetségű, járathatatlan munkássága, érdemes főtisztviselőiét gyászolja.

Abai Arany Sándor életének 81. évében elhunyt Gárdonyiban.

Özv. Kovács Józsefné szül. Benyő Zsuzsanna, állatorvos özvegye, e hó 27-én, életének 75-ik évében elhunyt.

Nagy Istvánnak, a kiváló történetírónak özvegye, Csata Mária, meghalt Balassa-Gyarmaton. A nemesekü özvegy általános tisztelet-

ben állott Balassa-Gyarmaton s temetésén az egész város megjelent.

Horváth Pál 48-as honvéd, a győr-sopron-ebenfurti vasút alkalmazottja 82 éves korában elhunyt. Ravatalára a függetlenségi és 48-as párt koszort helyezett és a temetésen Berecz Ábel, Kovács István, Meiraner Ernő, Székely Kálmán vezetése mellett testületileg vett részt.

Lipót lippei herceg ma délben a heidelbergi samaritanus-házban, ahol egy operációnak magát alávetendő, felvétette magát, meghalt.

— **Az áldozatkész házlur.** A tipikus budapesti háziurak szokásaitól teljesen ellenkezőleg, Erényi Ullmann műépítész V., Korall-utca 10. számú házat Budapesten még ismeretlen komforttal rendezte be. A ház előcsarnoka pazar fényűzéssel berendezett télikert, társalgó, melyben telefon, íróasztalok, hírlapok és folyóiratok, ugyszintén levélpapír és levelező-lapok állnak a lakók rendelkezésére. Az egész előcsarnok fűtve, világítva van s a lakóknak alkalma nyílik itt tartózkodásuk alatt az ismerkedésre és a patriarchalis élet fejlesztésére. Követendő példát mutatott Ullmann műépítész, mely ha tért tudna hódítani, pótolná az izléstelenül kifejlődött kávéházi életet.

x **Az előkelő világ** kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba bevésve vannak és így tulkövetelés nem létezik.

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

x **Zászlók, czimerek, minden kivételben** kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Bob hashajtó a legkellemesebb, 20 fillér.**

x **Farsang a Rivierán.** Az Idegenforgalmi Vállalat ötödik rivierai társasutazása iránt rendkívüli nagy érdeklődés mutatkozik, ami egyrészt az olcsó részvételi díjnak és a Riviera nagy vonzerőjének, másrészt pedig annak a kedvező körülménynek tulajdonítható, hogy a nizzai karnevál legérdekesebb napjai a program keretében szerepelnek. A társaság február 15-én indul Budapestről s a farsangi ünnepek legmozgalmasabb napjaira érkezik az örök tavasz verőfényes hazájába Nizzába, ahonnet Monaco, Montecarlo, Cap Martin, Cannes és Mentonba tesznek kirándulásokat. A társasutazásról részletes prospektus és minden egyéb felvilágosítás díjtalanul kapható a Magyar Kir. Államvasutak Központi Menetigirodájában (Budapest, Vigadóter 1.)

## MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

**Bars megye székhelye.** Bars vármegyében tudvalevőleg erős mozgalom indult meg aziránt, hogy a megye székhelyét Aranyosmaróthról Lévára telepítsék. A törvényhatósági bizottság december 12-én elhatározta, hogy közigazgatási székhelyét Lévára visszahelyezi s az új székhely törvénybe iktatása érdekében küldöttségileg eljár a belügyminiszternél, a miniszterelnöknél és a Ház elnökeinél. Ez a küldöttség január 18-án el is járt tisztában s József főhercegnél is kihallgatásra jelentkezett ebben az ügyben. Bars megyében nagy érdeklődéssel néznek a fejlemények elé s biznak abban, hogy a vármegye autonómiájában gyökerező határozat érvényesítésének nem lesz semmi akadálya, mert a megye közönségének nagy érdeke lenne ez a székhelyváltoztatás.

## SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(\*) **Norrie Anna.** Svéd disease! Így jelentették a kommunikék és a műsor is. S e bejelentés eleve paradoxonként hangzott. Fogalminkban a Wikingekre fogott zord, fjordi hideget sehogyan se tudtuk az Ivettek és Indic-k közvetlenségével, benső melegségével és charme-jával harmóniába hozni. Ennyi eleve. Sajnos, hogy a paradoxon utólag is paradoxon maradt. Norrie Anna nem az a svárdströmi természet, aki egyéni melegével, temperamentumával és erotikájával felolvasztani lenne képes azt a faji merevséget és klimatikus ridegséget, mely ma este mint egy jéghegy meredt a publikum és vendégművésznő között. Hogy valaki disease legyen! charmeusének kellennie, ehhez pedig az északi vendégnek túlságosan keményen modellált és vó

én az egész  
r-sopron-  
korában el-  
párt koszo-  
bel, Kovács  
zetése mel-

heidelbergi  
ónak magát

s budapesti  
g. Erényi

l. számú há-

tal rendezte

el berende-

írásztalok,

papír és le-

re. Az egész

nak alkalma

edésre és a

példát mu-

rt tudna hó-

tt kávéházi

ettel keresi

szám alatti

a közönség

gyike egy-

ba bevésve

erczeg-utca

gjobban fel-

pond fordítta-

lben kapla-

él Budapest,

gyen.

fillér.

almi Vállalat

dkivüli nagy

olcsó rész-

ejének, más-

nek tulajdo-

esebb napjai

társaság feb-

ngi ünnepe-

az örök tam-

met Monaco,

onba tesznek

és prospektus

l kapható a

metgyirodá-

naltalan az arca, hangszegény az érzelmi skálája s a lénye nélkülözi azokat az intim és vonzó tulajdonságokat, melyekkel a párisi diseuse-ök oly gyorsan tudnak a publikum szívéhez férközni. És mégis. Mielles romantikus, könnyed chansonjaival keltett a vendégművésznő legnagyobb hatást, aminek okát azonban nem a művésznőben, hanem a chasonokban kell keresnünk. Ha van koncedálandó talentuma a svéd vendégnek, akkor az legszembeötlőbben a perszifláló képességében domborodik ki, ahol azonban szintén érezhető a lágy, meleg, szivből fakadó színek hiánya és itt-ott bántó, talán önkéntelenül, karikírozás kemény és bizar konturjai. A Royal termét megtöltő publikum azonban kevésbé analizálta a hallottakat és Paul Delmet, Marcel Legay és Björn Halldén dalait hangos tetszéssel kísérte, sőt a sztereotip ráadásokat is kiutaltatta magának. —lle.

(\*) **Modern troubadourok.** (A párisi Societé de Concerts d'Instruments Anciens hangversenye.) Kedves, szolid és unalmas est. Műsoron: Bach, Mozart, Lorenzitz, Monteclair és kiérdemesült társaik; a régi jó clavecin, a diskkrét viole d' amour és a tompa basse de viole; öt elegáns frakkos ur és egy bájos fiatal leány. Ami hiányzik, az éppen csak a hangulat. A barokk-rokókónak az az édesen forró misztikuma, amely dédmamáink parfümjéből árad és amelytől holdfényes néma éjeken a várkisasszony szíve meghasadt. Édes Istenem, ma már mindezen tulvagunk és legfeljebb a zenetörténet szempontjából érdekel valakit, hogy Alfréd Casella, Henri és Marcel Casadeus urak hány évszázaddal tudnak bennünket hátrább ringatni. És hogyha már anno 1685-be képzeljük magunkat a sok decoltage, köhögés és villamos körte ellenére, akkor is többet várhatunk, mint hogy hat előkelő idegen tőkletes hidegvérrel és még tőkletesebb hidegséggel illusztrálja az „unalom” fogalmát. Szép, nagyon szép az elegancia, de — nem tehetünk róla — egy kis szív, egy csöppnyi lendület, egy marék artisztikum mégis csak szebb. Különösen, hogyha nincs jelen. Marie Buisson azonban sokért kárpótol, noha stilszerű igyekezett lenni — még toilttejében is. Bach és egy ismeretlen szerző egy-egy dalát énekelte, avval a mondhatatlan bájjal és avval az igazán egyéni hatással, amely — tudvalevőleg — a hangbéli fogatkozásokat mindig feledtetni szokta. Legalábbis a mi publikumunk előtt. Két ráadást is kellett adni a művésznőnek és igazán nem az ő lelkén szárad, hogy a mai est mérlegén nem változtatott még az ő közreműködése sem. A közönség ugyan sokat tapsolt, de a Vigadó mai ajándéka mégis csak kedves volt, csak szolid volt, főképp azonban unalmas volt. k. m.

(\*) **Arany János szobra.** Nagykörösön ma tartottak nagy értekezletet a felállítandó Arany János szobra ügyében. Az értekezleten egyhangu lelkesedéssel kimondták, hogy megkeresik a várost, hogy a szoborra pénzt adjon. Ugyanigy a ref. egyháztól támogatást kérnek. Minden egyesületet, társaskört felkérnek, hogy az évben rendezendő mulatságaik és estélyeik jövedelméből juttassanak a szoboralap javára. Egyben széleskörű gyűjtést indítanak. A szobormozgalom védnökéül Ádám Lászlónét, Beretvás Jánosnét, Faragó Idát, Somogyi Györgynét, Farkas Lászlónét és még számos hölgyet választottak. Alakítottak még 21 tagu végrehajtó bizottságot is.

(\*) **Gyermekrajz-kiállítás.** Holnap, szerdán délután 3 órakor nyílik meg Kadocsa-Lippich Elek kultuszminiszteri osztálytanácsos, a művészi osztály vezetőjének jelenlétében, Udvardy Ignác Ödön nagyváradi gimnáziumi tanár művészi gyermekrajz-kiállítása a New-York-kávéház alsó helyiségében. A kiállításban mintegy kilencszáz művészi gyermekrajz van és a bemutatott módszer artisztikumot visz be a geometriai rajzoktatásba. A kiállítás iránt művészkörökben nagy az érdeklődés, mert ez az első kísérlet ezen a téren. A kiállítás megtekintése díjtalan, a terjedelmes katalógushoz dr. B á r d o s Arthur műkritikus irt előszót.

(\*) **A téli fotográfiája.** Hazai amatőrfényképezőink közül csak igen kevés van annak tudatában, hogy a havas, zuzmarás téli táj mily hálás témája a fényképező művészetnek. Erről irt ismételtlen a magyar amatőrfényképezők szék és tartalmas művészeti folyóiratba Az Amatőr, buzdítva és tanítva a mi amatöreinket, hogy miképpen is kell, ily hangulatos téli tájképeket készíteni. A most megjelent legutóbbi

téli-számban tanításainak eredményeképpen szebbnél-szebb, valóban művészi téli képek reprodukcióit mutatja be Az Amatőr. E szép szám teljesen új köntösben, a S a r k a d y Emii festőművész magyaros, szimbolizált czimlapijával jelent meg. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Budapest VII., Király-utca 69/I.

## Mulatságok.

\*\* **Álarozos bál a Vigszinházban.** A Vigszinház álarozos bálja, amelyet ennek a színháznak az igazgatósága és a Budapesti Ujságírók Egyesületének művészeti bizottsága rendez február 7-én, az idei farsang szennázciója lesz. Ragyogó, virágtól illatos, pazar fényű keretben fog lezajlani a mulatság. Külön erre az ünnepi alkalomra létesített világítási effektusok teszik majd ragyogóvá a Vigszinházban bálteremmel átalakított nézőterét, színpadját és folyosóit. A színház folyosóit nem mutatja majd egyhanguaknak a sablonos drapéria-díszítés, hanem virágos keret varázsol oda a főhercegi uradalom margitszigeti kertészete Magyar főkertész személyes intézkedése mellett. A kert élővirágain kívül más élővirágok is lesznek a folyosókon: tíz bodegában a fővárosi színházak fiatal művésznői állanak árusítóknak és kínáló szavuk mellett hat cigányzenekar gondoskodik a jó hangulatról, benn a színpadon pedig a honvéddzenekar működik. Iztés, virág, jókedv: az lesz ez az álarozos bál. Mától fogva már lehet jegyet váltani és pedig a következő helyeken: 1. a Vigszinházban, 2. a Központi Színházi Jegyirodában (IV., Koronaherceg-u. 8.), 3. a Magyar Államvasutak jegyirodájában (IV., Vigadó-tér 1.), 4. Bárdnál (IV., Kossuth Lajos-u. 4.) és 5. Méry Bélánál (VI., Andrásy-ut 12.). Vannak: férfijegyek, női jegyek, páholyok és a nézők közöttiség számára a két erkélyt tartják fenn.

\*\* **A gazdasszonyok álarozos bálja.** A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete által czinkotai leányarháza javára február 2-án, vasárnap a fővárosi Vigadó öszes termeiben rendezendő jubiláris ötvenedik elite álarozos bál, a minden oldalról megnyilatkozó óriási érdeklődésből következően, az idei farsang egyik legfényesebb mulatsága lesz. A rendezőségnek özv. Damjanich Jánosné elnöksége alatt tartott legutóbbi ülésén a tombola-asztalokat a következő hölgyek vállalták el: gróf Keglevich Arturné, Szokolay Kornélné, gróf Koenigsdorffné, Hertzka Elza, Véber Ottóné, Kovács Gyuláné, báró Jeszenák Pálné, Jeszenák Anna báróné, akiknek az uri társaságból egész sereg szép asszony és leány fog segédkezni. Tombolatárgyak özv. Damjanich Jánosné elnökhöz (Üllői-ut 21.) küldendők, ahol már is sok nyeresémtárgy gyűlt össze.

## DR. HÖNIGIZSÓ

**Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás.**

**Budapest, IV. Károly-körut 24. sz. I. em. Lift**

Telefon 102-30.

**Gyógytényezők:**  
Elektromágneses gyógyítás.  
Röntgen sugarakkal való kezelés.  
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).  
Kék fényvel való kezelés.  
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).  
Villamos fényfürdők.  
Villamos massage (Vibratio).  
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.  
Villamos vízfürdők.  
Szénsavas fürdők.  
**Főbb javallatok:**  
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).  
Ideggyengeségi állapotok  
Almatlanság.  
Hüdések (Paralysis).  
Idegfájdalmak, Idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).  
Gerincvelősorvadés (Tabes).  
Szívbetegségek.  
Véreredényelmeszesedés.  
Köszvény és csusz (Rheuma, huygsavas lerakódások, ízületi és csontbajok).  
Székrekedés.  
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vöröszegénység).  
Börbajok. Börviszketeg  
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).  
Aranyeres csomók.

— **Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.** —  
Kezelés egész napon át. — — Kívánatra prospektus

## FŐVÁROS.

(I) **Közegészségi ügyek.** A közegészségügyi bizottság ma délután ülést tartott Viola Imre tanácsos elnöklése mellett. A székesfőváros hatóságához közelébb nem kevesebb, mint 24 kérvény érkezett be, személyes jogu patika engedélyezése ügyében. A kérvényezők közt volt egy, aki önmaga husz helyre kért patikaiogot. A közegészségügyi bizottság azonban az összes kérvényeket elutasító javaslattal terjeszti a tanács elé. Székula Gyula kivánatosnak tartaná, ha a Rózsadombon patikát állítanának föl. Dr. Magyarevits Mladen tiszti főorvosnak nincs kifogása az ellen, hogy ha majd a Rózsadomb állandó lakbssága megszaporodik, gondoskodjanak patika állításáról. A tiszti orvosok ügyének tárgyalásán dr. Reiner Ede elfogadja a tiszti főorvos, illetőleg az albizottság javaslatát, főleg annak a tudatában, hogy a kerületi tiszti orvosok valóban igen meg vannak terhelve a teendőikkel. Dr. Weisz Jakab ugyanebben a nézetben van. Székula Gyula csatlakozik Adler kivánatához, hogy közöljék velük a részletes adatokat. Dr. Magyarevits Mladen tiszti főorvos, az albizottság legfőbb érveként bemutatja a közegészségügyi szabályzatból, hogy milyen óriás kiterjedésű teendője van a kerületi tiszti orvosoknak. Ez volt az oka, hogy már régebben fölmerült az az iránt való kíváncságnom, hogy a nagyobb kerületekbe kettőzessék meg a tiszti orvosok létszámát: ez azonban nem történt meg. Adler Zsigmond a javaslatot nem fogadja el. A kérdéshez még dr. Gerber Béla és dr. Weisz Jakab szóltak hozzá. Dr. Magyarevits Mladen meg van győződve róla, hogy mindaddig, amíg a létszámszaporítás meg nem történik, a tiszti orvosok csak akkor felelhetnek meg tulajdonképeni feladatuknak, ha a halottvizsgálat terhet vállalkról leveszik. Dr. Katona Józsefnek, dr. Löw Samunak, dr. Reiner Edének, Székula Gyulának, dr. Adler Zsigmondnak és dr. Kelemen Vilmosnak a tárgyhoz való szólása után a bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a halottvizsgálatról mindenesetre föl kell menteni a tiszti orvosokat. Ami pedig azt illeti, hogy ezt mikép pótolják, azt javasolja a bizottság, hogy a tiszti orvosok ebben a munkakörben segítséggel látassanak el.

(I) **A korcsolyázó egyesület köszönete.** Ma délelőtt a Budapesti Korcsolyázó Egyesület részéről Benke Gyula alelnök látogatást tett Bárczy István polgármesternél és Bódy Tivadar tanácsosnál, megköszönve azt a jóakaratot, amelyet a főváros hatósága a korcsolyázó egyesület szerződésének a meghosszabbítása körül tanúsított. Most, hogy a fővárosnak erre vonatkozó határozatát a belügyminiszter jóváhagyta, a városi Igéti tő aljának a betonozó munkálatát a tavasszal megkezdik.

(I) **Szövegyszövő iskola.** A főváros iparrázkolájának szövegyszövő-műhelye a mindennapi életben használatos, házilag is előállítható különböző szövési szövények készítését tanítja. Miután az eddigi tapasztalat igazolja, hogy ezek a szövőmunkák a munkásoknak tisztességes megélhetést biztosítanak, a szövőműhely husz-huszonöt olyan tanítványt kíván felvenni, kiket már néhány hónapi tanítás után fizetéssel állandóan foglalkoztatna és idővel arra képesítene őket, hogy a szövegyszövést otthon családjuk körében önállóan is üzhessék. A tanítás ingyenes. Az ügyesebb tanulók már öt-hat hónap után fizetést kapnak. A jelentkezőket az iparrázkola igazgatósága (IX., Oroszlán-utca 1.) minden nap délelőtt 11 és 12 óra között veszi föl.

(I) **A nyilvános elektromos órák vezetése.** A Kereskedelemügyi miniszter értesítette ma a főváros hatóságát, hogy elvileg nincs kifogása az ellen, hogy a budapesti telefon-hálózat kábeleit a nyilvános villamos órák vezetékeihez felhasználják. Hajlandó bérbe adni az erre a célra szükséges vezetékeket, olyan feltétellel, amilyenek a tüzzelző vezetékek bérbeadására nézve már létrejöttek a főváros és a telefon-hálózat műszaki vezetősége között.

(I) **A dunai partok bérlete.** A dunai partok beosztására felügyelő bizottság ma délelőtt ülést tartott Mellly Béla tanácsos elnöklésével. Az ülésen a kereskedelemügyi és földmívelésügyi minisztérium képviseltette magát. A bizottság elfogadta a mérnöki hivatalnak a partok 1908. évre szóló beosztására vonatkozó javaslatát. Kimondotta a bizottság, hogy a

parlament-épület előtt, mintegy 300 folyóméternyi hosszúságban, csakis gabonát és lisztet szabad zsákokban kirakni, állandó lerakodást a parlament épülete előtt a főváros hatósága nem enged meg.

## EGYESÜLETEK.

(—) A Budapesti Jótékonyági Egyesület javára. E hó 26-án, vasárnap délután fényes előadást rendezett a Budapesti Jótékonyági Egyesület javára Waldmann Imre, a Fővárosi Orfeum agilis igazgatója. Az előadás legkiemelkedőbb száma Medgyaszai Vilmának, a Modern Színház művésznőjének fellépése volt, ki művészetével valóban nemes élvezetet nyújtott a hálás közönségnek.

(—) Lakoma dr. Pap József tiszteletére. A Belvárosi Polgári Kör február 1-én, szombaton este fél 9 órakor dr. Pap József, az ügyvédi kamara titkára, egyetemi tanár tiszteletére lakomát rendezt az alkalomból, hogy kiváló tagtársa az ügyvédvizsgáló bizottság elnökévé neveztetett ki. A kör kéri a tagokat, hogy a lakomán való részvételüket e hó 30-ig a kör háznagyánál jelentsék be.

(—) Az anyaság védelme. A Magyarországi Nőegyesületek Szövetsége folytatta az anyaság védelme és biztosítása érdekében megkezdett diszkusszióját gróf Batthyány Lajosné elnöklésével. A vita rendkívül élénk volt. Roseburg Augustya alelnök vezette be s hozzászóltak: Sebestyénné Stetina Ilona, Bogyay Kálmáné, dr. Dirner Gusztáv, Reinitz Ernő, dr. Deutsch Ernő és Schwimmer Róza. A vitát e hó 1-én, szombaton este hat órakor folytatják az Ujvárosi háza közgyűlési termében.

(—) Az adóreform-javaslatok. Azokban a körökben, melyeket legközelebről érint az adóreform kérdése, általános az a panasz, hogy a képviselőház előtt fekvő javaslatok példányai egyáltalán nem szerezhetők meg. Ezen, az ügy részleteinek és fontosságának a megismerését akadályozó tényen segítendő, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatósága elhatározta, hogy a jövedelmi adóról, a kereseti adóról és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójáról szóló javaslatokat indoklásukkal együtt egész terjedelmükben kinyomatja és azoknak példányait mindazon tagjainak teljesen ingyenesen megküldi, akik ez iránt a Szövetség irodájához fordulnak.

(—) Gyógyíthatatlan betegek Irgalom Háza. A gyógyíthatatlan betegek számára San Marco hercegnő által Ó-Budán létesített Irgalom Házában a belső helyiségeknek a hercegnő bőkezűségéből fogantatott átalakításával a betegszobákat ulabban annyira lehetett szaporítani, hogy most már a betegek száma a százhuszat megközelíti.

## SPORT.

( ) Birkózás a londoni olimpiáon. A londoni olimpiai bizottság tudvalevőleg a Magyar Athletikai Szövetség közbenjárására vette fel az olimpiád programjába a görög-római birkózást is. A londoni bizottság a görög-római rendszerű birkózási szabályok elkészítésére a M. A. Sz.-et kérte fel. Az Athletikai Szövetség készséggel eleget tett a kérelemnek, kidolgozta a birkózási szabályokat és azokat francia nyelvre lefordítatva, most megküldte a londoni olimpiai bizottságnak, továbbá az összes kontinentális atlétikai szövetségeknek.

( ) Gyorskorcsolyázóink Klagenfurtban. Gyurmán Dezső, Mannó Miltiades és Wampetius Imre a Budapesti Korcsolyázó Egylet jeles versenyzői elutaztak Klagenfurtba, hogy részt vegyenek a február 1. és 2-án eldöntésre kerülő Európai gyorskorcsolyázó bajnokságban. A B. K. E. azonkívül benevezte az 500 és 1500 méteres nemzetközi gyorskorcsolyázó versenyekre Levitzky Károlyt és Schiek Lászlót is, akiknek indulása azonban még bizonytalan.

( ) Magyar evezősök Angliában. A magyar olimpiai bizottságnak a Magyar evezős-egyletek országos szövetsége által kijelölt evezős szakosztálya dr. Perger Ferenc szövetségi alelnök elnöklésével ülést tartott. A szakosztály elhatározta, hogy az ez évi július 28-án Londonban tartandó olimpiai evezős ver-

senyekre egy nyolczas csapatot és két egyes (skeiff) evezőst küld ki s e végből az olimpiai játékok magyarországi nagybizottságától a kormány által e célra engedélyezett összegből 15.000 koronát fog igényelni. Az a kitűnő eredmény, amelyet evezőseink legutóbb Hamburgban, évek során át Bécsben és Prágában elértek, feljogosítja a szakosztályt, hogy a költséges vállalkozásnál kiadásai egy részének megtérítését kívánja.

## TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Magyar Jogászegylet tudvalevően már évekenkel ezelőtt mozgalmat indított Szilágyi Dezső sírjának méltó emlékművel való megörökítésére. Legutóbb a képviselőház nyolcezer koronát szavazott meg az emlék czéljaira s így a szükséges összeg együtt van. A Jogászegylet választmányja dr. Székely Ferenc koronagyász elnöklésével tartott ülésében most foglalkozott a síremlék ügyével és konstata, hogy mi sem áll többé útjában annak, hogy a síremlék elkészítésére Strobl Alajos szobrászművészrel a végleges szerződést megkötösek. Ha a közeli napokban az időjárás nem akadályozza meg a tátrai gránit szállítást, a síremléket már ősszel le fogják leplezni. A választmány végül Balogh Jenő egyetemi tanár indítványára jegyzőkönyvi közönetet szavazott Székely Ferencnek, az emlékbizottság elnökének és a bizottság tagjainak.

§ Érdekes politikai sajtópör. Bécsben a Josefstädter járásbírósa ma érdekes politikai háttérű sajtópört tárgyal, amelyet Stark Simon, a szabad szociálisták egyik vezére indított Winter Miksa, az Arbeiterzeitung felelős szerkesztője ellen. A szociáldemokraták lapja egy cikkben ugyanis megvádolta Starkot, hogy politikai árulást követett el s egykori pártjának elveit tagadta meg, mikor a múlt év nyarán a keresztény szociálista párt egyes vezérével összekötöttesbe lépett és 10.000 korona fejében kész volt ezt a pártot a szociáldemokráciával szemben támogatni. A cikk felhossa, hogy Stark egy memorandumot írt a keresztény szociálista párthoz s ebben kölcsön címén kérte a 10.000 koronát. Azzal is megvádolta a szociáldemokraták organuma Starkot, hogy egy vállalat számára, amelynek alkalmazottai politikai okokból sztrájkoltak, kész volt sztrájk töröket szerezni és hogy Helmer apátnál közbenjárt, amiért 500 korona províziót kötött ki magának. A tárgyalásra a bíróság megidézte Weisskirchner-t, a képviselőház elnökét, dr. Gessmann minisztert és Helmer apátot, az urak háza tagját, azonkívül Schneider Ernő volt képviselőt. A bevádolt szerkesztő kész volt a vádakat bizonyítani s a bíróság helyt adott a bizonyításnak. Gessmann és Weisskirchner azt vallották, hogy nem volt tudomásuk azokról a tárgyalásokról, amelyeket a keresztény szociálista párt vezetői állítólag folytattak Stark Simonnal, a panaszos pedig határozottan tagadta, hogy memorandumot írt volna a keresztény szociálista párthoz s az a szöveg, amely az Arbeiterzeitungban megjelent, hamisítás, több tanu azonban megerősítette, hogy a memorandumot maga Stark fogalmazta és Weisskirchnernek küldte el a kérvényt. Winter Miksa szerkesztő védője erre benutatta a bíróságnak a kérvény fogalmazványát, amely Stark kezeirésze s az aláírás is tőle való. Ekkor a magánpanaszos elismerte, hogy a koncepciót ő írta, de nem használta föl. Öt óra hosszat tartott a tárgyalás és a vádlott fölmentésével végződött, az indoklásban pedig hangsúlyozta a bíróság, hogy a vádlottnak sikerült a vádakat beh bizonyítani. Stark felebbezett.

§ Tizenhárom éves anya. A budapesti büntető-törvényszék Jannuzky bíró elnöklése alatt ma tárgyalta zárt ajtók mögött Lengyel Gusztáv mezőúri származású 45 éves budapesti hangszerkészítőnek bűnügyét, aki B. Margittal, egy még élete 12-ik évét be nem töltött leánnyal szerelmi viszonyt kezdett. Ennek a viszonynak következményei lettek s a serdületlen kis leány a múlt év december 15-én egy egészséges fiúgyermeknek adott életet a szülészeti klinikán. A mai főtárgyaláson kiderült, hogy Lengyel Gusztáv valóságos réme volt a serdületlen leányoknak, akiket ezukor- és pénzigérettel csalogatott be magához. Szánalomra méltó áldozatának idősebb nővérét, Blankát szintén szerencsétlenné tette s a szegény leány most gyermekágyban fekszik, ezért nem is jöhetett el a mai főtárgyalásra. A büntető-törvényszék a lefolytatott tárgyalás után Lengyel Gusztávot a btkv. 232. §-ába ütköző bünteselekmény miatt három évi fegyházra ítélte, amelyből 2½ hónapot az elszünetelt vizsgálati fogsággal kitöltöttnek veit. Az ítélet ellen az ügyész és a védő is felebbezett.

## KÖZGAZDASÁG.

Az új államkölcsön. A múlt évben a pénzpiaczi helyzet teljességgel lehetetlenné tette, hogy a régóta tervezett beruházások fedezetére államkölcsönt vegyenek fel. A pénzügyminiszter — amint ismeretes — még decemberben kijelentette, hogy ebben az évben nem kerül sor állami kibocsátásra s már ez alkalommal foglalkoztak pénzügyi körökben azzal, hogy a miniszter ez alatt 1907-et vagy 1908-at értett. Azóta is folyton felszínre van az állami szükségleteknek kölcsön útján való kielégítése s fokozott mértékben esik szó róla azóta, mióta a pénzpiaczon helyzetváltozás állott be, mint utóbbi Poroszország is nekivágott a kölcsönkötésnek. Nyílt titok, hogy mihelyt a viszonyok arra alkalmasak, a magyar állam is mielőbb a piacchoz fordul ugyanilyen irányban. Az utóbbi napokban tőzsdei körökben ismét szerfelett aktuálisnak vélik az új kibocsátást, sőt vannak, akik úgy vélekednek, hogy a kormány már február hó folyamán bejelentené az emisszióra vonatkozó szándékát. Ezek a körök ezzel indokolják a kedvező mérleg-híreken kívül a Magyar hitelrészvényeknek az utóbbi napokban — eltekintve a tőzsde szilárd irányzatától — különösen a mai utótőzsdén történt nagyobb emelkedését, azonkívül a kölcsön ügyével hozzák kapcsolatba Kornfeld Zsigmondnak, a Hitelbank elnök-vezérigazgatójának a napokban történt bécsi utazását. Ami az említett terminust illeti, ez alighanem korai. Arról jó forrásból nekünk is tudomásunk van, hogy a pénzügyminisztériumban előkészítik a kölcsönt — melynek típusa valószínűleg a 4%-os koronajáradék lesz — és hogy ebben az irányban már bizalmas megbeszélések voltak a Rothschild-csoporttal. A múlt héten föl is tünt pénzügyi körökben, hogy dacára a tőzsde szilárd irányzatának és a befektetési piac kedvezőbb árkonstellációjának, a koronajáradék árfolyama stagnált, amit viszont oda magyaráztak, hogy a csoport ad nagyobb tételekben járadékot, mivel magának kedvező kibocsátási árfolyamot akar biztosítani. A legutóbbi napokban ugyan a járadékot is magával vonta az általános szilárdság, de ez még nem jelenti azt, hogy a csoport eléllott volna a helyzet előkészítésétől, hanem jelentheti azt is, hogy a járadék lanyha ártartását kihasználó kontremin fedezte engagementjét. Nem lehetetlen, hogy a kormány már februárban bejelenté szándékát abból az okból, nehogy megelőzzék a kölcsöntervekkel más kölcsönöknél, míg a terv realizálása későbbre maradna. Ez természetes is lenne, mert néhány hónap múlva javulhat a magyar piac felvevő-képessége, kapcsolatban a pénzpiac fokozatos javulásával. A készülöben levő s részben már bejelentett külföldi kölcsönök, a bécsi kölcsön, továbbá a ma érkezett berlini kölcsönről szóló hír bizonyára siettetik majd az elhatározást s ezért lehet a korai kibocsátásról szóló híreknek is némi jogosultságot betudni.

A Hazai bank r. t. mérlege. A Hazai bank r. t. ma tette közzé a lefolyt évre vonatkozó mérlegét. A mérleg a bank egyre fokozódó tevékenységét és felette kedvező eredményét mutatja, amennyiben a kimutatott tiszta nyereség az év folyamán 5 millió koronával 25 millió koronára felemelt részvénytőke után — a múlt évi elővitel tekintetbevétele nélkül — 2.557.400,33 korona, tehát 458.219,50 koronával nagyobb az előző évi nyereségnél. E mellett a bank tulajdonát képező értékpapírok értékelése a bevett szokásnak megfelelően akként történt, hogy az állami és befektetési papiroknál (1.586.101 korona érték), továbbá a külön biztosítéki alap értékeinél (3.042.140 korona érték) az év folyamán beállott áresökkenés leírásba hozott, míg a következő főbb tételekből: a Concordia gőzmalom részvénytársaság, az Első Magyar Gazdasági Gépgyár részvénytársaság, az Első Magyar Papírpár részvénytársaság, a Goldberger Sám. F. és Fiai részvénytársaság, a Magyar Textilipar részvénytársaság és a Neuschloss-féle Nasici Tanningyár és Gőzfűrész részvénytársaság részvényeiből álló iparvállalati értékkészlet (a mérlegben 5.455.275 koronával értékelve) a december 31-iki árfolyamértéknél jelentékenyen olcsóbb beszerzési áron van a mérlegbe beállítva. Az év-

közben lebonyolított nagyobb pénzügyi műveletek haszná, a Magyar Textilipar Részvénytársaság részvényeinek egy részére szerződésileg biztosított optió gyakorlása, ezen részvényekből a Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft részvételének a Deutsch Ig. és Fia céggel együttesen történt megszerzése és a Goldberger Sám. F. és Fiai részvénytárs. tőkefelelősi művelete — a bank latens tartalékainak erősítését jelenti és a mérlegszerűleg kimutatott eredménybe bevonva nincs. Ugyazintén nincs elszámolva az évközben eladott Szeged-Nagykikinda-Nagybecskerek helyi érdekű vasut részvénytársaság elsőbbségi részvényeinél elért nyereség. A kibocsátott 10,380.600 korona névértékű 4% -al kamatozó kötvények elhelyezéséből előállított árkülönbözet teljes összegében leiratott. A bank tulajdonában vagy zálogbirtokában levő vasuti címletek alapján kibocsátott kamatozó kötvények teljesen eladtván, a Karánsebes-Hátszegi helyi érdekű vasut kiépítésének finanszírozása a kibocsátási alap növelését és további kötvények folytatólagos kibocsátását czélozza. Mint a fentebbiekből kitünik, a kimutatott tiszta nyereség 33.262 korona hiján, amely összeg 2 szindikátusban vállalt részesedés haszoneredményének felel meg, kizárólag a folyó üzlethől ered.

A banknak a fentebb említettek közül is kiválólag kedvező eredménye annak a jeles vezetésnek és kiváló agilitásnak tudható be, mely általánosan ismert. A kedvező üzleti eredményre vonatkozólag az igazgatóság a február 17-re egybehívott rendes közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy a tiszta jövedelemből 300.000 korona (+50.000) a tartalékalaphoz, 30.000 korona a nyugdíjalaphoz csatolassék, 1,875.000 korona a tavalival egyenlő, részvényenként 15 koronát (7% -ot) tevő osztalék fizetésére fordítassék és a maradvány 111.040.56 korona (+8512) új számlára elővezetessék.

Itt említtük, hogy az igazgatóság legutóbbi ülésében a bank eddigi aligazgatójának, Takách Emilnek, az igazgatói címet adta meg, Keresztes Gyula osztályfőnököt cégjegyzési jogosultsággal ruházta fel és Gergye Sándor pénztáros részére a főpénztárosi címet engedélyezte.

A mérleg adatai a következők:

**Mérleg-számla.** Vagyon: Pénztári készlet 2,232.819.64 kor. (+306.208). Váltótárca 27,501.026.27 korona (+5,303.713). Értékpapirtárca 7,229.526.03 korona (+2,543.391). Kamatozó kötvények biztosítéki alapjának értékpapirjai 3,081.415 kor. (uj). Helyi érdekű vasutak elsőbbségi részvényei 10,380.667.67 korona (uj). Nyugdíjalap értékpapirjai 439.024 korona (+25.943). Befizetések vállalatokba és szindikátusokba 1,335.773.09 korona (—1,352.686). Adások 48,103.244.84 korona (—6,319.295). Report 8,463.221.60 korona (—4,868.176). Váltóüzlet, fiók és kommandit 4,369.275.47 korona (+702.354), összesen 113,135,993.61 korona (+9,803.536). — Teher: Részvénytőke 25,000.000 kor. (+5,000.000). Tartalékalap 5,305.956.25 korona (+1,901.225). Nyugdíjalap 464,188.86 korona (+43,456). Kibocsátott kamatozó kötvények 10,380.600 kor. (uj). Elfogadványok 10,370.000 kor. (+2,095.000). Betétek 25,215.812.57 korona (+2,262.945). Hitelezők 30,096.582.20 korona (—14,790.619). Fel nem vett osztalék és kötvényszelvények 1648.75 korona (+1245). Átmeneti tételek 3,641.276.38 korona (+2,412.186). Nyereség-egyenleg 2,659.928.60 korona (+497.498), összesen 113,135,993.61 korona (+9,803.536).

**Nyereség- és veszteség-számla:** Tartozik: Fizetések 246,444.03 korona (+9840). Költség 240,204.62 korona (+39,618). Adó 102,354.78 korona (+55,896). Leírások 51,725.71 kor (+39,149). Nyereség-egyenleg 2,659,928.60 korona (+497,498), összesen 3,300,657.74 korona (+642,001). — Követel: Elővétel 102,528.27 korona (+39,279). Kamatok 2,469,553.57 korona (+610,270). Jutalékok 468,818.75 korona (+6163). Nyereség devizákban 81,381.90 korona (+8274). Nyereség értékpapirokon 115,005.07 korona (—9300). Váltóüzlet, fiók, kommandit nyeresége 63,370.18 korona (—12,685), összesen 3,300,657.74 korona (+642,001).

**A Hengermalom mérlege.** Ismeretesek azok a kalamitások, melyekkel az elmúlt években a Pesti hengermalom társaságnak meg kellett küzdenie. Az 1906. szeptember 22-i közgyűlés a társaság veszteségeinek reparálásaként leszállította az akkori

1,600.000 koronás alaptőkét 600.000 koronára úgy, hogy a forgalomban lévő 2000 drb 800 koronás részvényt lebélyegezték 300 koronásokra. A lebélyegzés folytán nyert kerek milliót akkor a veszteségek fedezésére fordították, s azonfelül kibocsátottak három-ezer darab új 300 korona n. é. részvényt. Azóta javult a társaság helyzete, ami kívánatos is volt, nehogy Magyarország egyik legrégebbi iparvállalata, melynek létrejötté még Széchényi István nevéhez fűződik, komolyabb következmények sulya alatt bajba kerüljön. A társaság már tavaly helyreállította a csorbát és az 1905. évi 755.308 koronás veszteséget az 1906. évi mérlegben kedvezőbb eredmény váltotta föl s a veszteség ekkor 48.684 koronára rugott. Az 1907. évi mérleg abba a helyzetbe hozza a malmot, hogy az előző évi veszteség fedezésére és az alapszabályszerű dotációkon kívül az idén 6%-os osztalékot is fizessen a 183.510.37 korona tiszta nyereségből. Az osztalék így részvényenként 18 koronát tesz ki.

**Az osztrák vasutállamosítás.** Amint ismeretes, szombaton már kezdetüket vették az Osztrák-magyar államvasutal az államosításra vonatkozó tárgyalások. A másik két vasut közül a Böhmische Nordbahn — amint Bécsből írják — csütörtökön kezdődnek a tárgyalások s a vasut képviselőit már meg is hivta erre az ülésre az osztrák vasutminiszter.

**Az Iparbank osztaléka.** Az Első Magyar Iparbank igazgatósága ma tartott ülésében elhatározta, hogy a február 15-én tartandó közgyűlésnek, a tavalyi évhez hasonlóan 22 korona osztalék kifizetését fogja javasolni. Az idei mérleg felől pénzügyi körökben igen kedvező vélemény uralkodik, ami a folyó-üzlet, valamint különösen a kamatjövedelem nagyobb hozamának tudható be.

**Új cementgyár.** Vasvár mellett — amint értesülünk — új cementgyárat szándékozik egy érdekcsoport létesíteni. A részvénytársaság, melyben mint elnök gróf Szapáry László, Libits, József főherceg volt jószágigazgatója és herceg Hohenlohe mint igazgatósági tagok vesznek részt a közeli napokban tartja alakuló közgyűlést.

**A Nemzetközi Wolframlámpa r.-t. tőkevisszafizetése.** Már régebben megemlékeztünk arról, hogy a Nemzetközi Wolframlámpa r.-t., melyet 1906-ban alapított a Pesti Magyar Kereskedelmi bank, tőkevisszafizetésre készül. A társaság ugyanis eladta a birtokában lévő angol szabadalmat, sőt a francia szabadalom eladása érdekében is tárgyalásokat folytat s az így kapott összegből visszafizet részvényeseinek. Az eredetileg 2 millió koronát kitett részvénytőkét, mely 10.000 drb 200 koronás részvényre volt fősztva, már több ízben redukálták s az angol szabadalom eladása után az 1907. november 11-i rendkívüli közgyűlés elhatározta, hogy 150.000 koronát visszafizet a részvényeseknek s ekként a részvények darabonként 15 koronára bélyegeztessenek le. A visszafizetés most kereszttulvitele kerül és pedig holnapról kezdve a Kereskedelmi bank és Bécsben az Anglo banknál.

**Utímorendezés az értéktőzsdén.** A mai utímorendezésről a következő díjtételeket fizették egész hóra: Osztrák hitelrészvényért 1.50—2.50 korona, Osztrák-magyar államvasut részvényért 1.10—2.40 korona, Déli vasut részvényért —.65—90 korona, Magyar korona járadékért —.12—25 korona, Orosz államkölcsönért —.02—12 korona. Fél hónapra: Magyar hitelrészvényért —.90—1.50 korona, Magyar leszállítóbank részvényért —.40—75 korona, Hazai bank részvényért —.30—50 korona, Ríma-murányi vasúti részvényért —.75—1.25 korona, Közúti vaspálya részvényért 1.10—1.60 korona, Városi villamos vasut részvényért —.30—60 korona.

**A D. G. H. T. szerződési tárgyalásai.** A Dunagőzhajózási társaság, amint ismeretes, már napok óta tárgyal az osztrák kormányval a szerződés megújítása iránt. Tegnap — mint Bécsből jelentik — folytatódott a tárgyalások oly célból, hogy végleges megállapodást létesítsenek. Ez alkalommal a szerződés egész anyaga újból megvitatás alá került s egynehány adminisztratív természetű vitás pontra vonatkozólag megegyezés jött létre. A tárgyalásokat még e héten folytatni fogják az osztrák kereskedelem-

ügyi miniszteriumban. A tárgyalások közeli finalizálásának hírére a bécsi tőzsdén ma a társaság részvényei emelkedtek.

**Kivándorlók visszatelepítése.** A Délvidéken is megindult az akció a kivándorló földmives osztály visszatelepítésére. A Temesvárott tavaly megalakult „Földbérleti és Parcellázó bank r.-t.” ma tartotta első évi közgyűlést báró Ambrózy Gyula főrendiházi tag elnöklésével, melyen beszámolt működéséről. Az intézet már az első évben 150 földmivelő családnak juttatott ingatlanokat, köztük harmincz családot Bulgáriából és számos családot Amerikából telepített vissza. Az intézet élén báró Ambrózy Gyula elnök áll.

**A MÁV vagonjai.** Az általános vagonhiány sok bajt idézett elő közgazdasági életünkben. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter most ismét módot talált arra, hogy a MÁV-nál mutatkozó vagonhiányt megszüntesse. Már régebben — mint ismeretes — egy régebbi intézkedésével kétezer teherkocsival szaporította a MÁV kocsiállományát, majd 3175 és később 1500 kocsi fokozta a MÁV forgalmi képességét. Ezeket a kocsikat részint Olaszországból kérték vissza, ahol az előző kormány intézkedéséből kölcsönbe voltak, részint újonnan rendelték. Hogy a MÁV a személy- és teherforgalom lebonyolításának még jobban meg tudjon felelni, a miniszter a hazai vaggongyáraknál most újabban a következő megrendeléseket tette: 20 négytengelyű I. és II. osztályú személykocsi, 40 II. osztályú személykocsi 47 ülésel, 10 kéttengelyű személykocsi 28 ülésel, 100 kéttengelyű II. osztályú személykocsi mindegyik 35 ülésel, 100 négytengelyű III. osztályú személykocsi, mindegyik 72 ülésel és 590 kéttengelyű III. osztályú személykocsi mindegyik 55 ülésel, összesen 860 személykocsi. Ezenkívül megrendelt a miniszter 3480 új teherkocsit is. Az összes kocsikat 1909 december 31-ig kötelesek a vaggongyárak szállítani. A megrendelés a kartelhez tartozó gyárak között következőképpen oszlik meg: A Ganz-gyár 306 személy-, 65 kalauz- és 1220 teherkocsit, a Schlick-gyár 118 személy-, 534 teherkocsit, a Danubius-gyár 75 személy-, 282 teherkocsit, a Weitzer-féle vaggongyár 175 személy-, 30 kalauz- és 616 teherkocsit s a Győri vaggongyár 186 személy-, 20 kalauz- és 825 teherkocsit készit. Az összes vagonok körülbelül 50 millió koronába kerülnek.

**Bécs város kölcsöne.** Bécs város fölveendő 360-millió kölcsönével kapcsolatban megemlékeztünk már több ízben arról, hogy Lohstein, a Länderbank vezérigazgatója és dr. Weisskirchner közvélemény tanácsos Berlinbe készülnek, hogy a Deutsche Bankkal a kölcsön finanszírozása érdekében tárgyaljanak. Ezt az utazást, mint regisztráltuk, Lohstein igazgató egészségi állapota hátráltatta és ez egyszer komolyan lehetett venni ezt a kitével, mely a Länderbanknál az utóbbi időkben gyakran szerepelt. Lohstein tehát most — amint Bécsből írják — a város képviselőjével együtt a közeli napokban Berlinbe indul s később Párisba is ellátogat, hogy a bank ottani csoportjával, illetve a „Société Generale”-al ugyancsak a kölcsön finanszírozása érdekében tárgyaljon. E tárgyalások eredményétől függ, mikor kerül az új kölcsön a piacra. Valószínű, hogy jelentékeny rész még a tavasz folyamán aláírásra kerül a bécsi, berlini és párisi piacon. Ezekre a hírekre a Länderbank részvényei iránt a bécsi tőzsdén ma élénk érdeklődés nyilvánult meg.

**Berlin város kölcsöne.** Berlin városa — amint egy távirat jelenti — közlekedési programja kereszttulvitele céljaira legközelebb 180 millió koronás kölcsönt akar fölvenni.

**A pestmegyei Dunavölgy érdekeltségének végrehajtó bizottsága,** mely a Budapesttől Dunapatajig terjedő területen 128.000 holda károsító belvizek levezetése céljából társulat alakításán fáradozik, tegnap a belvárosi takarékpénztár tanácstermében gyűlést tartott. Dr. Wágner Géza elnök előterjesztette, hogy a végrehajtó bizottság megbízása folytán a megyei hatósághoz a törvénynek megfelelően felszerelt folyamadványt adott be, melynek folytán a megyei hatóság elkészítette az érdekeltség megsza-

**Reggelizés előtt fél pohár Schmidhauer-léle**  
Használatát valódi áldás gyomorbetegségeknek és székazorulásban szenvedőknek

**Igmándi keserűvíz**

az elrontott gyomrot  
2-3 óra alatt tel.  
jesson rendezte hozta  
Kis üveg 40 szén.  
nagy üveg 60 szén.

vaztatásához szükséges előmunkálatokat. A szavazás eredménye az, hogy mintegy 50.000 hold belvízterület tulajdonosa nyilatkozott a társulat megalakítása mellett, 16.000 hold ellene és 62.000 holddal érdekeltektől eddig nyilatkozat nem érkezett. Ezután felolvasták Darányi Ignác földmívelési miniszternek állami támogatását kilátásba helyező buzdító leiratát, mire Zlinszky Elek műszaki tanácsos szakaszerü felvilágosításai és többek hozzászólása után a végrehajtó bizottság egyhangulag elfogadta az elnök indítványát, mely szerint a kir. kulturmérnöki hivatal a szavazástól elmaradtak közül mintegy 45.000 holdnak kimutatására kéressék fel. Az alispáni hivatal megkeresendő az iránt, hogy a hatósági szavaztatást márczius és április hónapban ejtse meg, az érdekeltség ez évi május havában alakuló közgyűlésre hívassék egybe.

**Ankét a zöldségtermelés és bolgár-kertészet terjesztése ügyében.** Már régebben jelentettük, hogy a földmívelésügyi miniszter a zöldségtermelés és bolgár-kertészet terjesztése ügyében ankétet fog tartani. Ezt az ankétet ma tartották meg a földmívelésügyi minisztériumban. Az értekezletre meghívták a zöldségtermelésben érdekelt vidékek gazdasági és kertészeti egyesületei, a törvényhatóságok képviselői, a feldolgozó ipar és a kereskedelem képviselői. Az értekezletet Molnár István miniszteri tanácsos, gyümölcsészeti és fatenyésztési min. biztos nyitotta meg, a megjelenésben akadályozott Darányi miniszter megbízásából üdvözlőlvén a megjelenteket. Az akció, amely a zöldségtermelés és bolgár-kertészet terjesztését célozza, bekapcsolódik abba a törekvésbe, amely a kiscgazdákat kívánja átterelni a kertészet művelésére, amelynek jövedelmezősége folyton emelkedik. Eleven példák vannak arra, hogy a népen meg van az érzék és képesség erre, de komoly megfontolásra, gondos előkészítésre van szükség, mert nem szabad a kiscgazdát olyan termelési ágba belevenni, ahol nem találja meg a számadását. Figyelmebe ajánlja az értekezletnek különösen az értékesítés kérdését, mert a termelendő plusz biztos elhelyezéséről gondoskodni kell. Az értekezlet elé terjesztett kérdőpontok éppen ezért ugy szerkesztettek meg, hogy a termelés és értékesítés kérdései szorosban összekapcsolóttak. A jegyzőkönyv vezetésével megbízta dr. Töröky Ivánt. Az általános vita megindítatván, elsőnek Ziegler Nándor, a fővárosi vásárcsarnokok igazgatója szólalt fel. Véleménye szerint különösen a főváros környékén kellene a termelést fokozni és célravezetőnek vélné, hogy a főváros szennyvízeinek felhasználásával éppen a szikes talajok tétetnének termővé. Szükségesnek tartja az új zöldségfajok meghonosítását. Németh József szerint az ismétlő-iskolák tanítóit kellene felhasználni a kertészeti ismeretek gyakorlati terjesztésére. Szabó Kálmán (Szeged) szükségesnek tartja, hogy a kormány szivattyutelepek létesítésének a megkönnyítésével segítsen az elemi bajon, a vízhiányon. Beliczay Béla (Békésmegye) hivatkozik arra, hogy az alföldi gazdálkodás megváltoztatásánál éppen a kertészetet kell számba venni s ezt a kormány azzal támogatná, hogy nagyobb területeket venne haszonbérbe, melyeket kisebb parcellákban adna tovább kerti művelés alá. Bernáth Zoltán szintén helyesnek találja a kormány intencióit, szerinte a magyar bolgárkertészeket a szőlőművesekből és dohányosokból kellene kiválasztani. Káda Elek a kérdés szociális fontosságára veti a fősúlyt. Az egyoldalú termelés fokozza a szociális bajokat. Kecskeméti nincs kíváncsi, mert a nép mindig talál foglalkozást. Tanulmányozni kellene az egyes termelő vidékek különös viszonyait és ezekbe kellene beilleszteni a termelést. Kimutatja a konzervgyártás gazdasági előnyeit, amelyek akkor lesznek teljesekek, ha a fogyasztás a hazai termékek felé fordul és nem ad előnyt az idegennek. Nagy súlyt fektet a magtermelésre. Szappanos Sándor, Kodolányi Antal felszólalásai után Melly Béla fővárosi tanácsnok szólalt fel, aki nem sokat bizik a konzervgyártásban, a termelők előszeretettel szállítanak külföldre, a nagybirtokot kell belevinni a zöldségtermelésbe. Forster Géza megállapítja, hogy Újvidék környékén eredményteljesen versenyeznek a bolgár kertészekkel, ha a termelés némileg elősegítették, az olaszokkal is fel lehetne venni a versenyt. Miután a konzervgyárak igazgatói megismertették ennek az iparnak a bajait, Kvassay Jenő miniszteri tanácsos, az Országos Vízépítési Igazgatóság főnöke a vízellátás kérdéseiben adta meg a felvilágosításokat. Kijelenti, hogy az arra való területeken, ahol arra való szervezkedés történik, a miniszter a legmesszebbmenő segítséget szívesen adja meg. Annál inkább, mert a miniszter erre a célra az 1908. évi költségvetésben újabb 100.000 korona fedezetet eszközölt ki. Megjegyzé, hogy a népet kell kioktatni, ahol arra való, hogy a kertészetet foglalkozzák. Az Országos Vízépítési Igazgatóság e feladatban is kutatót és talált helyeket, ahol a nép hajlandó átmenni a kertészetre alkalmas területekre. Sok helyen ismét a bolgárok honosodtak. Budapest tekintetében a földmívelésügyi miniszter elkészítette a terveket az öntöző-művekre.

a szennyvizek értékesítésére, a soroksári dunaág rendezése rövid idő kérdése, megkezdik a tárgyalást a fővárossal és itt is gond van az öntöző-művekre. Ezzel bezárult az általános vita.

A kérdőpontok tárgyalása során alapos vita indult meg s annak letárgyalása után Molnár István elnök összegezte a tárgyalás eredményét. Annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a miniszter, aki rendkívül melegen érdeklődik a kérdés iránt, nem fog késlekedni a felmerült gyakorlati eszmék megvalósításánál. A vízellátás Kvassay kijelentései szerint immár meg van alapozva, a magtermelés jelentékeny hitellel van biztosítva a költségvetésben, gond lesz a termelés irányítására, a rossz magot kicserélik, magtelepeket szerveznek, ahol a termelők hozzájárulhatnak a jó magvakhoz. A vasúti szállítási mai bajainak az enyhítésére a kereskedelmi miniszter az akciót már megkezdte. A feles rendszert fontolóra veszik, a gazdasági cselédek bevonására a kertészetbe súlyt helyeznek, a tudakozó irodák szervezésére, t. i. a gyümölcsértékesítésben már bevált, intézkedéseket tesznek. A súly szerint való árusítás s ezzel kapcsolatban a piaci rendtartások kérdését a kereskedelemügyi miniszterrel egyértelműen kívánják rendezni. Kijelenti, hogy újabb konzervgyárak segítségével nem részesülnek, a kivétel kérdésében a szövetkezetek támogatása elsőrendű feladat lesz, a prémium-rendszer a nagy vállalatoknál alkalmazásba fog vétetni. A kormány akciója nagyon óvatos lesz abban, nehogy a termelés megelőzze az értékesítés biztonságát, végül pedig az értekezlet minden tagjának a miniszter őszinte köszönetét tolmácsolja. Az értekezlet nevében Forster Géza mondott első sorban köszönetet a miniszternek az összehívásért, majd Molnár Istvánnak, a körültekintő, minden részletre kiterjedő vezetésért.

**Ut- és hidépítések 1907-ben.** A közuti hálózatnak fejlesztésére, a közutaknak és ezeken a forgalom igényeinek megfelelő hidaknak kiépítésére Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kiváló gondot fordított az elmúlt évben. Különösen a ki nem épített törvényhatósági közutaknak kiépítése terén fejtett ki nagy tevékenységet, mely, ha így folytatódik, néhány év múlva az összes törvényhatósági utak kópályával ki lesznek építve. A múlt évben mintegy 900 kilométer törvényhatósági közut kiépítése volt folyamatban, mely munkára Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter mintegy 6.000.000 koronát engedélyezett államsegély gyanánt, míg maguk a folyamatban volt utépítések összesen mintegy 14.000.000 korona építési költséget igényeltek. Ezenkívül az állami közutak fejlesztése tekintetében is rendkívüli tevékenységet fejtett ki a minisztérium, különösen a hidépítés terén. A mintegy 6.000.000 korona építési költséget igénylő nagyobb hidépítések, valamint ezeken kívül több kisebb hidépítésre — a zentai Tisza-híd építésére a város által felvett kölcsönből folyósított mintegy 850.000 koronán és a técsői kincstári Tisza-híd költségén kívül Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kerekén 2.200.000 korona segélyt engedélyezett.

**Az 1908. évi országos állatkiállítás.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter most adta ki valamennyi törvényhatósághoz körrendeletét a mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló törvény alapján évenként fogantatandó tavaszi haszonállat-számlálás tárgyában. A rendelet értelmében a haszonállatok, szarvasmarha, ló, szamár, öszvér, sertés, juh és kecske minden községben a legelőre kihajtás előtt, de legkésőbb márczius hó végéig az állategészségügyi vizsgálattal kapcsolatban faj, kor és ivar szerint összeírandók.

**Az Országos Iparegyesületből.** Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai Gelléri Mór elnöke alatt együttes ülést tartottak, melyen Bossnyai Endre tartott felolvasást a munkásvédelmi kiállítás tannáságairól. A felolvasót a nagyszámú közönség mindvégig érdeklődéssel hallgatta, míg az egyesület szakosztályainak nevében Gelléri Mór igazgató mondott köszönetet a felolvasónak tannáságai fejtegetéséért.

**A Morva-szabályozási kiindultság új vezetője.** A földmívelésügyi miniszter a Morva-szabályozási kiindultság vezetésével folyó évi február hó 1-étől kezdve ifj. Tellyesniczky János kir. főmérnököt bízta meg.

**Az Adria hajói.** Az Adria kir. tengerhajózási r.t. gőzösei közül: a „Matlekovics” pénteken, 27-én Fiuméből Bordeauxba, a „Koloszvár” Fiuméből Rotterdam Antwerpenbe, a „Szeged” Fiuméből Rouenbe indult, a „Széll Kálmán” Fiuméből Rotterdamba érkezett, a „Zichy” szombaton, 28-án, Fiuméből Londonba indult, a „Szapáry” vasárnap, 26-án Marseilleből Fiuméba, a „Rákóczi” Fiuméből Marseilleba, az „Árpád” hétfőn, 27-én Fiuméből Marseilleba érkezett és a „Kassa” vasárnap Marseilleből Fiuméba indult.

## Nyilt-tér

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

### Vérgyógyítás

#### Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvélykór-, szívdült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némoly fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelt intésele van Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt. Rendő és naponta 9-1-ig és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket Intézetén kívül is közel. — Nehéz betegeknek lebiztosabb gyógymódi.

## WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE  
a legjobb tejcsokoládé  
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

**Gyengélkedő,** tanulás miatt vagy bármely okból fejlődésünkben visszamaradt gyermekek, úgyszintén vérszegény, túlfeszített munka folytán ideges, izgékony és korán kimerült felnőttek mint erősítő szert a legnagyobb eredménnyel használják a Dr. Hommel-féle Haematogent.

Es javítja az étvágyat; fokozza a testi és szellemi erőket, erősíti az egész idegrendszert. De határozottan valódi Dr. Hommel-féle Haematogent kell kérni, az utánzatoktól pedig gondosan óvakodni kell. Kapható a gyógyszerüzletekben.

**Cognac**  
**CZUBA-DUROZIER & Cie.**  
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.  
Mindenütt kapható.  
Vezérügynökség: RUDA ES BLOCHMANN, Budapest

## Kivonat a hivatalos lapból.

**Kinevezések.** A földmívelésügyi miniszter Tóth István, Székely Győző, Leistner Emil, Sárosy Lajos és Sági Dezső gazdaszokat a földmívelésiskolák létszámba ideiglenes minőségű gazdasági gyakornokká; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Marczay Alfonz soproni pénzügyi számtiszt, jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett, végleges minőségű pénzügyi számlellenőrré, Goidics Illés edelényi adótitstet a sátoaljai helyi pénzügyi igazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes minőségű pénzügyi számlellenőrré, a mezőborszói járásba a járási számvévi teendő eláttására adott megbízatással, Seemann Emánuel nagyenyedi díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a pozsonyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Vincze K. János okleveles tanítót a bogártelki állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Krávisz Matild okleveles tanítónőt a rudolfsnádi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, özv. Lindtnerne Matiján Erzsébet okleveles tanítónőt a tuzsinaí állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Steinitzer Józsa okleveles tanítónőt a zarándi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Mozog Mária fiumei állami elemi iskolai állandó helyettes tanítónőt a fiumei állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; az igazságügyminiszter Holló Ignác gyergyószentmiklósi járásbíróági telekkönyvi átalakító díjnokot a gyergyószentmiklósi járásbíró-sághoz irnokká; a győri ítélőtábla elnöke dr. Huszthy Mihály békési lakos, ügyvédjelöltet a győri kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká; a nagyváradí ítélőtábla elnöke a vezetésé alatt álló ítélőtábla kerületébe Suchevid Sándor végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká; a gyulai pénzügyigazgatóság Németh János szarvasi díjtalan adóhivatali gyakornokot az orosházi adóhivatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki.

**Athelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Müller Irma tuzsinaí állami elemi iskolai tanítónőt a homoródházi állami elemi iskolához; a kolozsvári törvényeszk elnöke Jakab Ferenc marosvásárhelyi ügyességi hivataliszolgát, saját kérelmére és költségére, eddigi minőségében a tecki járásbíró-sághoz helyezte át.

**Névmagyarosítások.** A belügyminiszter Weisz Adolb békési illetőségi m. kir. államvasúti ellenőr-va-

lamint kiskoru Ernő Károly nevű gyermeke családi nevének „Gyulai”-ra, Kohn Márton nagyváradi illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „Kalmár”-ra kért átváltoztatást megengedte.

**Pályázatok.** A szegedi áll. szemkórháznál igazgatófőorvosi állásra február 29-ig; a zilahi törvényszéknél törvényszéki bírói, a nagysomkúti járásbírósnál járásbírói, a tordai pénzügyigazgatóságnál pénzügyi titkári, a puji járásbírósnál végrehajtói, a vágbesztercei járásbírósnál telekkönyvvezetői, Pécs szab. kir. város törvényhatóságánál irnoki, és az aszódi orsz. javítóintézetnél mezőgazdasági munkavezetőfelügyelői állásra 2 hét; az újpesti járásbírósnál irnoki állásra 4 hét, és a budapesti ítéltáblánál szolgái állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

**TŐZSDÉK.**

**A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE**

**Gabonátözsde.**

A készáruipiaczon az üzletelenség még egyre tart. A malmoknál a helyzet semmiben sem változott és így a vásárlás is szünetel. Ma is csak néhány vagon buza kelt el 10 fillérrel olcsóbb áron. Annál élénkebb volt a határidőpiac forgalma. Kezdetben forszírozott eladások az árfolyamokat 5 fillérrel lecsorították és az áprilisi buza 12.19-ig csökkent, csakhamar azonban irányváltozás állott be. Impulzust erre az októberi buza terminusa adott, melyben nagymérvű vásárlások történtek. A spekuláció fél, hogy a mai abnormális enyhe napot legközelebb fagy váltja fel, ami esetleg káros hatással volna a vetés állására és az új buza árát 10.48-ról hamarosan 10.68-ra emelte. Ezáltal az áprilisi buza 12.40-ig emelkedett, mely kurzust azonban — tekintettel a kedvezőtlen készáruüzletre — nem tarthatta meg. Dél felé ismét erősebb gyengülés állott be.

**Eladatott:**

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 77.5 kg. 24.95 korona, 100 mm. 76 kg. 24.40 korona.  
Pestvidéki: 100 mm. 77.5 kg. 24.50 korona, 100 mm. 77 kg. 24.40 korona, 100 mm. 24.30 korona.  
Rozs. 100 mm. 25.5 okorona, 100 mm. 20.30 korona. paritás.  
Tengeri: 200 mm. 13.50 korona, paritás.  
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők

**Budapesti gabonaforgalom.**

1908. január 26-tól január 27-ig.

Erkezett:	Elszállított:
Buza	3024
Rozs	461
Arpa	3283
Zab	1660
Tengeri	1627
Liszt	105
Korpa	100
	6503
	2390

**A határidőpiacra költetett:**

**Délolt:**

Előfordult kötések (50 kg.-kint):  
Buza 1908. áprilisa 12.22, 12.18, 12.38.  
Buza 1908. októberre 10.47, 10.61, 10.69, 10.66.  
Rozs 1908. áprilisa 10.20, 10.22, 10.29, 10.38, 10.41.  
Rozs 1908. októberre 9.02, 9.17, 9.21.  
Zab 1908. áprilisa 8.08, 8.07, 8.13, 8.15.  
Tengeri 1908. májusra 6.89, 6.94.

**1 óra 30 perczkor zárulnak:**

áprilisi buza	12.30—12.31
októberi buza	10.62—10.63
áprilisi rozs	10.31—10.32
októberi rozs	9.16—9.17
áprilisi zab	8.10—8.11
májusi tengeri	6.92—6.93

**Délutáni forgalom.**

Délután alig változott az üzlet.

**4 óra 30 perczkor zárulnak**

Buza 1908. áprilisa	12.32—12.33
Buza új októberi	10.64—10.65
Rozs 1908. áprilisa	10.35—10.36
Rozs új októberi	9.16—9.17
Zab 1908. áprilisa	8.10—8.11
Tengeri 1908. májusra	6.92—6.93

**Értéktőzsde.**

A tőzsde ma nyugodt irányzatú volt. A külföldi tőzsdékről ma reggelre érkezett jelentések kevés ösztönzést nyújtottak a spekulációnak, így tehát nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg ma az előtőzsde. A forgalom folyamán, amely különben nem öltött nagyobb arányokat, barátságos volt a hangulat, ilyen volt a déli tőzsde folyamán is, az árfolyamok pedig mérsékelten javultak. Forgalomba került továbbá: Leszámitoló bank 496 koronán, Jelzálog 435—435.50 koronán, Rima 530—531 koronán, Közúti 567.75—567.25 koronán, Hazai bank 299—298 koronán, Kereskedelmi r. t. 603—602 koronán, Adria 422 koronán, Weitzergyár 368 koronán.

**Előtőzsde.**

Előtőzsde nyugodt.  
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 642.—643.—, Magyar hitelrészvény 773.50—774.—, Osztrák-magyar államvasút 679.—, Rimamurányi vasút 530.—531.—, Jelzálogbank 434.—, Közúti vaspálya 567.75, Magyar koronajáradék 94.—, Hazai bank 298.50—299.50, Magyar kereskedelmi r.-t. 602.—603.—, Salgótarjáni köszénbánya r.-t. 611.50—616.—.

**Déli tőzsde.**

A déli tőzsde szilárd.  
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 643.—643.50, Magyar hitelrészv. 772.52—774.50, Osztrák-magyar államvasút 678.25—677.75, Rimamurányi vasút 529.—532.—, Magyar leszámitolóbank 495.—495.50, Jelzálogbank 434.25—435.50, Közúti vaspálya 566.50—568.60, Városi villamos vasút 279.75—280.—, Magyar koronajáradék 94.—94.10, Hazai bank 297.75—299.—, Konvertált jelzálog-sorsjegy 120.—, Subskribált jelzálog-sorsjegy 101.—, Hazai sorsjegy 109.—, Salgótarjáni köszénbánya 610.—614.—, Weitzer-féle waggongyár 367.—369.—, Brassói cellulose-gyár 470.—, Magyar vasúti forgalmi r.-t. 384.—.  
Práminum-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, február végére 24.—26.— K.

**Utőtőzsde.**

Az utőtőzsde szilárd irányzattal folyt le. Magyar hitelrészvények előnyben részesültek. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 643.75—643.50, Magyar hitelrészvény 775.25—777.50, 4 százalékos magyar koronajáradék 94.—, Jelzálogbank 435.50—435.75, Államvasút 679.50—678.75, Városi villamos vasút 279.25—280.75, Közúti vasút 569.—, Hazai bank 298.50. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 643.50, Magyar hitelrészvény 777.50, Jelzálog-bank 435.75, Államvasút 678.75, Városi villamos vasút 280.75.

**BÉCSI GABONATŐZSDE.**

Bécs, január 28. (Az Egyetértés távirata.) A forgalom ma is majdnem teljesen szünetelt, az irányzat lanyha volt és a konzum tartózkodott a vásárlástól, de az árak újabban nem hanyatlottak. Jegyeztetett buza: tiszavidéki 12.90—13.40 korona, mosoni 11.90—12.25 korona, tótfelvidéki 11.85—12.30 kor., déli vasúti 11.80—12.10 korona, marchfeldi 11.60—11.95.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.80—11.05 korona csepeli 10.75—11.— kor., pestmegyei 10.80—11.05 korona különféle magyar 10.65—10.95 kor., osztrák 10.55—10.80 korona.

Arpa: morvaországi 9.20—9.70 kor., marchfeldi 8.70—9.20 kor., bécsvideki 8.70—9.20 kor., tótfelvidéki 7.90—9.60 kor., csepeli 8.—9.—, győri 8.20—9.— kor., déli vasúti 8.—9.40 kor., tiszavidéki 7.20—7.80 korona.

Magyar tengeri: régi 7.35—7.50, új —.— korona, cinquantin 8.30—8.65, új —.— korona.

Magyar zab: selejtes 8.30—8.40 kor., közepes 8.40—8.65 korona, elsőrendű 8.65—8.90 kor., válogatott 8.90—9.15 korona.

**BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE**

Bécs, jan. 28. Aehrenthal expozéja a mai előtőzsdén barátságosan befolyásolta a piacot és mint-hogy azonfelül a jobb irányzatot a francia külügy-miniszternek a marokkói kérdésre vonatkozó nyilatkozata, a newyorki javulás és az angol konzolok emelkedése is támogatták, a hangulat általánosan barátságosabbá vált. Mindazonáltal az üzlet szűk

körben mozgott és csak hitelrészvények és Länderbank-részvényeket kerestek valamivel élénkebben. Államvasúti és alpesi bányarészvények is javultak, míg a déli vasúti részvényekben realizálásokat eszközöltek. Az előtőzsde irányzata zárlatig barátságos maradt.

**11 órákor zárulnak:**

Osztrák hitelr. 641.50, Magyar hitelr. 772.—, Länderbank —.—, Államvasút 679.—, Elbavölgyi vasút —.—, Déli vasút 145.50.—, Alpesi bányatársulat 605.50, Rimamurányi 530.50, Májusi járadék 97.30, Magyar koronajár. 93.85, Orosz érték 90.80, Török sorsjegy 188.—, Német márka 117.58.

A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg.

**1 órákor jegyezték:**

Osztrák hitel 641.75, Magyar hitel 772.—, Länderbank 422.50, Unio-bank 550.—, Államvasút 677.50, Angol-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasút 146.50, Gőzhajó 1029.—, Alpesi bányarészvény 606.—, Májusi járadék 97.30, Magyar koronajáradék 93.85, Török sorsjegy 188.50, Német márka 117.58, Elbavölgyi vasút —.—, Rimamurányi 530.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, január 28. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 97.50, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.25, 1860-as sorsjegy 153.—, Osztrák hitelsorsjegy 458.—, Angol osztrák bankrészvény 304.—, Bécsi Bankverein 554.50, Osztrák-magyar bank 17.22, Déli vasút 146.50, Dunagőzhajózási társaság 1026.—, Dohány részvény 411.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.60, Osztrák Lloyd 409.—, 4.2 százalék ezüst járadék 97.50—98.—, Osztrák koronajáradék 97.40, 1864-es sorsjegy 263.—, Osztrák hitelintézeti részvény 642.—, Union-Bank 551.—, Osztrák-Länderbank 422.—, Osztrák-magyar államvasút 677.75, Elbavölgyi vasút 423.50, Alpesi részvény 607.—, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.82, Lipótkohó 438.—, Töröksorsjegy 187.50. Nyugodt.

Bécs, január 28. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 112.30, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 151.25, Magyar hitelbank részvény 773.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 295.—, Rimamurányi 529.—, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 420.—, Magyar koronajáradék 93.95, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.75, Magyar nyer.-k. sorsjegy 195.75, Kassa-Oderbergi vasutészvény —.—, Magyar jelzálogbank 435.—, Magyar keresk. bank 34.60 kor.

**KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.**

Berlin, január 28. (Tőzsdejelentés.) A tőzsde vonatott forgalom mellett csendes irányzatban nyílt meg. Később az üzleti tevékenység még jobban korlátozódott. Az összes értékek piacán kedvetlen hangulatban zárult az üzlet. Az előfordult árfolyamváltozások felemlítésre alig érdemesek. A járadékpiacra Londonnal egybehangzóan valamivel élénkebb üzlet fejlődött ki. Előnyben részesültek főleg zárlat felé német címletek, ezek közül azonban a 3 1/2 %-os birodalmi kölcsön-címletek kivétel képeznek és 1/2 %-kal olcsóbbodtak. 1902-es oroszok szintén engedékenyek voltak. Bankok közül a Deutsche Bank és bányarészek közül bohumiak és harpeniek, hajózási részvények közül a Hamburger Paketfahrt és Lloyd-részvények javultak. Amerikai vasutak New-Yorkkal egybehangzóan valamivel keresettebbek voltak. A készpénzpiac ipari értékei zárlat felé gyöngülés felé hajlottak. Magánleszámitolási kamatláb 4 1/2 %, napipénz 3 1/2 %, ultimópénz 4 1/2 %.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 93.30, osztrák hitelrészvény 201.50, Déli vasút 26.40, orosz bankjegyek 214.50, 4 százalékos új orosz kölcsön 74.60, Disconto Commandit 173.75, Dinamit-truszt 260.50, Harpeni 202.—, Unifikált török járadék 95.60, 4.2 százalékos ezüst-járadék 93.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.25, Magyar koronajáradék —.—, Osztrák-magyar államvasút 144.40, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék —.—, Alt. villamossági Edison 200.80, Gelsenkircheni 185.90, Laurakohó 218.10 Tartott.

Frankfurt, (Zárlat.) január 28. 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák arany-

Vérszegénység, étvágytalanság, sápkór, idegesség gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény a

**KRIEGER-féle TOKAJI**

**China-Vasbor**

E nagyon kellemes ízű ital kiváló enyhítő hatással az országos egészségügyi tanács is móltatta, így tehát nem tévesztendő össze más hasonló szerekkel.

Nagy üveg ára 6 kor. Kis üveg ára 3.20 kor.

Egyedüli készítő: „KORONA” gyógyszerár Budapest, VIII. Kálvin-tér. (Baross-utca sarok.) Postai széküldés naponta.

Járadék —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.20, Osztrák hitelintézeti részvény 201.50, Osztrák-magyar államvasut 144.90, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.70, Bécsi Bankverein 134.50, Villamos részvény 148.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.45, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 93.90, Osztrák-magyar bank 127.20, Déli vasut részvény 26.60 Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.95, Párisi váltóár 813.83, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 300.— Szilárd.

Hamburg. (Zárlat) január 28. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.95, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 26.75, 4 százalékos Aranyjáradék 98.50, Osztrák hitelrészvény 202 —, Osztrák-magyar államvasut 145.55, Olasz járadék 103.70, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.40 Engedő.

London, január 28. Angol consol —.

Páris, január 28. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.15, Osztr. aranyjáradék 98.90, Magyar aranyjáradék 94.40, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 484.—, 4 százalékos Olasz járadék 102.80, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.—, 5 százalékos marokkói járadék 501.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson 95.50, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.60, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 506.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 94.10, 4 százalékos unifikált török jár. 96.60, Török sorsjegy 180.—, Török dohányrészvény 445.—, Osztrák földhitelintézet 1120.—, Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank 475.—, Banque de Paris 14.62 Banque Ottomane 710.— Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 153.—, Meridional vasut 682, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 598.—, Rio Tinto 16.92, Sucrerie d'Egypte 35.—, Tula 367, Thomson Houston —, Urükányi köszén 153, Chartered 20.75, De Beers 362.—, East Rand 94.50, Jagersfontein 93.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 46.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.31, Váltó német piacokra (rövid) 122.81, Váltó Bécsre (rövid) 104.97, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8. Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csek Londonra 251.70, Magánkamatláb 2<sup>10/16</sup>. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. január 28-án.

Az időjárás hirtelen tavaszra fordult, mi a husfélékben és vágott baromfiban okvetlen némi lanylulást fog maga után vonni. Árváltozás az utóbbi napokban alig jegyezhető fel. Vaj iránt még mindig élénk a külföldi kereslet. Szép, egészséges makói hagyma felkúldését ajánljuk. Vad (a tilalmi időbe eső igazolvány kíséretében) előnyös eladásra szállítható. Tojás ma lanylább, tetemesebb árredukció küszöbön áll.

Mai árak:

Husneműk: Helybeli marhahus hátulja 120—140 K, eleje 1—112 K, vidéki borjú, borbén hosszan mérve sulylevonás nélkül 92—110 K, helybeli borjúhus 120—130 K, sertésus szalonával 122—124 K, lehuzott sertés 124—128 K, szalonna friss 130—140 K, szalonna sózott 112—120 K, szalonna füstölt 128—132 K, olvasztani való 124—128 K, háj 136—140 K, sertészsír 136—144 K, mind métermázsánként. Füstöltus (vidéki) kg.-ja 130—160 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3.60—4.— K, nyári szalámi 1.20—1.40 K.

Vad: Öz 1.50 1.60 K, szarvas 90—100 K, dämvađ 90 100, vaddisznó 80 1.00 K kg.-ként egészben, nyul nagy 3.— 3.20 K, nyul süldő 2.— 2.20 K, fogoly — K, fácán 2.80—3.20 K, szalonna — K, darabonként. Fenyvesmadár kötegye 1.— 1.20.

Baromfifélék: Élő rántani való csirke 150—2.20 K, sütni való 3.— 3.60 K, kacs sovány 3.60—4.20 K, kacs hizott 5.40—6.20 K, liba fiatal — K, lud hizott 12.— 16.— K, tyúk 3.40—4.— K, pulyka 8.— 10.— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.20 1.50 K, hizott rucza 1.30—1.50 K, hizott pulyka 1.20—1.50 K, levestyúk 1.20—1.60 K kg.-ként. Pulárd 1.80 2.— darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (centrifugált) I. 2.10—2.20 K, II. 2.— 2.10 K, főzövaj (köpült) 1.50—1.80 K, tehéntúrót 16—20 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldesjélek: Burgonya (vagonáru) sárga 5.80—6.40 K, rózsá 5.80—6.40 K, fehér 5.— 5.20 K, kifli 10.— 11.— K, sárgarépa 7.50—8.— K, petrezselyem 12.— 16.— K, vöröshagyma makói 12.— 13.— K, közönséges hazai 7.— 8.— K, fokhagyma 36.— 44.— K, káposzta 2.— 2.60 K 100 kg.-ként.

Gyümölcsjélek: Szőlő 1.60—2.— fillér kg.-kint, Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb.) 50—80 fill., másodrendű 30—40 K., harmadrendű apró áru 12—20 K. Körte elsőrendű 1.— 1.60 K, másodrendű 60—80 K., dió I. 40—60 K., II. 30—40 K., 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 98—100 K, erdélyi apróbb áru — K, meszes — K eredeti ládánként (1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, január 28-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon telül) fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 118—120 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 120—122 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120—124 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg felüli sulyban) fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban — fillérig.)

Sertésleltészm: 1908. évi január 26. napján volt készlet 21800 drb., 1908 január hó 27-én felhajtott — darab, 1908 január 27. napján elszállított 155 darab, 1908 január 28. napjára maradt készletben 21645 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest jan. 28. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 509 darab sertés, 64 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1393 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1902 darab sertés, 64 darab süldő, darab malacz. Eladott 1542 darab sertés, — darab

Buza		100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
	Érték	1907	1908	Érték	1907
lisztvidéki	uj	77	3.80	24.5	25.—
"	"	77	4.—	24.65	25.10
"	"	77	4.25	24.85	25.20
"	"	77	4.40	24.80	25.10
fehértó	uj	77	4.40	24.80	25.10
"	"	77	3.70	24.10	24.70
"	"	77	3.90	24.30	24.90
"	"	77	3.90	24.30	24.90
pestvidéki	uj	77	3.90	24.30	24.90
"	"	77	3.55	23.95	24.40
"	"	77	3.75	24.15	24.70
"	"	77	3.95	24.35	24.90
"	"	77	4.20	24.60	25.20
dánvázi	uj	77	3.65	24.—	24.60
"	"	77	3.85	24.20	24.80
"	"	77	4.10	24.50	25.10
"	"	77	4.—	24.40	25.—
bácskai	uj	77	3.80	24.40	25.—
"	"	77	3.90	24.50	25.10
"	"	77	4.2	24.65	25.25
"	"	77	4.4	24.8	25.4

Egyéb gabonaművek		100 kilogramm ára	
	Érték	1907	1908
Rózs	elsőrendű uj	—	20.90
"	elsőrendű ó	—	21.—
"	középmínőségű uj	—	20.70
"	középmínőségű ó	—	20.8
Árpa	elsőrendű	—	15.40
"	elsőrendű	—	15.20
Zab	elsőrendű	—	16.80
"	elsőrendű	—	16.50
Tej	elsőrendű	—	17.00
"	elsőrendű	—	18.8

Burgonya		Korona		Korona	
	Érték	1907	1908	Érték	1907
Óránantói	—	4.10—4.30	50—4.70	5.10—5.30	—
Késmagyarországi	—	4.20—4.50	50—4.70	5.10—5.30	—
Néviségi	—	4.20—4.50	4.50—4.70	5.10—5.30	—
Rudályi	—	4.20—4.50	4.50—4.70	5.10—5.30	—
Hársányi	—	4.20—4.50	4.50—4.70	5.10—5.30	—
Pesti	—	4.20—4.50	4.50—4.70	5.10—5.30	—

Faj		Korona	
	Érték	1907	1908
lisztos	—	18	187
szalonna	—	105	107
"	—	110	111
szilva készárú	—	52	52
"	—	57	57
"	—	62	62
"	—	63	63
"	—	68	68
"	—	48	44
"	—	45	50
szilva készárú	—	47	48
"	—	37	38
borcemag	—	115	150
"	—	140	145
"	—	140	160
"	—	160	185

Államadósság közkölcsonok		Érték		Áru	
	Érték	1907	1908	Érték	1907
Magyar aranyjáradék 4%	111.90	112.1	—	—	—
koronajáradék 3 1/2%	83.50	84.—	—	—	—
koronajáradék 4%	94.—	94.2	—	—	—
All.kö. Vaskapu celjar. ó. 80%	76.—	77.—	—	—	—
1870. nyeretemi kölc. 100 fr	105.50	109.50	—	—	—
Hörv.-szlav. reg.-kari. k. 1 1/2%	105.50	109.50	—	—	—
M. földteherment. kötv. 4%	94.50	95.5	—	—	—
Hörv.-szlav. 4%	94.75	95.75	—	—	—
Fizsai szegedi nyer. kölc. 4%	150.50	154.50	—	—	—
Hörv.-szlav. jelz. föld. kötv. 4%	101.—	102.—	—	—	—
Konv. osztr. adom. koronaj. 4%	98.90	97.40	—	—	—
Egyes. osztr. jar. papir. 4 1/2%	99.25	99.75	—	—	—
Osztrák aranyjáradék 4%	116.25	116.75	—	—	—
koronajáradék 4%	116.25	116.75	—	—	—
All.-sors 1890. 100 K 4%	115.—	115.—	—	—	—
1894-ből 200 K 4%	114.—	114.—	—	—	—
1894-ből 100 K 4%	203.—	203.—	—	—	—
1894-ből 100 K 4%	203.—	203.—	—	—	—
Bosz.-herc. orsz. k. 1895. 4%	92.75	93.75	—	—	—
vasuti 1898. 4 1/2%	99.—	100.—	—	—	—
1902. 4 1/2%	99.—	100.—	—	—	—
Bpest. sz. kes.-föv. kölc. 4%	92.—	93.—	—	—	—
Bpest. sz. kes.-föv. kölc. 4%	92.—	93.—	—	—	—
Orosz államkölcsön 5%	90.80	91.80	—	—	—

Zárlatlevek. Elsőbbségi		Érték		Áru	
	Érték	1907	1908	Érték	1907
Bélvár. tkpt. r.-t. 4 1/2%	98.50	99.50	—	—	—
Egyesült. f. tkpt. 4 1/2%	99.—	100.—	—	—	—
korona ert. 4%	93.—	94.—	—	—	—
Kisbirt. orsz. földh. 34 év 5%	100.50	101.50	—	—	—
50% evre 4 1/2%	97.50	98.50	—	—	—
M. agrár-jár. b. sz. kölc. 4%	93.50	94.50	—	—	—
Járdonk. v. 4 1/2%	98.—	99.—	—	—	—
záloglevél kölc. 4 1/2%	97.50	98.50	—	—	—
M. áll. tkpt. r.-t. 50 évre 4%	94.—	95.—	—	—	—
65 évre 4 1/2%	94.—	95.—	—	—	—
65 évre 4 1/2%	99.—	100.—	—	—	—
Magy. földhitelint. 41 évre 4%	94.80	95.80	—	—	—
50 évre 4%	92.40	93.40	—	—	—
50 évre 4 1/2%	84.—	85.—	—	—	—
szab. és telajvár. 4%	92.—	93.—	—	—	—
M. jelz. hitelb. frt.-ban 4 1/2%	98.75	99.75	—	—	—
ugyanaz 50 évre 4 1/2%	98.75	99.75	—	—	—
forint értékben 4%	92.50	93.50	—	—	—
50 évre kor. ó. 4%	92.50	93.50	—	—	—
köz. kötv. 50 évre 4 1/2%	92.50	93.50	—	—	—
ugyanaz 50 évre 4%	92.50	93.50	—	—	—
50 év vt. 110 ft. 4%	98.75	99.75	—	—	—
60 év 100 frank 3 1/2%	117.—	120.—	—	—	—
nyer. kötv. 11. ó. 4%	126.—	129.—	—	—	—
oszf. kötv. 4%	100.—	102.—	—	—	—
nyer. kötv. 50 évre 4%	94.—	95.—	—	—	—
65 évre 4 1/2%	94.—	95.—	—	—	—
M. tkpt. közp. jelz. 4 1/2%	98.—	99.—	—	—	—
köz. kötv. 60 évre 4 1/2%	98.—	99.—	—	—	—
köz. kötv. 70 évre 4 1/2%	98.—	99.—	—	—	—
Orsz. közp. hitelz. kötv. 4%	100.—	101.—	—	—	—
Osztr.-m. bank 50 évre kor. ó. 4%	98.25	99.5	—	—	—
4%	98.80	99.80	—	—	—
P. hazusi. tkp. közs. kötv. 4 1/2%	99.50	100.50	—	—	—
frt. ó. 4%	94.—	95.—	—	—	—
100 K n. ó. nyköt. 4%	108.75	110.75	—	—	—
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%	99.50	100.50	—	—	—
köz. kötv. vt. 105 k. 4%	92.75	93.75	—	—	—
102.60	103.60	—	—	—	—
Magyar asztali r.-t. 5%	94.—	95.—	—	—	—
Adria tengerhajóz. r.-t. 4 1/2%	99.50	100.50	—	—	—
Bpesti közuti vaspálya —	94.—	95.—	—	—	—
Déli vasut 100 markos ert. 4%	111.—	113	—	—	—

Kassa-oderb. v. 1899. frt. ó. 4%		Érték		Áru	
	Érték	1907	1908	Érték	1907
1889 arany markos ert. 4%	66.50	67.50	—	—	—
1891 ezüst frt. ert. 4%	111.80	112.80	—	—	—
1891 arany marka ert. 4%	93.—	97.—	—	—	—
1891 arany marka ert. 4%	111.80	112.80	—	—	—
osztrák vonal frt. ert. 4%	66.50	67.50	—	—	—
M. folyam-gh. r.-t. k. ert. 4%	99.—	100.—	—	—	—

Bank részvények		Érték	
-----------------	--	-------	--

stüldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 260 drb sertés, 64 darab stüldő, — drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 88-92 fillér, ételsúlylevonással fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, ételsúlylevonással fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül fillérig, ételsúlylevonással 110-120 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsúlylevonással 112-120 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona, ételsúlylevonással 114-120 fillérig. Belföldi stüldő — korona. Horvát stüldő — korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Borjuvásár.

Budapest, január 28. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 188 darab élő borjút (közle rugóit), — darab leölt borjút. Fizettek elsőrendű élő borjúért 96-104 fillért, kivételesen — fill. Középmínőségű élő borjúért 84-94 fillért, silány és rugott borjúért 72-80 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat élénkebb volt, az árak 2-4 fillérrel kgr.-ként emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

St.-Marx, január 28. (Távirati tudósítás.) Felhajtottak 16381 darab sertés és pedig 7478 darab zsír- és 7391 darab hussertés. Árjegyzék: elsőrendű hizott magyar sertésekért 106-107 fillérig, fiatal sertésekért 70-92 fillérig kgr.-ként ételsúlyban levonás nélkül.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. január 28-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt — a délnyugati részek kivételével — országszerte volt csapadék, melynek mennyisége az északnyugati megyékben s helyenkint kelet felé is a 10 mm.-t meghaladta. Pozsony- és Mosonmegyében pedig 30 mm. körül ingadozott. Helyenkint élénk szél is volt. A hőmérséklet tovább emelkedett és a normálisnál átlag 5 C°-al lett magasabb; a maximum: Fiumében 11 C° és a minimum: Bottaiban — 8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható lényegtelen hőváltozással, élénk szelekkel és helyenkint csapadékkal.

Table with columns: Allomás, Legnagyobb hó, A hőmérséklet csökkenése, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Lists various locations like Szatmár, Ungvár, Kővár, etc.

VIZÁLLAS.

Table with columns: Jan. 27. jan. 20. m é t e r, Jan. 27. jan. 26. m é t e r. Lists various locations like Duna, Tisza, Körös, etc.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

INGYEN diszkrét és bémertve küldjük rendkívül árdoes tartalma ábrákkal és használati utasítással ellátott árjegyzékünket.

GUMMI HALHÖLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatlja PESAR, OCLUS, NŐI ÖVSZER 3-5 kor. oldatlan megbízható valódi angol és francia gyártmányok.

„NAKIRA“ bőrv. védőtől férfi-övzser különlegesség, valódi indiai paragummiból feltétlen megbízható, tucatlja — 12 K

MINTAGYÜJTEMÉNY 12 darab legfinomabb óvszerből — 4 korona. UTERUS-SPRAY eredeti bőrv. védő női különlegesség 14 korona.

Universalis-sérvkötők páratlanok, kis gummi nyomólapjal, a legnagyobb sérv is elcsinálható. Egyoldala 8-12, kétoldala 10-24 korona.

Molábak, műkezek, egyenesstartók terdénut. teknek, támgépek, sít stb. Haszkötők, gummiharisnyák sít. Irrigátorok, betegápolási cikkek kaphatók.

Magyar Orvosi Múszertár Budapest VII., Rákóczi-ut 32. Fontos eszmre és a veres keresztire ügyeljünk.

Titkos betegségek Biztos és lelkiismeretes meggyógyításra óriási tapasztalattal folyamatosan jogjában ajánljuk

Dr. CZINCZÁR egyetemi orvos-tudor speciálístát. Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemi szervek, hólyag, hólyag, vizelési nehézségeket, hólyagbajt, tekélyeket, siphilit, ideg- és hálgereczbajti és bármily női betegségeket. Budapest, 10., Károly-körút 10. I. emel. Rendel. d. e. 10-4 és este 6-8 óráig. Vidéktelek levél útján is biztos eredményt gyógykezelés és gyógyszerrel is gondoskodik. — Nőinek külön varoterem, külön kijárat.

A HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

XIII. évi

rendes közgyűlését

1908. évi február hó 17-én délben 12 órakor fogja Budapesten, a bank helyiségeiben megtartani.

TÁRGYSOROZAT:

- 1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása iránt és a felmentvény megszavazása.
3. Egy igazgatósági tag megválasztása.
4. 6 felügyelő-bizottsági tag megválasztása.
5. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

E közgyűlésre a t. cz. részvényesek azzal a figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 17. §-a értelmében a közgyűlésen 25 darab részvény után egy szavazattal bir minden részvényes, aki a részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre küldött határnap előtt 8 nappal a társaság pénztáránál Budapesten vagy a hirdetményben e célra kijelölt más helyen letette és hogy minden további 25 részvény ugyanazon feltételek mellett szintén egy-egy szavazatra jogosít; miért is a szavazati jog érvényesítése céljából a részvények szelvényekkel együtt február 9-éig déli 12 óráig vagy a bank értékpapírpénztáránál, vagy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület főpénztáránál, vagy a bécsi Niederösterreichische Es-compte-Gesellschaft pénztáránál leteendők.

Budapesten, 1908. január hó 28-án.

Az igazgatóság.

Ön gyöngéd férj?

Ha igen, akkor legyen haza a feleségének egy üveg menyecske likört.

Gyártja az Első Alföldi Cognacgyár részv.-társ. Kecskeméten.

HETI MŰSOR.

Table with columns: Január-Február, Nemzeti Színház, A. kir. Operaház, Vigaszínház, Király-Színház, Népszínház (Vic-Opera), Magyar Ártánaz, Vár Színház, Uránia színház. Lists dates 30, 31, 1, 2 and corresponding plays like Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap.

## KÜLÖNFÉLÉK.

## A kis Aliz.

A kis Aliz a legszebb lány,  
Kit életembe láttam.  
Most van a nyiló kikelet  
Fakadó pompájában.

Ha olykor megpillantom őt,  
Nem tudom, mit csodáljak:  
Fekete szeme sugarát?  
Vagy aranyát hajának?

Ajkán oly szépen cseng a szó,  
Mikéntha gerle szólna,  
A szivem mintha kacagó,  
Dalos mezőbe volna.

Az utcán hogyha elsuhan,  
Ámulat száll nyomába,  
S mikéntha minden ragyogóbb,  
Szébb lenne ő utána...

S míg lelkem titkon megreveg,  
Valami árny borul rám:  
Ugy érzem, hogy csak álom ő  
Életem vándorútján.

Nógrádi Pap Dezső.

(Kínai törvények.) A jelenlegi kínai uralkodó család azok szerint a törvények szerint uralkodik, amelyeket a Ming-uralkodóháztól örökölt s amelyek 1647-ben jelentek meg nyomtatásban. Ez egy büntető törvénykönyv, amely csak mellékesen érinti a polgári jogviszonyokat. A kínai örökjog például ugy kezdődik, hogy aki törvénytelenül rendel ki örökösait, az nyolczvan botütést kap. Az örökösödési rend a következő: első sorban örököl a legidősebb fiú, azután a kedvelt rabszolganő fia s utána a livér fia. Az uszoráról is rendelkezik a kínai törvény, amely szerint harminczhat százaléknál többet nem szabad szedni. Kedélyes az a szakasz is, hogy a hitelező három hónap elteltével elverheti az adósát, ha harmincz nap alatt nem jelentkezik a tulajdonos, mert ekkor minden az övé marad. Figyelemreméltók a kereskedelemre vonatkozó szakaszok is, amelyek szerint az, aki rossz minőségű árut készít, megkorbá-

csoltatik. A házasságjog intézkedik arról, hogy csak egészséges és fejlett koru egyének léphessenek házasságra. A házastest és összeesküvést halállal bünteti a kínai büntetőtörvény s kimondja a feleségek és gyermekek rabszolgaságra jutását és a vagyon elkobzását. Fogházbüntetés nincs Kínában. Hanem annál több a különböző könnyű és nehéz bambuszbotbüntetés. A halálbüntetés három fajta: akasztás, lefejezés és lassu pusztítás csonkítással. A kínzás is érvényben van még Kínában; ujcsavarás, lánczontelével fölakasztás, forró vízzel telt kigyóaiaku cső illesztése a test körül nem ismeretlenek Kínában.

(Nyelvtanítás egy perc alatt.) Azoknak, akik Olaszországba utaznak, egyik legnagyobb gondjukat az olasz nyelv okozza. Pedig az uton mindössze nyolcz olasz szóra van szükség, hogy az utas bárhol boldogulhasson vele. A nyolcz olasz szó a következő:

Una lira = a belépődíj.  
Soldo = a koldus.  
Garibaldi = a szobor.  
Quanto costa = az óvatosság.  
Sigari = dohánycsempészés.  
Il conto = a számlálási hiba.  
Subito = egy fél óra múlva.  
Museo = a kötelesség.

Ez a rövid, de velős olasz lexikon, mint az olvasó sejtí, kitűnő tréfa és így mindjárt megszűnik annak lenni, mielőtt sokat kell magyarázni. Am álljon itt a magyarázat. Una lira, vagyis egy lira a belépődíj minden olasz muzeumba és egyéb helyre. Soldo (öt centesimot) kell adni a koldusnak. Garibaldi szobra minden olasz városnak van. Quanto costa? vagyis: „mit kóstál”? a legfőbb óvatossági szabály Itáliában. Sigari szivarokat jelent, a melyeket az idegen szívesen csempész be, mert az olasz dohány nem a legjobb a világon. Il conto a számla, amelyben a pinczér szívesen ejt hibát. Subito annyi, mint „mindjárt”, de a valóságban csak egy félóra múlva következik be. Végül museo kötelességet jelent, azonkívül egy csomó gyaloglást. Türelempróbát, még pedig csak azért, hogy ha az utas visszaérkezik hazájába és azt kérdik tőle: látta-e ezt vagy azt a muzeumot, azt felelhessen: igen.

(Merre van a legtöbb vihar.) A napokban egy angol tudóstól kimutatás jelent meg, amiből megtudja az ember, hogy hová ne menjen, ha fél a vilámlástól meg az égzengéstől. Az ilyen embernek legkevésbé Java szigete ajánlatos, mert ezen a szép szigeten átlag minden negyedik napon vihar van, évenként 97 napon van mennydörgés és mennykőhullás. A második helyen Szumatra áll, évenként 86 viharos nappal. Hindosztánában évenként 86 vihar-

ros nap van, Borneo szigetén 54, Braziliában 51, Európában első helyen Olaszország áll, 38 viharos nappal, azután következnek Ausztria 23-mal. Magyarországon egygyel kevesebb a viharos napok száma, huszonkettő. Bajorországban 21, Németalföldön 18, Franciaországban és Dél-Oroszországban 16, Angliában és Svájcban 6, Norvégiában csak 4 viharos nap van átlag egy esztendőben.

(Elárverezett asszonyok.) Angolországban napirenden vannak az olyan esetek, hogy a férfi a feleségét eladja. Az asszonyvásár ebben az országban, mely elől jár a nőemancipáció útján, nagyszerűen virágozik. Nem rég egy munkás egy pipa dohányért engedte át feleségét másnak. Ez legalább magánjellegű üzlet volt, melyet jóbarátok kötöttek egymással, de Angliában az is többször megtörtént, hogy asszonyokat nyilvánosan elárvereztek. 1891-ben egy wakefieldi bányász kötelet kötött hitlen felesége nyakára és így felvitte a nyilvános árverési csarnokba, hol a legtöbbet ígérőnek áruba bocsátotta. Az asszonyt a legbőkezebb árverelő 12 koronáért vette meg. Hasonló módon árvereztek el egy asszonyt 1859. augusztus 26-án a dudleyi árverési csarnokban. Az első ígért öt fillért a dobrakerült asszonyért, kit végre ötven fillérért adtak el. Leggyalázatosabban bántak egy asszonynyal 1820-ban Canterburyben. A férj, miután kötelet kötött a nyakára, kivitte a piacra és ott a marháknak szánt rekeszek egyikébe kötötte be. Miután a rendes árverésvezető azzal az indoklással, hogy ő csak marhákat árverel, nem akarta az asszonyt elárverelni, a férfi maga végezte ezt és oldalbordájától így egy shillingért szabadult meg.

(Az evőeszközök mint ragályterjesztők.) Egy német orvosnár figyelemreméltó cikket közölt egy német szaklaphban a betegséget terjesztő eszközökről: kés, villa, kanál terjesztik a bacillusokat. Esmarch egy villát tüdővészbacillusokkal megtörtötetett, azután ötven fókos meleg vízbe tette. Kivéve, szorosán megtörtölte a villát és mégis azt tapasztalta, hogy a villán maradtak a bacillusok. Már pedig az ember szápadlásában legszívesebben tartózkodnak a különböző bacillusok és onnan jutnak az evőeszközökre. Az egyszerű tisztogatás nem használ. Ellenben javasolja a tudós, hogy az evőeszközöket egy percig husz gramm szóda és ötven gramm forró vízből álló oldatban kell hagyni és aztán megtörölni. Ez az oldat feltétlenül megöli a bacillusokat. Esmarch követeli, hogy a vendéglőkben, amelyekben leginkább vannak ragálynak kitéve az emberek, tegyék lehetővé az evőeszközöknek illetlen tisztogatását.

## MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Írta: E. GABORIAU.

66

Fanny egy pillanatig habozott a felelettel, hirtelen meg volt ijedve és meglátszott rajta, hogy már megbánta elhamarkodottságát. De egy kis szünet múlva elutasító mozdulatot tett a vállával s így szólt:

— Hát miért is nem vállanam be? Tiszteséges személy vagyok s nem akarom, hogy egy szegény ficzkónak elvágják a nyakát, az az ember ártatlan, de a gróf egy agyafúrt gazember!

— Ön tehát tud valamit erről a dolgról?

— Igen, be tudom bizonyítani, hogy a kérész ártatlan! Körülbelül nyolcz nap előtt levelet kaptam a kedves gróftól, — aki állítólag mit sem akar tudni rólam — rendkívül barátságos hangon megirt meghívás volt benne, ebédeljek vele együtt Melunban. Én odamentem és ebéd közben a gróf elbeszélte nekem, hogy a szakácsnője férjhez megy és az egész személyzet elmegy a lakodalomra, de van egy szolgálója, aki szerelmes a szakácsnőbe és megesküdött, hogy ha elutasítja őt, iszonyuan megboszulja magát. „Én pedig félek”, tette hozzá Hektor, hogy az esküvőn valami czivakodást fog kezdeni és szomorú vége lesz ennek a dolognak.

— Hiszen ezen könnyű segíteni, egész egyszerűen nem engedem el! — mondtam én.

— Rendkívül örülni látszott „a jó gondolatnak”, egy pillanat múlva pedig hozzátette:

— Tudod, az esküvő estéjén egy megbízást fogok neki adni és értésére adom neki, hogy olyan ügyről van szó, amelyről a feleségemnek nem szabad tudni. Szobaleány módjára ültözködöl, kötényt kötsz magad elé és fejkötőcskét teszel és este kilencz és tíz óra között vársz reá a Chatelet piaczon levő kávéházban. Hogy mindjárt megtaláljon, az ajtó mellé ülsz és hogy feltűnőbb legyen, piros rózsát tűzöl fel a kedre.

Majd átad nekéd egy csomagot és erre te meghivod őt egy pohár borra, aztán addig itatod, míg becsip. Akkor karon ragadod és ha lehetséges, egész éjszaka bekoszalod vele Páris.

— És ön tényleg teljesítette a kívánságát?

— Igen, hiszen én jó lelkű nő vagyok és meg akartam vigasztalni a boldogtalan szerelmezt. Tíz órakor tényleg elfött az én emberem és átadott nekem egy csomagot és én megkínáltam egy pohár borral; azután ő viszonzotta és szintén adatott nekem egy pohárral, egy harmadikkal s így tovább. Igazán pompás, vidám ember s egész csomó vig történetet mondott el — szinte halálra kacagtam magam.

— Tovább! tovább!

— A bor után áttértünk a likörre, azután punschra s ismét likörre. Tizenegy óra táiban már nagyon is vidám hangulatban volt és ekkor beinvitált, mennék el a lakodalomra, hogy ott tánczolhasson velem. Én visszautasítottam és azt mondtam, hogy az urnóm, mivel szobaleánynak tartott, vár reám. Volt olyan előzékeny és felajánlotta a kíséretét és én azt feleltem, hogy egészen fent lakom a Champs Elysén. De az ut nagyon messze volt, még egynéhányszor betértünk — azt hiszem, nyolcz vagy tíz borozóban voltunk — már magam sem tudtam megszámolni. Végre két óra tájban a szegény ficzkó már annyira részeg volt, hogy utközben egy padra dült és nem tudott többet megmozdulni. Én ott hagytam és mentem szintén.

— És hová ment?

— Haza, álmos lettem és fáradt!

— És mi lett a csomaggal?

— Magammal vittem. Hektor utasítása bár úgy szólt, hogy azonnal dobjam a Szafnába, de mivel én is olyan sokat ittam, mint a kertész, nem gondoltam többet a vett parancsra, hanem hazavittem, most is otthon van még.

— Felbontotta a csomagot?

— Természetes és bizony csodálkoztam a tartalmán.

— Mi volt benne?

— Egy kalapács, egy nagy kés és még két más szerszám.

Lecou most tudott mindent, amit megtudni

őhajtott. Megváltoztatta a hangját és komolyan szólt:

— A vallomással egy ártatlan ember életét menti meg! De önnek ezt ismételnie kell a corbeili vizsgálóbíró előtt, tehát lesz olyan szíves és azonnal oda megy.

De, hogy utközben el ne tévedjen, kíséret adok majd melléje.

Azzal odament az ablakhoz és lekiáltott:

— Goulard, hej, íójj fel!

A corbeili detektiv, aki úgy állt a ház előtt, mint egy silbak, azonnal felsietett.

A csinos miss Fancy halálsápadtan, reszkető tagokkal állt a szoba közepén és képtelen volt egy szót is szólani.

Lecou most ismét odafordult a nőhöz:

— Mondja csak, mit adott önnek Tremorel a neki teljesített szolgálatért?

— Tízezer frankot, de azzal tartozott nekem, már régebben megígérte, hogy feleségét és aztán...

— Jól van, elég, mondta félbeszakítva Lecou, nem fogják magától elvenni.

Goulard belépett és Lecou folytatta:

— Ezzel az urrel elmegy most a lakására és azt a csomagot, amit Guespintól kapott, elhozza magával, onnan pedig Corbeilbe utaznak. És semmi ostobaságot, figyelmeztetem — különben baj magának!

## HUSZONNEGYEDIK FEJEZET.

Lecou elhagyta Lusztigné lakását, az utcán pedig olyan gyorsan haladt az emberek tömegén keresztül, hogy Plantatnak megerőltetésébe került, hogy őt követhesse.

Nemsokára ott voltak a bormérésben és a korcsmáros, aki ismerte a titkos rendőrt, tisztelteljesen üdvözölte és értésére adta, hogy már várakoznak rá. Azután szolgálatkészen kinyitott a háttérben egy ajtót, Lecou és Plantat pedig egy alacsony szobába léptek, amelyben már körülbelül tíz férfi ült egy hosszú asztal mellett. A két ur belépésekor mindnyájan felálltak.

Folyt. köv.

SZÍNHÁZAK

Szerdán 1908. január 29-én

Nemzeti színház

A vetélytárs.

Színmű 4 felvonásban Írták: Henri Kistenackors és Eugen Delard. Fordította Huszár Imre.

Személyek:

Brizent Andre Odrí Gyenes De Mortagnus Cs. Alszegehi Janne Cs. Markus E Simonne P. Markus E De Chamblay Bónis De Chamblayné V. Molnár R Ponte roix Mihályi Rafiadoli Hajd Sormiers Garamzegei Chiguenil báró Pethos Chiguenil báróné Vizvári M. Öreg gíbszöntő Bartos Kezdeté fél 8 óraker

III. Kir. Operaház

Zárva.

Népszínház-Vigopera

Tündérszereltem

Fantasztikus operett 8 felvonásban. Írták: Iria Martos Ferencz. Zenéjét szerző: Huszár Jenő.

Mátó Kőrthy Borbála, a felesége V. Agh I. Gergő, a fiuk Környel Orszo, a lányuk Kőrnyel Csabohár, baktó Tallián Csababónó Iszónó Vizi király Horváth Csilla, leánya Della Donna Czinczér, ticsók király Virág Remete Székely Mari, parasztleány Bátor G. Kezdeté 8 óraker

Vigszínház

Az ördög.

Vigjáték 8 felv. Írták Molnár P. Hegedüs János Varsányi János Fonyósi Elza Gazi M. Czinka Hegedüs András Gyöző László Szerény Kezdeté fél 8 óraker

Király színház

Varázskeringő

Operett 8 felvonásban. Írták Öörmann és Jacobsohn. Fordította Mérol Adólf. Zenéjét szerzőlte Strauss Oszkár.

XIII. Joahim Németh Lóthár Papir Halona Polrás S. Niki Ráthonyi Gusztó Csapó Friderika Orley G. Franzi Ötvös G. Vandolin miniszter Szabó Sigismund, inkáj Bátrány Kezdeté fél 8 óraker

Várszínház

Zárva

Magyar színház

Herczegek iskolája Vigjáték 4 felvonásban. Írták Maurice Donnay. Fordította Adorján Andor.

Sziliztría királyneje Pálmal I. Szasa, a fia Z. Molnár Corcleux, a nevelője Csorlos Ronceval Réthoy Braullis Kőrmendi Troybemollos Vándori Gardono Csiszér Gaetan Tamal Garán Rátkai Garanti asszony Tárnokl G. Raymondé Percy Polgár I. Chochoffe Hajós M. Mariette Primtemps Fablán G. Julie Radier Lóráhli. Kezdeté 8 fél óraker

Úrdnia színház

Spanyolország.

Kezdeté fél 8 óraker

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 68-16.

MICZI HERCZEG Lehár egyfelvonásos operettje. Utazás egy siker körül. Bohózat egy felvonásban. - A szerelem trombitája. - Egyfelvonásos tréfa. GÖZFÜRDŐBEN. Tréfás jelenet. 25 kabaret szám.

Szerzők: Szomaházy, Hollal, Molnár. Szereplők: Medgyaszay Vilma Vörös Illi, Keleti Juliska, Poor Lili, Nyárai, Sarkadi, Tihanyi, Bárszony, Bóros.

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)

Teljesen új műsor! Husz szenzációs attrakció került műsorra. Kiemeljük a következőket:

Kis kéményseprők. Brazíliai kirándulás. Párisi színházi kalap. (Tüntetés egy színházban.) Könyörüljétek az állatokon.

Bucsu a legénylélettől. Alföldi nyulvadászat. (Saját ölvételünk.) A zab hatása. Téli élet Chamonix-ban. Kutya és macska fajok. A hárfás leány. Kezdeté fél 5 óraker.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/29 óraker. 1/410 óraker: Ma Ujdonság!

„A házibarát“

Bohózat írta: Nemó. Rendező: Werner Manó. „Kirándulás a szabadba“ (Cabaret) előadja a Folies Caprice egész személyzete. Rendezik: Rott Sándor és Geiger J. balittmester. Végül Was Männer fesselt? 11 óraker Bohózat írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor. Nappali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig. Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

Socurs Blanche kombinált trambolin jelenet.

HARRY HOPKINS állatdomító, Világbeke egy kezezőben

2 Orenses, komikus akrobaták.

Uj! Varázspolka Uj! Vigjelenetek. Írta: Erdélyi Emil.

Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig zene és tánc.

Hegedüs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez. Vasár és ünneppapokon délután fél 4 óraker délutáni előadás mérsékelt helyárrakkal.

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCZA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Rövid vendéjátéka

Dr. Hegedüs József az angyalföldi tébolyda volt orvosának a

PARALITIKUS című jelenetben. - Első fellépte

Posen Bernát aktuális humoristának saját tulajdon műsorával. - Naponta fellép még 20 elsőrendű attrakciós szám.

!! Grand Revue de Etoiles!! Pénztárnyitás 5 óraker. Kezdeté 8 óraker.

Telefon 15-10.

Olcsó írógépek. Néhány használt Remington, Yost, Underwood stbbi kifogástalan állapotban, olcsón eladó. Gereben, Kristóf-tér 2.

HÁZTARTÁS

Kürihy Emilné lapja, a magyar gazdasszonyok nélkülözhetetlen közlönye 1908. januárban kezdi meg XIV. évfolyamát. Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartás minden ágára kiterjed. Ezenként ezernél több konyharecept.

Előfizetési ára: Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor.

Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körut 31/B. Tessék mutatványszámot kérni.

RÓZSATEJ kitűnő teint-ápolószer 2 K balzsamszappan hozzá-80

OSAN kitűnő fog-ápoló szájvíz 1 K 70 fill. Fogpor -88 K.

TANNINGENE legjobb hajfestőszer 5 kor. ANTON I. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischg. Raktár: gyógyszerárúháza, parfümeriákban stb.



Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.

Dr. Freisz Hugó s. m. kir. Állami bakteriológiai intézet vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-88.

Benzin-, nyersolaj- és szilvógáz-motorok

Motoros cséplőkészletek. A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant. motor- és gépgyárainak magyarországi kizárólagos képviselője:

Kovács Mihály és Társa Budapest, V., Hold-utca 23. sz.

Nászajándékok

publicumra díszítágyak, evő-eszközök, műhenri cikkek

részletfizetésre is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műórák ékszertelepén

Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Michelstädter Utóda

Oskó Géza

BUDAPEST.

IV., Váci-utca 3. ss.

Cipőkülönlegességei.

A szabottáraka talpba vésva.

Uj Idők

szépírodalmi, társadalmi és művészeti képes hetilap.

Szerkeszti: Herczeg Ferencz.

Előfizetési ára negyedévenként 4 kor. Mutatványszám kérésre ingyen. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és még csak néhány napig

Menetekel, H. Lamore,

V. Wegner Ch. Dieck

és a remek januári műsor.

- Az előadás kezdete 8 óraker. -

Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig.

A télikerlben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körut 28

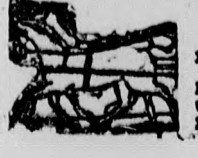
BONBONNIERE). Telefon 52-88

A nagyszerű januári műsor

UTOLSO ESTE! négy kis szindarabbal négy színpadi tréfával és 25 cabaret-számmal. Fellépnek: Nagy Endre, László Rózi, Fejen ozy Károly, Balogh Pósz, Fabján Kornélla, Kepl Jolán, Huszár, Bajó, Máhr, Gabányi, Kováry.

Jegyek: Bárd-nai Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipsor-dó Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körut. 28.

SCHMIDT M szíjgyártó, nyerges és bőrdobos Budapest, VIII., Rákóczi-ut 22. sz. Ajánlja saját gyártmányú kocsisző- és lovasigó - szerszámait. Mindennemű utazó és kézi bőrdobos, pénz, szivar, szicarella stb. árukat - árjegyvek bér- moztja.



**ÉREZTES... JEGYŐS... LEGOLCSÓB...  
PAP... PAP... PAP...**

**GIGNER JÁNOS**  
ágyemű, róz- és vasbutor-gyáros  
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.  
nagy választékban,  
**BUDAPEST,**  
Erzsébet-körút 20.  
Fióküzlet: Rákóczi (Kereszt) út 86. sz.  
Gyár: Kertész-utca 7. és 8.  
Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.  
Még nem találó áru kicseréltem vagy a pénzű visszadom.

darabja 1 forint  
collekták 50 kr-tól kezdve

Összesen kapható csomag kivételével a matracokkal 10 forint.

Sodronyágybetétek méret szerint 3 forinttól kezdve.

Üyermekteszik nagy választékban.

Mindenütt kapható a legfinomabb  
**Weider tejszín és Zsolna csokoládé**  
Csokoládé dessert bonbonok.  
**Weider Ármin és Béla**  
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.  
MÖLLER J. L.-féle  
**Szalicil-szájviz és fogpor**

Használata eltávolít minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és kellemetlen szagát. - Egy üveg szájviz ára 40 krajczár, 80 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 2 forint.

**Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor**  
szalicil vízzel használva nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségeket tovább terjedését is megállítja. Doboza 80 krajczár és 1 forint 20 krajczár.

**Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép**  
darabja 35 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt elsorolt készítmények orvosi utasítás után használják.

**MÜLLER J. L.**  
sz. és kir. udvari állatszerelő és pipere-éskészítő gyárosnál  
Budapest, IV., Koronaheczeg-ú. 2. Az országban mindenütt kapható.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerifelett szexuális tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bújakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

**Dr. FABINYI**  
speczialista nemi bajokban  
emeritált kórházi orvos  
gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és új nemi betegséget  
(hugycsőfolyást ebeket, syphillist stb.)  
Impotentiát (férfiui gyengeség)  
még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.  
Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.  
Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerök.  
Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.  
Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.  
(A Pannónia szállóival szemben.)  
Altárház. - Bejárat a lépcsőnél. - Külön városbókák.

**Bőrszékkipar**  
bőrsajtolás és bőrparagás

**KENDI ANTAL**  
Budapest, IV., Károly-utca 2  
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.  
Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legelőcsőbb bőrbutorok és állványok.

**Grammofonok, hangszerek, fegyverek,**  
**látésővek és fényképező-gépek**

részletfizetés mellett  
árfelemelés nélkül  
kaphatók

**Aufrecht és Goldschmied**  
áruházában  
**BUDAPEST,**  
VII., Rákóczi-út 28. sz.  
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

**M e r h i v ő.**  
A Monorakerületi Takarékpénztár Részvénytársaság folyó évi február hó 2-én délelőtt 10 órakor Monoron, tőrtéri üzleti helyiségében tartja **XXXVI-ik évi rendes közgyűlését.**

**Tárgysorozat:**  
1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a zárószámadások és az 1907. évi mérleg előterjesztése.  
2. Hatarozathozatal az 1907. évi nyereség felosztása és az osztalék kifizetése tárgyában.  
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a fentemelt megadása.  
4. Két, soirend szerint kilépő igazgatósági tag helyének betöltése.  
5. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.  
6. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő két részvényes megválasztása.  
7. Esztelen indítványok.

A megjeleni kívánó t. részvényesek jogosultságuk igazolása végett nevükre írt részvényüket le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb folyó évi február hó 26-án déli 12 óráig az intézet pénztárána terítvény mellett lefenni sziveskedjenek, hol egy szerszám az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését is tartalmazó mérlegelvéthetik. Monor, 1907. január 25.

**Az igazgatóság:**  
Mérleg-számla. Vagyon: Kézpénz 38694.01, Gíró betétek 1880.11, Érték-papírok: 50 darab M. pénzt. k. p. hitelbank r. á 1025. — = 51250. —, 15 db M. tetrak közp. jelzék. r. á 1050. — = 15750. —, 25 db pénzt. tetrak, münt. részv. 2.00. — 25 db Ppest-Grzebe v. tkt. részv. a 200. — = 5000. —, 7000 k. n. é. 4% m. kor. t. á 93.00 = 65240. —, 40000 k. n. é. 4 1/2% m. elz. hb. z. á 98.50. 39400. —, 120000 k. n. é. 4% m. h. l. tpt. z. á 94. — = 112800. —, 2800 k. n. é. 4% m. tpt. k. z. á 93.95 = 2611. —, 10300 k. n. é. 4 1/2% m. tpt. k. z. á 97. — = 9991. —, 10000 k. n. é. 4 1/2% m. ált. tpt. z. á 99. — = 9900. — = 314442. —, nézettszék- és bérház 60000. —, Főv. ingatl. ok 45000. —, Váltó elcsérők 254673.11, ebből felzálogl. biztosi va 1717871.91. Törlesztő és kamatozó kötvény-kölcsönök 477104.79, adósk 32886.48, Átmenő visszelszámítási kamat 735.01, Átmenő átruházott törlesztő kölcsön kamat 558.70 = 7801.71, Összesen 3591624.11 **Toher:** Részvénytők 320000. —, Tartalék 320000. —, Kulcs tartalék 35000. —, Ingatlan tartaléka az 7000. —, Gr. Telekv. osztandijalap 1000. —, M. n. mened. - és kórházalap 200. —, Nvudijalap 120768.88, Takarékbetét 1402986.04, Visszelszámított v. átk 1082713.69, Átruházott törlesztő kölcsönök 75295.37, Lombard kölcsön 42000. —, Hitelk. k. 7742.91, Fel nem vett osztalék 528. —, Átmenő tételek 10445.99, Átmenő váltókamat 3974.34, Átmenő törlesztő és kamatozó kötvény-kölcsön kamat 10737.03, Hatalrás lombard kölcsön kamat 417.10 = 44123.47, Tiszta nyereség: Átmozd 1906-ról 1189.29, 1907. évi nyereség 49827.57 = 51016.86, összesen 3591624.21.

**Nyereség és veszteség számla.** Költségek: Betét kamat 54043.79, Visszelszámítási kamat 68528.96, Átruházott törlesztő kölcsön kamat 3027.79, Lombard-kölcsön kamat 1007.44, Tiszta fizetések és nyugdíjak 21205. —, Üzleti költségek 10203.25, Adók és illetékek 1575.54, Betét kamatadó 5404.39, Értékpapír árfolyam veszteség 1743.60, Alapítvány a mened. és kórház javára 2000. —, Tiszta nyereség: áthozat 1906-ról 1189.29, 1907. évi nyereség 49827.57 = 51016.86, összesen 230663.61. **Jövedelmek:** Nyereségáthozat 1903-ról 1189.29, Váltakamat 184650.09, Törlesztő- és kamatozó kötvény-kölcsön kamat 18983.22, Értékpapír kamat 12570.18, Ingatlan jövedelem 13173.83, összesen 230663.61.

Monor, 1907. december 31. Kerek Lajos pénztáros, Wiener János főkönyveztő.

**Az igazgatóság:** Fromm Antal elnök, Balla Lajos, Dr. Erdély Sándor, era Ió-zsel, Dr. Kegl János, Schmitterer Károly. Jelen mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben egyezőnek, a kereskedelmi törvény és alapszabályainknak megfelelően összeállítottuk t láttuk. Monor, 1908. január 25. **A felügyelő-bizottság:** Dr. Fuchs Jenő felügy. biz. elnök, Feuermann Sándor, Fried Sándor, Herodek István.

Szerda, január 29.

**P**

**C**

Szép Havib Hask Gumri rrigi Uj! Széti.

**KE**  
Buda

**Ti**  
gyógyítás

**Dr.**  
V. C.  
Biztos siker  
sokbet, 1.  
idősebbek

Buda  
L.  
Lev.

a f. évi fel  
örstor Dun

**XX**  
tisztelőtel

zottság jel  
1907. évi n  
ság és felü  
indítványok

**Mér**  
046741.41.  
Lombard k  
Postafakár  
4563.70. F  
Teher: P  
betétek 28  
Osztalék 82  
összesen:

**Nyer**  
matok 2152  
Tőke kamat  
az értékp  
Összesen 6  
18710.20. K  
tutalékok 2  
igazgatóság  
Vanur Pion  
Hegedus La  
Mészáros J  
ügyelő-bizot  
Gyula, Dr. V

**PARFÜM CORDIAL** N<sup>o</sup> 4711  
Eredeti utó-  
érhetetlenül kellemes és ma-  
radandó illat.  
Kapható minden finom üzletben.  
Kiváló gyáros: **Ferd. Müihens** és kir. udv. császári. cs. állású.  
Köln a. Rhein  
Flöckszel 2008, (V/I. Hounthilgasse 3. sz.)

**GUMMI** óv-  
szerek  
valódi francia és amerikai gyártmány!  
Orvosi ajánlással! Feltétlen biztos!  
**Gummi.**  
Eredeti csomagolásban!  
Árak: 12 drb. francia minőség K 9-4  
12 " francia gyártm. " 8-10  
12 " eredeti amerikai " 10-12  
Csapat amerikai (pórid) " 4-8  
12 drb. francia " " K 8-10  
"Non plus ultra" " 12-16  
**Hálólóg**  
**Minta-gyűjtemény**  
családi összeállításban, 12 drb. K 6.-  
25 drb. K 8.-  
**Női óvszer** "Perarium" colu-  
mivum " K 8-9  
**Sérvkötő** orvosi rendeltetésre valódi  
angol acél rugóval K 7-10. Cs. és kir.  
szabed. Keleti-féle pneumatikus pe-  
lletával " K 12.-  
**Suspensor** (horogtűs) darabja " K 1-2.40  
**Hálólóg kötő** darabja " K 8-11  
**Halkötő** darabja " K 7-24  
**Gummi gőrcsér-harisnya** darabja " K 8-12  
**Irrigátor** teljesen félszterilizáló darabja " K 8-9  
**Uji** "Anto" német "Byray" legmegbízhatóbb női költő-  
legesség " K 10.-  
Széttörődés titoktartás mellett - Képes árjegyzék  
szívesen és bérmentve.  
**KELETI J.** gummiárú és beteg-  
ápolási eszközök gyár.  
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/1.

**MOST JELENT MEG!**  
**WILDE OSZKÁR**  
**VÁLOGATOTT**  
**MŰVEI** ÁRA FÖZVE  
2 K 50 f.  
BEVEZETTE: ÁRA KÖTVE  
**DR. KELEN FERENC.** 3 K 50 f.  
TARTALOM: Kapható az **ATHENAEUM**  
Az emberi lélek és a szo- r.-t. könyvkiadóhi-  
ciálizmus. De Profundis. vatalában, Budapest  
A boldog királyfi. VII., Rákóczi-út 54.  
A csalóány és a rózsza. és minden könyv-  
Aforizmák. koreskedésben.

**BIZTOS**  
gyógyulást keresőknek  
kik bármily  
**nemi betegségben szenvednek**  
mint herpesz és hólyagbetegségek, herpeszszűkület, visszél ara-  
rok, éjjeli magömlések, sebek és bujakeres bántalmak (gyrhi-  
lis), az öntörzés utóhatásként fellépő ideggyök, korai férf-  
erő elgyengülés, bármily borkütsétek stb. nőknél feldörzölés,  
moh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szige-  
raan tudományos és lelkiismeretes gyógyterápiával  
tovább legjobban ajánljuk  
**Dr. Garai Antal**  
v. cs. és kir. székely főorvos orvosos hírd és a legregibb 23  
évi fennálló rendelő intézetét  
**Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.**  
Rendelés naponta 10-6-ig és 7-8-ig este. Időt húgyúti és hó-  
lyag bajok vizsgálatára villamos húgycsőűkötő segélyével.  
Vidékiek levelezés útján is válasz és szakértői tanácsot nyer-  
nek, gyógyszerrel gondoskodva kora. Titoktartás biztosítva.  
**Nőknek külön váróterem.**

**MERNOKI MŰSZERKÖRI**  
vesz, elad, cserél, lejtme-  
rők, Planiméter, Teleskop,  
Goerz-Zeiss-Triäder stb.  
**HATSCHEK EMIL**  
Andrássy-ut 13,  
Flöckja: Erzsébet-körút 38

**Hol kell**  
**Erényi-Ichtiol-**  
**Salicilt** használni?

1. Ahol a viszketegségi bőr-  
baj ellen nem lehet találni  
más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketeg-  
ségtől nem tudnak meg-  
szabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kise-  
besedések sok bajt és kel-  
lemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdal-  
mak napirenden vannak
5. Ahol végbél-bántalmak  
óriási fájdalmakat okoznak
6. Ahol az excema gyakran  
mutakozik.
7. Ahol a feldörzsölés és  
kisebesedés égetési fájdal-  
makat okoz.
8. Ahol a test bármely része  
vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak  
jelentkeznek.
10. Ahol az ótvar nem volt  
eddig gyógyítható teljesen.

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil”  
8 koronás dobozokban csak a kizárólagos  
készítőnél kapható:  
**Erényi Béla** DIANA-  
gyógyszertár  
Budapest, Károly-körút 5.  
(Postai megrendelések utánvétel mellett azaap  
szállítatnak.)  
Több mint egy millió köszönőlevél  
keszt be a világ minden részéből.

**Titkos betegségek**  
gyógyítására legjobban ajánlható 23 éven át szerzett  
kórházi tapasztalatai alapján  
**Dr. KAJDACS**  
v. cs. és kir. eszteróvros és kórházi főorvos.  
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyúti betegségeket, hólyagbaj-  
sebeket, bujakeres (gyrhi) bántalmakat, elgyengült férfierőt,  
idősebbeknél is, öntörzést és annak utóhatáit, ideg- és hat-  
gerincbajokat, valamint minden női bajokat.  
RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.  
Budapest, VIII., József-körút 2.  
Levelekre válaszol, gyógyszerrel gondoskodik.  
Levél útján is biztos gyógyít.

**Meghívas.**  
A Dunavesseli takarékpénztár részvénylársaság t. cz. részvényesei  
a f. évi február hó 8-án, határozat köptelenség esetén február hó 15-én, délután fél 11  
órakor Dunavesselen az intézet helyiségében tartandó  
**XXIV. évi rendes közgyűlésre**  
tisztelőfel meghívotnak.  
**A közgyűlés tárgyai:**  
1. A jegyzőkönyv hitelesítőinek kijelölése. 2. Az igazgatóság és felügyelőbi-  
zottság jelentése, a mérleg bemutatása és ennek alapján a felmentvény megadása. 3. Az  
1927. évi nyereség felosztása. 4. Az igazgatósági elnök, felügyelő igazgatósá-  
g és felügyelő-bizottság jutalek és fizetésének megállapítása 1927. évre. 5. Esztelges  
indítványok az alapszabályok 21. §-a értelmében.  
Dunavessa, 1928. január hó 12-én.  
**Az igazgatóság.**  
Mérleg számla 1927. december 31. Vagyon: Pénztár 2983.15 Való tároza  
646741.41. Jelzálog kölcsönök 238238.89. Közösségi kötvény kölcsönök 66225.47.  
Lombard kölcsönök 840.—. Folyó számlák 603.65. Giro számla O. M. B. 305.52.  
Postatakarékpénztár 861.23. Értékpapir tároza 61645.51. Intézeti ház és ingatlanok  
4563.70. Fejlesztés 1000.—. Átmeneti kamatok 2508.90. Összesen: 1039874.22.  
Tehér: Részvénytőke 120.00.—. Tartalék tőke 35059.70. Betétek 41573.37. Helyi  
betétek 2864.40. Visszaszámítás 2-9597.—. Kiszámlázott jelzálog 150156.99.  
Osztlék 82.—. Jótékony alap 53.11. Átmeneti kamatok 9724.70. Nyereg 10589.95.  
Összesen: 1039874.22.  
Nyereség és veszteség számla 1927. december 31. Veszteség. Betéti ka-  
matok 21529.12 Heti betét kamatok 11146. Engedély jelz. kamatok 7419.32.  
Tőke kamat adó 2153.10. Kötség 2113.49. Fizetések 11.80.—. Adók 4215.—. Leírás  
az értékpapiroknál 1271.82. Leírás a függőköveteléseknek 1140.—. Nyereség 10589.95  
Összesen 62323.28. Nyereség. Való kamatok 34946.76. K. Jel áog kamatok  
18710.20. Közösségi kötvény kamatok 8417.82. Értékpapir kamatok 274.65. Díj és  
jutalékok 2505.77. Összesen 62323.28. A Dunavesseli takarékpénztár részvénylársaság  
igazgatósága: gróf Benyovszky Sándor, intéző elnök. Deutsch László könyvvezető  
Vanvur Flórián pénztárnok. Szomor Mihály elnök. Rátkai Lipót ügyvezető igazgató.  
Hegedűs Lajos. Holecz Sándor. Papp Sándor. Várkonyi Mihály. Holecz Sándor.  
Mészáros József. Takács Sándor. Zinyai Mihály. A Dunavesseli takarékpénztár fel-  
ügyelő-bizottsága: Pósa Ernő elnök. Dr. Fojer József. Dr. Freund Manó. Radakovich  
Gyula. Dr. Veresmarthy Ödön.

E hirdetés rovaton minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovaton minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

nasználtak és újak, rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 258

Vadászfegyver

örökségből származó gyűjtemény, potom áron egyenként is eladó. Modern Toplewer kulcsu 18 frt. Grener záru angol lakatu visszauró kakasu 25 frt. Ontöltő és töltényvető sörétes Winchester 35 frt. Több szép Hammerles és Drilling feltűnő olcsó áron. Ismétlőpisztolyok és revolverek közötti velodogg-hammerles és Brauning is ugyszintén fényképező gépek alkalmi vételárban. Radó. Egyetem tér 5E.

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Egy hordó

66 hectoliter Egy hordó 18 hectoliter 1906 évi óbor, Bihardioszegen eladó. Ertekezni lehet Debreczenben, Tóth József Szentanna 32. 27932

Lengyelül

sikeresen tanít társalgási és nyelvtani uton gyakorolt lengyel tanító. Ugyszintén ügyvédi és kereskedelmi munkák fordítását is elvégzi. Király-utca 54., III. 21.

Kanári macarak

kiképzett előnevelőknél darabját 6-8 frt. tenyész-mentényeket 1 forintjával felolósor mellet szállít STERN Csongrádrol. 27842

Lakást,

bérlhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérlhelyiség naponta nyilvántartva.

Izlésesen

butorozott különbejáratu utcazi szoba egy vagy két intelligens ur részére furdó használattal azonnal kiadó. Csepregi-utca 2. szám, I. emelet 9 ajtó.

Butorok

Műbutorkereskedelmi Részvénytársaság Budapest, IV., Váci-utca 9. Nagy választék asztalos, kárpitos és díszbutorokban. Eladás készpénz és hitelre. Allandó kiállítás. Butoralbum 1 kor.

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, felket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérlhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszaszerelt szőnyegek, kényeszerelt körömmények miatt eladók: mahagóni hálószoza 180 frt. Iróasztal könyvszekrényrel, olajfestmények 2 frt. nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utca sa-ropkplacze. 26618

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámvitelani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI., Rózsa-u. 44. III. 8.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ-ak és újak olcsón kaphatók!

Lefkövits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26, Korall-utca sarok. Lépőkört közelében.

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16, sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérés. 25403

Fénykép-készítéket objektívet vesz, elad, cserél hitas Appelo lemezek egyedül elárulító helye.

NATSCHKEK EMIL

Andrássy-ut 13., Bókjai Kézszobát-körút 82. Alapítól 1877. Sokkal olcsóbb, mint 1622tel fizetésre.

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvégzi, tehermentes felketket tervezésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 783

Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letovéséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátozott szám- ban vétetnek fel. A barmulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megle kinbetők. Goitein Heinrich Budapest, VII, Damjanich-utca 29. II. emelet 10.

Gyorsírás

(Gabelsberger)

Gereben

gyorsíró nősiskolája kiképzés után állást garantál. Németül tudóknak tandíjke- vezmény. Irógépek- tatásnövendékeknek díjmentes. Kristóf-tér 2. szám.

Villamos

világítás

saját dynamóval, lakó- házak, gazdaságok részére. Telefon és villa- mos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elek- tromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

OLVASSA EL! A KINEMATOGRÁF MINDEN SZEMÉLY FÖGLALKOZIK A MOZGÓFENYVÉVEL AMATÖRFENYVÉVEL 30fr. és GRAFOFONKAL 20fr. BUDAPEST, BAROSS-59

Tea

elsőrendű Hoyone és Assam keverék 1/4 kiló 3.20 korona, nagyobb vételnél engedmény, Veinek, Kelen- föld. 27948

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes meg- bízatosokat, megfigyelése- ket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47, 26703

Aczélsodrony-

ágybetétek a legjobb ki- vételben kaphatók, fake- rettel 3.50 frt, vaskerettel 5.50 frt és fejlebb Heizer és tsa sodronykerítés- és ágybetél-gyárában. Néps- zínház-utca 1. sz. Az Appolló színház épületé- ben. 27910

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok

Rézagy --- 45.- frt Vaságy matraczczal 8.50 > Gyermekágy --- 11.50 > Sodronyágy-betét 3.50 >

Vas- és rézbutorok gyári árban.

WEISZ LIPÓT.

Király-utca 99. szám TELEFON 57-01.

1000 családnak

azonnalra szerzett „Hu- szár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válasz- bélyeg. Elsőrangú ajánla- tok. Minden bérlhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva.

Csemegezőlöt

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 5 koronáért, leginomább táblaalmát 4 koronáért, mézedes na- rancsot 3 koronáért szállít Rottmann Hermin Kiskun- halason. 27850

Veresáfonyabefőt

BARTA-féle, 5 kilós postakocártyveg 6.- ko reza FELKA, KON- ZERVGYAR Felka, Szepes. 86972

Urasági

butorokat, szőnyeget, osillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzle- cket is) vesznek és eladók.

Nagy Zsigmond

VI, Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a leg- finomabb modern és stilszerű matt és fényezb mahagóni plisander vagy másfajta háló, ebédlo, uri szoba és szalonbutorokban. Béhálósobák, borgarnitür- rök és kárpitosléleken Perzsa, smyrna és más sző- nyogokban és függönyökben, modern bronzszillirokban gáz, villamos stb.-hez. 6

STENOGRÁFIA

Ha életpályáján boldo- gulni akar, tanuljon gyors- írást, gépirást, könyvvi- tel, német nyelvet a Steno- grafia országos Gabels- berger gyorsíró- és gép- író iskolában. Sokszoro- sító tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci-körút 33

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer- tár, Budapest, VIII Rákóczi- ér 2. sz. 25828

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!

Kitűnő szabás!

Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél szem- mélyben elmegyek.

Zeliszka János

angol uri szabóterme- BUDAPEST,

Andrássy-ut 56. I. em.

Allandó választék a leg- divatosabb angol és bel- földi szövekből.

Pénzkölcsönt

4, 4 1/2 és 5% alapon föld- birtokra, jövedelmező, fő- városi, vidéki, városi és Budapest környéken levo bérházakra I. II., III. hely- len 5-70 evig törleszt- hető. Személyhitel tisztvi- selőknek gyorsan eszkö- zöltetik.

HOFFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Bu- dapest, Feréz-körút 1/a.

BUTOR

Árverésről, finom és egy szerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon bór- foletlek, gyönyörű tükör, dívan, börszék, íróasztal, porzesszőnyeg és egyes darabok; Földes B, VII, Kertész-utca 43. Király- utca sarokházban.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter k 7.50, 4 liter k 9.- törmentve. FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepes. 26973

Ki a YES-OU-SI

című lapot megrendelő, játsza minden megrendelés nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanul- hatja. Előzetesi ár negyedven- ként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mu- tatványismoket küld a kiadó hivatal. Budapest, Andrássy-u 97. szám.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyö- ket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivál- tok és teljes értéket ki- fizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Vigyázzon,

ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 25271 sz.

Polgári iskolai

reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves ön- kéntességre képesítő vizs- gákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrövidebb idő alatt a leg- jobb sikerrel előkészít. „Ta- nár” Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Modern

urasági butorok

alkalmi vétele és eladása

háló, ebédlo, szalon- uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teri- tők, csillárok, vas- és réz- butorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 2. sz. ezelőtt Gyár-utca Telefon 14-09.

Csemegealma

léli nemes fajalma és óriás birsalma postakosarankint 3 kor. 25 kiló ára 12 kor. Há- zilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kitűnő birs- alma-sajt 2 kor., Cukor- édes szilvalé 1.40 K. kilója Fajboroknak hectoliter- jét 50 koronáért szállítja Szabó K. I. Csongrád.

500 koronát

fizetnek annak, ki a Bar- tilla fogvizének használata mellett — üvege 70 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök, Bartilla-Winkler Ede Wien 1911. Sommergasse 1. Fő- raktár Budapest, Török I. Király-u. 12., Andrássy-ut 29. sz. Dr. Egger Váci- körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerertárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások be- jelentése jól jutalmat ztatik

Zálogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüst- töt, gyöngyöket és ékszere- ket legmagasabb árban ve- szek. Brilliantokért többet fizetek, mint utjonnan kerül- tek. SCRILLER ISZIDOR, Sip- utca 8. 26316

Urasági butor

Eladók és vesznek; maha- góni hálósobákat, ebéd- löket, szalonokat, rézbu- torokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petro- leum-lámpákat, bronzszob- rokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezési kiállítás!

IV. Semmelweis-(Ujvidék)- utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen.

26619

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, kö- műves és kőfaragó vizsgá- hoz biztos sikerrel. Szer- rény díjazás mellett elfo- gad tervek készítését, felülvizsgálatokat és sta- tiszikai számításokat, Vági József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross- tér 17. 27225

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes ga- rantia, első rangú ajánla- tok. Minden bérlhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

Kolozsvári

Jogtudományi és állam- tudományi szigorla- tokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismer- tetesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünk- kel, igen szerény díja- zásért. A vizsga siko- rét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produ- káló intézetünk. Váltó- jótóghól speciális tanfolyam, melyre kor- látozt számban ve- szünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen oke- lély díjazással. Levél- beli érdeklődésekre ki- merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozs- vár, Magyar-u. 2.

Szepességi

csemegek

BARTA-féle veresáfonya befőtlet, málna, sza- mócsa, csipkebogyót, gomba- és huskonzerveket, pástetomokat ajánl a FELKAI KON- ZERVGYAR Felka, Szepesmegeye. Kerjen ár- jegyzéket.

Levelek Hullása

Irta: KISS JÓZSEF

Falus Elek rajzaival.

Ezzel a címmel. LEVELEK HULLÁSA az utolsó esztendőnye- ket irt költeményeit : gyűjtötte össze : KISS JÓZSEF

SHEREZADE

A NAPHOZ

MÉCSVILÁG

KNYASZPOTEMKIN

- KÉT HAJÓ -

A TROMBITÁS

ODESSZA stb. stb.

mind benne vannak a szép albumalaku kötetben. amelyet - stilszerű művészi - rajzok díszítenek. Amikor egy egész ország jubileumi ün- nepsegekkel veszi körül a mai magyar költészet e nag- alakiát, ez a gyö- nyörű könyv har- monikus kísérelje az - ünnepegeknek Irodalmi esemény.

Az albumalaku - könyv ára - díszkötésben 15 korona.

Megrendelhető:

SINGER ES WOLFNER

könyvkiadóhivatalában

Budapest, VI., Andrássy-ut 10.